

Kaisa Orajärvi

OPETTAJATUUTOROINTI OAMKIN TEKNIIKAN YKSIKÖSSÄ

Opettajatuutoroinnin nykytila, kehityskohteet ja parannusehdotukset

OPETTAJATUUTOROINTI OAMKIN TEKNIIKAN YKSIKÖSSÄ

Opettajatuutoroinnin nykytila, kehityskohteet ja parannusehdotukset

Kaisa Orajärvi
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Degree Programme in Industrial Management
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Degree Programme in Industrial Management

Tekijä: Kaisa Orajarvi
Opinnäytetyön nimi: Opettajatuutorointi Oamkin Tekniikan yksikössä
Työn ohjaaja: Vesa Moilanen
Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2015 Sivumäärä: 68 + 6 liitettä

Tämän työn aiheena on opettajatuutorointi Oamkin Tekniikan yksikössä. Työn ensimmäisenä tavoitteena oli selvittää opettajatuutoroinnin tilanne. Toisena tavoitteena oli kuvata opettajatuutoroinnin kehityskohteet ja kolmantena tavoitteena esittää parannusehdotuksia Oamkin tekniikan yksikön opettajatuutoritoimintaan.

Työn pohjana oli tekijän kokemus opettajatuutoroinnista Oamkin Tekniikan yksikössä. Eri ohjaustahojen kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta tehtiin kysely Oamkin Tekniikan yksikön opettajille keväällä 2012. Työtä varten tutkittiin eri lähteitä opettajatuutoroinnista, korkeakouluopiskelijoiden ohjauksesta ja ohjaus- tarpeista. Työssä käytettiin myös opiskelijakyselyjen tuloksia.

Opettajatuutori on opiskelijan lähin ohjaustaho. Oamkissa yksiköt ovat vastuussa opettajatuutoroinnin järjestämisestä. Tekniikan yksikössä opinto-ohjaajat järjestävät opettajatuutoreiden ohjeistamisen. Kyselyjen tuloksena selvisi, että ohjausjärjestelmä on monimutkainen opiskelijoille, opettajatuutoroinnin resurssointi ei vastaa tarvetta sekä opettajatuutoroinnin työnkuva on epäselvä. Lisäksi opettajatuutorit tarvitsevat työhönsä tukea, palautetta työstään ja koulutusta. Parannusehdotuksiksi työssä ehdotettiin opettajatuutoroinnin näkyvyyden parantamista opiskelijoille opiskelijaintran kautta. Opettajatuutorin työ tulisi olla vastuullisempaa, jolloin työstä tulisi saada palautetta sekä tarvittava tuki ja resurssi. Esimiesten tulisi kiinnittää huomiota opettajatuutorien valintaan ja tukea opettajatuutoreita heidän työssään. Konkreettisia parannusehdotuksia olivat resurssoinnin määräytyminen ryhmäkoon mukaisesti, opettajatuutoreiden ryhmäkokoonnotukset ja erityisopettajan käyttäminen ammattikorkeakoulun ohjausjärjestelmän osana.

Ammattikorkeakoulujen rahoitus perustuu osittain opiskelijoiden opintojen edistymiseen ja valmistumiseen. Ohjauksella voidaan parantaa opintojen edistymistä ja ajallaan valmistumista. On myös tärkeä kiinnittää huomiota ohjauksen laatuun ja muihin opintojen edistymiseen liittyviin asioihin. Ammattikorkeakoul uudistusten myötä ohjaustoiminnot ja opettajatuutorointi tullaan yhtenäistämään.

Asiasanat: tuutorointi, ammattikorkeakoulu, ohjauskeinot

ALKULAUSE

Tämän työn pohjana on pitkä kokemukseni opettajatuutorina Oamkin Tekniikan yksikössä. Opettajatuutorointi on mielestäni opiskelijoiden sekaan istumista, kuuntelemista ja tukemista. Opettajatuutorin on pistettävä itsensä likoon, jotta luottamus opiskelijan ja opettajatuutorin välille syntyy. Jos olen joskus voinut auttaa opiskelijoitani, olen siitä kiitollinen. Ohjaustyön tulokset eivät välttämättä näy välittömästi rahavirrassa, mutta oikein tehtynä työ näkyy opiskelijoiden kasvoilla ja ajan mittaan maksaa itsensä takaisin.

Suutarin lapsilla ei ole kenkiä, eikä ohjaustyötä tekevällä aina taitoa ohjata itseään. Siksi kiitänkin tämän työn erittäin hyvää ohjaajaa tuntiopettaja Vesa Moilasta, joka sai minut tarttumaan työhöni uudella innolla. Hänen kanssaan käydyt keskustelut tuutoroinnista antoivat minulle uusia ideoita työtäni varten. Kiitän myös opinto-ohjaajia Leena Markkasta sekä Riitta Winteriä, joiden kanssa olen saanut olla mukana opettajatuutoroinnin kehittämisessä. Viimeisenä muttei vähäisempänä kiitän perhettäni kärsivällisyydestä ja ”koneajasta”, jonka olen ottanut viikonlopuista saadakseni työni tehtyä. Ilman näitä kolmea miestä kotonani elämäni olisi hyvin tapahtumaköyhää ja väritöntä. Kiitos Sami, Saku ja Niilo.

”Suurinta uutuudenviehätystä on nähdä jotakin vanhaa uudella tavalla”

Eija Jaakola-Partanen

Muhoksella 30.5.2015

Kaisa Orajärvi

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
ALKULAUSE	4
SISÄLLYS	5
1 JOHDANTO	7
1.1 Työn tavoite	8
1.2 Menetelmät	8
1.3 Työn rakenne	9
2 OPETTAJATUUTOROINTI	10
2.1 Opettajatuutoroinnin tehtävät	14
2.2 Ohjaus Oulun ammattikorkeakoulussa	19
2.3 Opettajatuutorointi Oulun ammattikorkeakoulussa	24
2.4 Opettajatuutorointi Oamkin Tekniikan yksikössä	25
3 OPISKELIJAN OHJAUSTARPEET	28
3.1 Opintojen etenemiseen vaikuttavat taustatekijät	28
3.2 Opintojen viivästymiseen vaikuttavat asiat	33
3.3 Hyvät käytänteet ja haasteet muissa korkeakouluissa	34
4 TYÖSSÄ KÄYTETYT MENETELMÄT	37
4.1 Opettajatuutorityön houkuttelevaisuus	38
4.2 Opettajatuutoroinnin resursointi	38
4.3 Opettajatuutorin tehtävät	41
4.4 HOPS-keskustelut	43
4.5 Opettajatuutorointiin saatu tuki ja palaute	45
4.6 Koulutustarpeet	50
4.7 Opettajatuutoroinnin merkityksellisyys	51
4.8 Opiskelijakysely	52
4.9 Haastattelut	56
5 TYÖN TULOKSET	57
5.1 Kehitystarpeet	57
5.2 Parannusehdotuksia	59
6 YHTEENVETO	63
LÄHTEET	66

1 JOHDANTO

Olen toiminut ammattikorkeakoulussa ensin opiskelijana neljä vuotta, jonka jälkeen työntekijänä nyt jo 12 vuotta. Virallisesti toimin laboratorioinsinöörinä, mutta työhöni on aina kuulunut jollain tapaa opiskelijoiden ohjaaminen. Olen toiminut koko ajan opettajatuutorina oman alani opiskelijoille. Lisäksi olen saanut Valtti-tuutorkoulutuksen. Valtti (Valmis tutkinto työelämän valttina) oli usean korkeakoulun hanke, jossa keskityttiin niiden opiskelijoiden ohjaukseen, joiden opinnot olivat jostain syystä viivästyneet. Vuosina 2012 - 2014 opiskelin ammatillisen opettajan pedagogiset opinnot. Opettajatuutorointi on kehittynyt vuosien saatossa. Olen itse saanut ollut sitä kehittämässä.

Opettajatuutorointi toimii osana opiskelijoiden ohjausta. Opettajatuutori on käytännössä luokanvalvoja, joka ohjaa opiskelijat talon tavoille ja käytänteisiin. Hän auttaa opiskelijoita heidän ammatillisessa kasvussaan ja ohjaa opintojen edistymisessä. Jokaisella opiskelijaryhmällä Oulun ammattikorkeakoulussa on oma opettajatuutori. Työtä saa tehdä suurin osa opettajista. Kaikki eivät kuitenkaan koe opettajatuutorin työtä omakseen, ja se näkyy opiskelijoille. Opettajatuutorointiin liittyy paljon erilaisten opiskelijoiden kohtaamista, heidän huoliensa kuuntelua ja ongelmien ratkaisua. Osa opettajatuutoreista haluaisi tehdä työtä enemmän, ja osa kaipaasi opettajatuutorointiin lisää ohjeistusta ja tukea.

Viisi yleisintä syytä opintojen viivästy miseen korkeakouluopiskelijoilla on työssäkäynti, opiskelumotivaation puute, henkinen hyvinvointi, esimerkiksi jaksaminen tai masennus, ja perhe-elämään tai ihmissuhteisiin liittyvät asiat (Liimatainen – Kanstrén – Kaisto – Karhu – Martikkala – Andersen – Aikkola – Anttila – Keskinarkaus – Saari 2011, 15). Opiskelija-aines on myös muuttunut. YTHS:n tekemän opiskelijoiden terveystutkimuksen mukaan diagnosoidun masennuksen ja ahdistuneisuushäiriön määrä on kaksinkertaistunut vuodesta 2000 vuoteen 2012 korkeakouluopiskelijoilla (Kunttu – Pesonen 2013, 91 - 92). Opettajatuutorilta vaaditaan taitoa tunnistaa syrjäytymisriskissä olevat nuoret, ohjata eteenpäin ja tukea. Samaan aikaan opiskelijoita tulisi ohjata itseohjautuviksi ammattilaisiksi.

Ammattikorkeakoulut saavat rahoituksen toimintaansa opetusministeriöltä. Rahoitukseen vaikuttavat opiskelijoiden opintojen eteneminen ja ajallaan valmistuminen. Opintojen etenemiseen vaikuttaa moni asia, johon ei voida vaikuttaa ammattikorkeakoulun sisällä. Moniin keskeyttämisiin ja opintojen pysähtymisiin voidaan kuitenkin vaikuttaa oikeanlaisella ohjauksella. Opettajatuutori on lähin ohjaaja opiskelijalle, ja tehtäviin kuuluu opiskelijoiden opintojen etenemisen seuranta.

1.1 Työn tavoite

Tämän työn tavoitteet voidaan jakaa kolmeen osaan: Ensimmäisenä tavoitteena on kuvata opettajatuutoroinnin tilanne Oamkin Tekniikan yksikössä. Tavoitteena on kertoa Oamkin Tekniikan yksikön opettajatuutoroinnin käytänteistä ja tavoista ja tutkia opettajatuutorointiin liittyviä asenteita. Toisena tavoitteena on löytää kehityskohteita opettajatuutoroinnissa, ja kolmantena tavoitteena on esittää parannusehdotuksia opettajatuutorointiin Oamkin Tekniikan yksikössä.

1.2 Menetelmät

Työ pohjautuu kokemukseeni opettajatuutoroinnista Oamkin Tekniikan yksikössä. Olen toiminut opettajatuutorina vuodesta 2003 saakka laboratorioinsinöörin työn ohessa. Useimmiten tuutoroitavanani ovat olleet ensimmäisen vuosikurssin hyvinvointiteknologian opiskelijat. Olen osallistunut opinto-ohjaajien kanssa opettajatuutorointiin liittyvien ohjeistusten tekemiseen ja kokeillut ensimmäisenä erilaisia ryhmäytymismenetelmiä sekä HOPS-keskusteluja Oamkin Tekniikan yksikössä.

Tämän lisäksi olen toiminut Valtti-tuutorina. Valtti – Valmis tutkinto työelämä valttina -projekti kehitti korkeakouluohjausta toteuttamalla opinnoissa viivästyneille ja opinnäytetyötä vailla oleville korkeakouluopiskelijoille vertaistukeen perustavia ohjausryhmiä ja yksilöohjausta. Samassa projektissa järjestettiin ohjauskoulutusta. Koulutuksen lisäksi toimin ryhmäohjaajana Valtti-ryhmissä vuosina 2011 - 2013. Tämän lisäksi tein myös yksilöohjausta niiden opiskelijoiden kanssa, joiden opinnot olivat pahasti viivästyneet. Tätä työtä varten olen käynyt

keskusteluja opinto-ohjaajien, opintopsykologien ja opintoasiainpäälliköiden kanssa.

Kokemukseni ja erilaisten keskustelujen perusteella laadin kyselyn, jonka teetin Oamkin Tekniikan yksikön opettajille keväällä 2012. Kyselyn kysymykset koskivat opettajatuutorin työn houkuttelevuutta, resursointia, tehtäviä, saatua tukea ja palautetta sekä koulutustarpeita. Kysely lähetettiin 147 Oamkin Tekniikan yksikön opettajalle, ja siihen vastasi 62 opettajaa.

Opettajille lähetetyn kyselyn kanssa samaan aikaan vuonna 2012 Oulun ammattikorkeakoulu teetti opiskelijoilla opiskelijakyselyn, jossa osa kysymyksistä koski ohjausta. Tästä kyselystä poimin opiskelijoiden ohjaukseen liittyviä asioita.

Kyselyiden ja keskusteluiden lisäksi tutkin eri aineistoja opettajatuutorinnista, korkeakouluopiskelijoiden ohjauksesta ja opiskelijoiden ohjaustarpeista. Vertailen koulutuksesta ja ohjaustyöstä saamiani kokemuksiani kyselyistä ja keskusteluista saamaani aineistoon. Pohdin niiden perusteella parannusehdotuksia ilmeneviin kehitystarpeisiin.

1.3 Työn rakenne

Ensimmäinen teoriaosa sisältää opettajatuutorinnin määrittelyä yleisesti sekä Oulun ammattikorkeakoulussa. Tässä osiossa selvitän, miten opettajatuutorointi on järjestetty Oulun ammattikorkeakoulussa ja millainen rooli sillä on osana koko ohjaustoimintaa.

Toisena tärkeänä asiana tuon esille opiskelijoiden ohjaustarpeet nykypäivän korkeakouluissa. Käyn läpi tutkimuksia, jotka kertovat opintojen viivästymiseen vaikuttavista asioista sekä siitä, mitä keinoja korkeakoulut ovat kehittäneet parantamaan tilannetta.

Toteutusosiossa kerron, miten kysely syntyi ja mitkä asiat siihen vaikuttivat. Tässä osiossa käyn läpi tulokset opettajille tehdystä kyselystä, opiskelijapalautekyselystä sekä asioista, jotka nousivat esille erilaisissa keskusteluissa. Viimeisessä osiossa teen johtopäätökset tuloksista, pohdin tulosten esille tuomia asioita ja mietin ratkaisuja sekä parannusehdotuksia mahdollisiin kehitystarpeisiin.

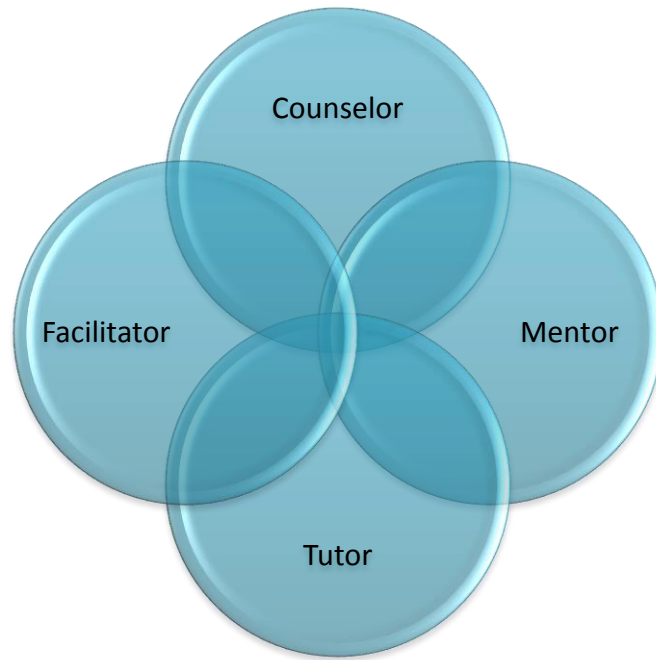
2 OPETTAJATUUTOROINTI

”Tuutorointi on opiskelijan monimuotoista opintojen ohjausta, joka kohdentuu opiskeluun, opintoihin, oppimiseen, oppisisältöihin, opinnäytetyöhön tai uravaltintaan. Tuutoroinnin tavoitteena on opiskelijan opintojen edistäminen sekä itsenäisen toiminnan ja aktiivisuuden tukeminen. Tuutoroinnin avulla voidaan vastata opiskelijan ohjaustarpeisiin hänen omista lähtökohdistaan käsin.” (Maikkola – Olkkonen 2004, 12.)

Tuutorointi sanana perustuu latinankieliseen sanaan tutor. Suomessa sanaa käytetään yhdellä sekä kahdella u-kirjaimella. Latinassa tutor ääntyy kahdella u-kirjaimella (tuutor), samoin englannin ja ruotsin kielessä. Suomessakin sanan ääntöasuksi on suositeltu samaa, jolloin myös se luontevasti kirjoitettaisiin myös kahdella u-kirjaimella. Käytössä on kumpaakin mallia, latinan sana tutor ja siitä muodostettu verbi tutoroida sekä suositeltu malli tuutor ja tuutoroida. (Kotimaisten kielten keskus 2010.)

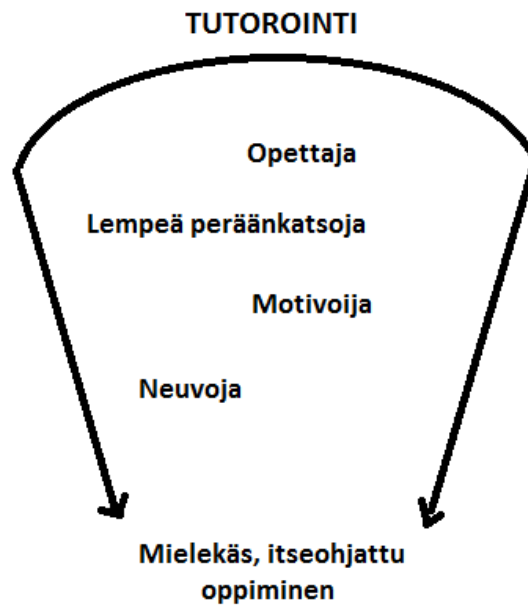
Tässä työssä käytän omassa osuudessani sanoja opettajatuutori, opettajatuutorointi sekä tuutoroida. Viitatessani lähteisiin käytän lähteissä käytettyä muotoa. Oulun ammattikorkeakoulussa käytetään virallisesti sanaa opettajatuutori.

Esko Lehtinen ja Tuija Jokinen ovat syventyneet erilaisiin ohjauskäsitteisiin teoksessaan Tutor – Itsenäistyvän oppijan ohjaaja. Oppimisen ohjaamisesta ja ohjaajasta käytetyt käsitteet ovat hyvin vakiintumattomia eikä termistö ole yksiselitteinen edes alan kirjallisuudessa. Ohjaajasta käytetään erilaisia termejä kuten avustaja (facilitator), neuvonantaja (mentor), ohjaaja (counselor) tai tutor (tutor) (kuva 1). Määritelmien painopisteet ovat muuttuneet ohjausmenetelmistä ohjaussuhteeseen, ohjattavan itsensä asettamiin ohjaustavoitteisiin sekä ryhmäohjausmahdollisuuksiin. (Lehtinen – Jokinen 1996, 26 - 33.)

KUVA 1. Eri ohjaajan nimityksiä (Lehtinen – Jokinen 1996, 26 - 33)

Yhtä oikeaa määritelmää tai aikuisten oppimisen ohjausteoriaa ei ole. Ohjaajan on löydettävä aina oikea keino auttaa ja ohjata juuri edessä olevaa ryhmää tai opiskelijaa tilanteen mukaisesti. Tutor-termi, jota Lehtinen ja Jokinen käyttävät kirjassaan, tarkoittaa sananmukaisesti lempeää perään katsojaa. Tutorin työ on tutorointia, joka organisoidussa koulutuksessa on asiantuntijoiden suunnitelmallista, määrätietoista ja joustavaa toimintaa sen hyväksi, että ohjattavat oppijat saavuttaisivat itsenäisesti oppimistavoitteensa. Lehtinen ja Jokinen käyttävät tutorointia yläkäsitteenä niille käytännön toimille, joilla tähdätään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja tinkimättömästi mielekkääseen ja itseohjattuun oppimiseen (kuva 2). (Lehtinen – Jokinen 1996, 26 - 33.)

KUVA 2. Tutorin määritelmä (Lehtinen – Jokinen 1996, 33)

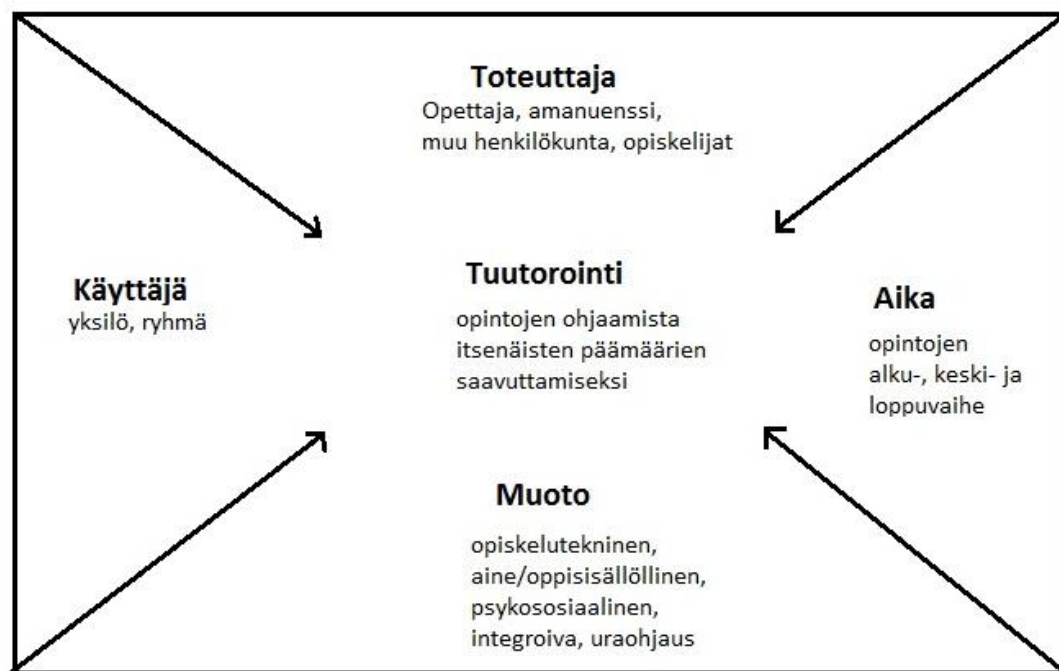
Tuutorointi voi olla joko virallisesti tai epävirallisesti toteutettua. Epävirallinen ohjaus on opiskelijoiden toisilleen antamaa ohjausta ja neuvomista jokapäiväisissä opiskeluun liittyvissä asioissa. Virallinen ohjaus on taas koordinoitua organisaation järjestämää ohjausta, jota antaa opiskelijat tai henkilökuntaan kuuluvat ohjaajat, kuten opettajatuutorit. (Maikkola – Olkkonen 2004, 14.)

Opettajatuutori on opiskelijalle tai opiskelijaryhmälle nimetty ohjaaja, johon opiskelija voi ottaa yhteyttä opintoihin liittyvissä asioissa. Opettajatuutorista käytetään eri nimikkeitä, kuten omaopettaja, tuutoropettaja, luokanvalvoja tai opetustuutori. Opettajatuutori on usein opiskelijan ensimmäinen linkki yksikköön. Eri organisaatioiden käytänteiden mukaisesti opettajatuutori toimii opiskelijan ohjaajana vain määrätyn ajan, esimerkiksi ensimmäisen vuoden tai koko opintojen ajan. Opettajatuutori toimii yhteyshenkilönä, motivoijana sekä kannustajana ja auttaa opiskelijaa pääsemään talon tavoille opintojen alussa. Opintojen jatkuessa opettajatuutorin rooli muuttuu tilanteen mukaan. Opettajatuutorointia ei välttämättä ole sisällytetty opintosuunnitelmiin. Toiminta voi olla hyvinkin epävirallista. (Maikkola – Olkkonen 2004, 70.)

Tuutoroinnin tavoitteet voidaan määritellä eri näkökulmista. Opiskelijalla, opettajalla, organisaatiolla ja yhteisöllä on eri näkökulmat tuutoroinnin tavoitteista. Opiskelijan tavoitteet keskittyvät hänen omiin opintoihinsa, motivaatioon, sitoutumiseen, kehittymiseen ja ammatilliseen kasvuun. Hän haluaa integroitua yhteisön jäseneksi ja saada selkeyttä oppimisprosessiin ja opintopolun eri vaiheisiin. Opiskelijan tavoitteena tuutoroinnissa on oppimistulosten parantuminen, tieteellisen ajattelun kehittyminen ja erilaisten toimintatapojen kehittäminen. . (Maikkola – Olkkonen 2004, 12 - 13.)

Opettajatuutorin tavoitteena voivat olla tunnistaa opiskelijoiden ohjaustarve ja heidän oppimistulostensa parantuminen. Opettajatuutori haluaa arvioida ja kehittää omaa työtänsä ja lisätä yhteistyötä. Koulun tavoitteet liittyvät isoimpiin kokonaisuuksiin. Koulu toivoo tuutoroinnilta opiskeluilmapiirin kehittymistä, opiskeluaikojen lyhentymistä, keskeyttämisten vähentymistä sekä tutkintojen loppuun suorittamista. Muita tuutoroinnin tavoitteita koululla voivat olla opiskelijoiden työllistyminen, oppimiskulttuurin kehittyminen ja työhyvinvoinnin lisääntyminen. (Maikkola – Olkkonen 2004, 12 - 13.)

Maikkola ja Olkkonen jakaisivat tuutoroinnin neljään ulottuvuuteen (kuva 3). Näiden ulottuvuuksien yhdistämisen kautta voisi jokainen organisaatio ja sen opiskelijat löytää omiin tarkoituksiin soveltuvan tuutoroinnin. (Maikkola – Olkkonen 2004, 13.)

KUVA 3. Tuutoroinnin ulottuvuudet (Maikkola – Olkkonen 2004, 14)

2.1 Opettajatuutoroinnin tehtävät

Ammattikorkeakoululaki määrittelee ammattikorkeakoulun tehtävän seuraavalla tavalla:

”4 § Tehtävät

Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua.

Ammattikorkeakoulun tehtävänä on lisäksi harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatio-toimintaa sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulun tulee edistää elinikäistä oppimista.” (Ammattikorkeakoululaki 932/2014.)

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti annetun lain (932/2014) 43§:n 6 momentin nojalla koulutuksen rahoitusosuuden laskentakriteereinä (1§) valtionneuvoston asetuksen (1129/2014) 13§ 1 momentin mukaisesti ovat seuraavat asiat:

- "1) ammattikorkeakoulussa kalenterivuonna suoritettujen ammattikorkeakoulututkintojen lukumäärä, painokerroin 46.
- 2) lukuvuodessa vähintään 55 opintopistettä suorittaneiden ammattikorkeakoulututkintoa opiskelevien lukumäärä, painokerroin 24.
- 3) kalenterivuonna avoimessa ammattikorkeakouluopetuksessa tai muutoin erillisinä opintoina sekä maahanmuuttajien valmentavassa koulutuksessa suoritettujen opintopisteiden yhteenlaskettu määrä, painokerroin 4.
- 4) valtakunnallisen opiskelijapalautekyselyn vastausten tuottamien pisteiden yhteenlaskettu määrä kalenterivuonna, painokerroin 3.
- 5) ammattikorkeakoulussa ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden työllisten määrä vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen, painokerroin 3.
- 6) kalenterivuonna yli kolmeksi kuukaudeksi Suomesta lähteneiden ja Suomeen saapuneiden vaihto-opiskelijoiden lukumäärä, painokerroin 2,25.
- 7) ammatillisessa opettajankoulutuksessa kalenterivuonna ammatillisen opettajankoulutuksen opintokokonaisuuden suorittaneiden lukumäärä, painokerroin 2.
- 8) kalenterivuonna ammattikorkeakoulussa ulkomaalaisten suorittamien ammattikorkeakoulututkintojen lukumäärä, painokerroin 0,75." (Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä 1457/2014.)

Opiskelijapalautekyselyssä opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa huomioon seuraavat väittämät:

- ”1) Opetus ammattikorkeakoulussa on ollut asiantuntevaa ja korkeatasoista.
- 2) Ammattikorkeakoulun opintoihin liittyvät neuvonta- ja ohjauspalvelut ovat tukeneet hyvin opintojeni edistymistä.
- 3) Työharjoittelun aikana saamani ohjaus on ollut riittävää.
- 4) Työtehtävät harjoittelun aikana ovat tukeneet oppimista.
- 5) Ammattikorkeakoulu on eri tavoin tukenut työelämäyhteyksieni kehittymistä.
- 6) Valmistumisen jälkeisessä työssä voin hyödyntää ammattikorkeakoulussa oppimaani.”
(Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä 1457/2014.)

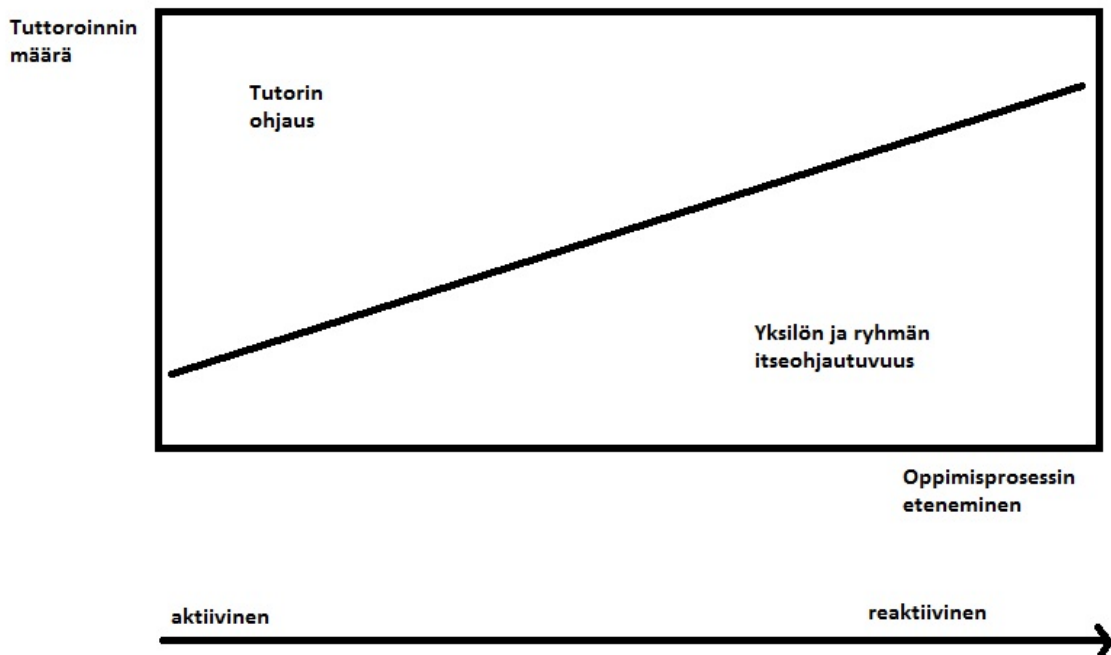
Ohjaus on sisällytetty ammattikorkeakoululakiin, jota jokainen ammattikorkeakoulu noudattaa. Opettajatuutorin merkitys on tärkeä osa ohjauksen toteutuksessa. Ohjaus ja sen toteuttaminen liittyy vahvasti ammattikorkeakoulujen tulevan rahoitukseen ja siihen vaikuttaa myös opiskelijoiden antama palaute ohjauksesta.

Ohjaus voidaan jakaa oppimisen ja opiskelun eri vaiheisiin liittyviksi jaksoiksi (Lehtinen – Jokinen 1996, 50):

1. ohjaus ja tutorointi ennen kontaktiopetuksen aloittamista
2. opintojen aloitusvaiheessa oleva tutorointi
3. varsinaisen opintoprosessin aikana tapahtuva ohjaus
4. päättö- ja siirtymävaiheessa tapahtuva ohjaus
5. seurantavaihe.

Edellä mainittu oppimispolkumalli sopii hyvin jäsennettäessä ohjausta ja tutorointia joko pidemmälle jaksolle, kuten koko opiskeluaika koulutusorganisaatiossa tai lyhemmälle ajalle, kuten tietylle opintojaksolle osallistuttaessa (Lehtinen – Jokinen 1996, 50). Tutorin rooli muuttuu aktiivisesta reaktiiviseen yksilön ja ryhmän muuttuessa itseohjautuvammaksi (kuva 4).

KUVA 4. Tutorin rooli (Lehtinen – Jokinen 1996, 70)

Ennen opetusta tapahtuva ohjaus voi olla suurelle yleisölle suunnattua tiedottamista ja markkinointia tai jo valituille opiskelijoille suunnattua täsmätietoa. Markkinoinnilla ja tiedottamisella pyritään saamaan mahdollisimman paljon hakijoita. Kuitenkin oikeanlaisella tiedottamisella voidaan vaikuttaa siihen, että tulevilla opiskelijoilla olisi todenmukainen käsitys tulevasta alastaan. Jo valitulle opiskelijalle voidaan tiedottaa tulevia opintoja koskevia asioita, jolloin opiskelija on jo valmiiksi orientoitunut joiltain osin jo tulevaan kouluunsa ennen opintojen alkua. (Lehtinen – Jokinen 1996, 54-57.)

Opintojen aloitusvaiheen tuutorointi on opiskelijan alkuun auttamista ja ohjeistamista talon tavoille. Tavoitteena on perehdyttää opiskelija koulun työskentelytapoihin, oman koulutuksen sisältöön ja rakenteisiin sekä tutustuttaa opiskelija opiskeluympäristöönsä ja henkilöstöön. (Maikkola – Olkkonen 2004, 36.)

Tuutorin tulisi luoda opiskelijalle myönteinen oppimisilmapiiri ja käynnistää opiskelijan henkilökohtainen opintosuunnitelman laatimisprosessi ja tukea opiskelijaa oppimismotivaation löytämisessä (Lehtinen – Jokinen 1996, 59 - 74). Ihan ensimmäisellä tapaamisella opettajatuutorin on hyvä muistaa ensivaikutelman vaikutus. Opettajatuutorin on hyvä selventää oma roolinsa ja tehtävänsä uusille opiskelijoille ja esitellä itsensä lisäksi myös kaikki ryhmään kuuluvat. Opettajatuutorin on myös hyvä keskustella ryhmän odotuksista opinnoista ja opiskeluympäristöstä sekä luoda ryhmässä pelisäännöt. Ensimmäisen vuoden aikana opettajatuutorin tavoitteena on opinnoista tiedottamisen lisäksi ryhmäytymisen ja opintoihin sitoutumisen tukeminen, opiskelijan itseohjautuvuuden ja henkilökohtaisen opintosuunnitelman laadinnan tukeminen sekä opiskelijan opintojen seuranta ja ammatillisen kasvun tukeminen (Kurikkala 2006). Monissa korkeakouluissa ensimmäisen vuoden opiskelija laatii henkilökohtaisen portfolion tai henkilökohtaisen opintosuunnitelman HOPSin, jota tarkennetaan myöhempinä vuosina.

Opintojen keskivaiheilla opettajatuutorin tehtävinä on tukea opiskelijan ammatillista kasvua ja itsenäistä toimintaa niin yksilönä kuin myös ryhmässä. Monessa koulutusohjelmassa toisena tai kolmantena vuonna opiskelijalla on edessään monia valintoja. Heidän pitää tehdä valintoja suuntautumisopinnoissa, valinnaisissa opinnoissa, harjoitteluissa ja mahdollisissa kansainvälisissä vaihto-opinnoissa. Opettajatuutorin tehtävänä on tiedottaa tai järjestää tiedotusta näistä asioista ja keskustella opintopolun eri vaihtoehtoista. Henkilökohtaisissa keskusteluissa tarkistetaan opiskelijan tilanteista ja suunnitelmista (Kurikkala 2006). Opettajatuutori seuraa opiskelijoiden opintomenestystä ja auttaa niitä opiskelijoita, jotka ovat mahdollisen keskeytysuhan alla tai joiden opinnot jostain syystä ei etene toivotulla tavalla.

Opintojen loppuvaiheen tuutorointiin sisältyvät usein opinnäytetyön tekemiseen ja opintojen loppuun viemiseen liittyvä tukeminen ja ohjaus sekä työnhakuun tai jatko-opiskeluun liittyvät asiat (Maikkola – Olkkonen 2004, 132). Opiskelijalle työelämään siirtyminen voi aiheuttaa epävarmuutta ja jopa pelkoa. Uravalinnat voivat olla epäselviä, ja monet opiskelijat kokevatkin työelämään siirtymisen pe-

lottavana (Kaisto 2011, 8). Loppuvaiheen opiskelijoiden kanssa henkilökohtaisissa keskusteluissa on opettajatuutorin hyvä käydä läpi opintojen loppuun viemisen lisäksi myös valmistumisen jälkeisestä ajasta ja uravalinnoista ja työhausta (Kurikkala 2006). Opinnäytetyön ohjaus ei välttämättä kuulu opettajatuutorille, vaan sitä varten on yleensä oma opinnäytetyön ohjaaja.

Opiskelijan valmistumisen jälkeen opettajatuutorin on hyvä olla yhteydessä valmistuneeseen opiskelijaan saadakseen tietoa opiskelijan työllistymisestä jolloin saadaan myös hyvää ajankohtaista tietoa koulutusalan suunnista. Valmistuneet opiskelijat, jotka tulevat kertomaan opiskelijoille työstään, tukevat opiskelijoiden ammatillista kasvua. Organisaatiot hyötyvät monella vapaan hyvistä yhteyksistä valmistuneisiin opiskelijoihin. Valmistuneet opiskelijat muodostavat erinomaisen yhteistyöverkoston, jonka kautta opiskelijan positiivinen kokemus organisaatiossa leviää. Valmistuneilta opiskelijoilta organisaatio saa myös arvokasta palautetta, kun työelämän siirtynyt opiskelija peilaa oppimiaan asioita työelämän tarpeisiin. Hän toimii myös erinomaisena yhteistyökumppaneina, kun organisaatiossa oleville opiskelijoille haetaan opinnäytetyö ja harjoittelu sekä projektityöpaikkoja työelämästä. (Lehtinen – Jokinen 1996.)

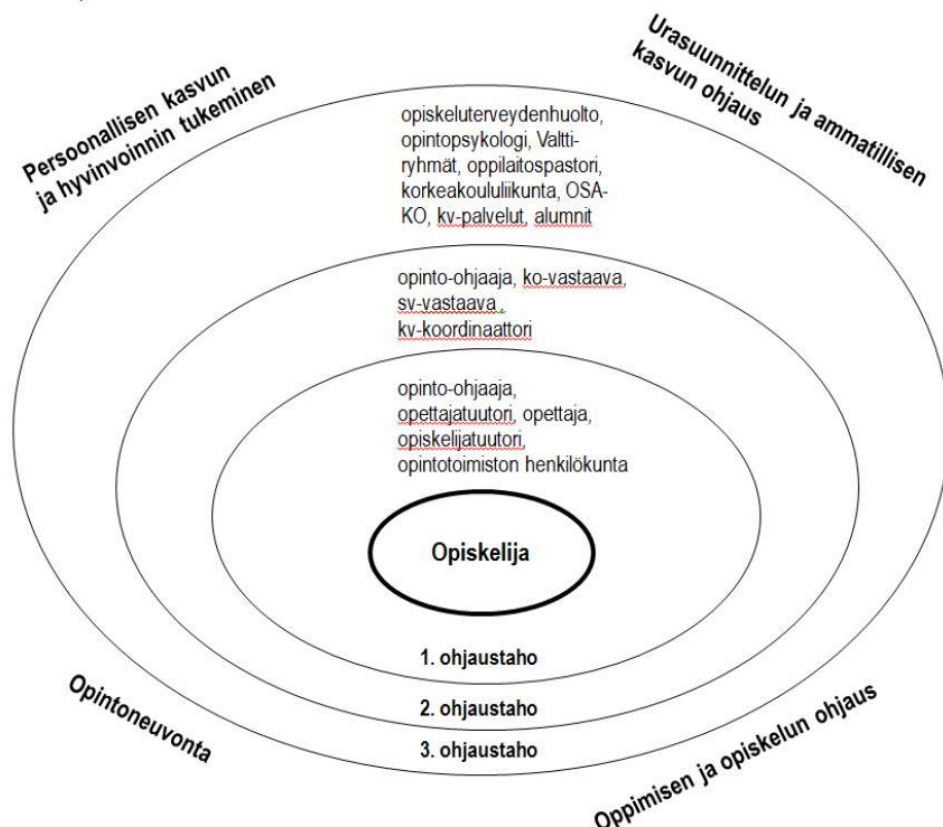
2.2 Ohjaus Oulun ammattikorkeakoulussa

Oulun ammattikorkeakoulussa on käytössä holistinen opintojen ohjauksen malli, minkä perusteella on tehty vieläkin toteutuksessa oleva ohjaussuunnitelma. Ohjaussuunnitelmassa esitellään opintojen ohjauksen tavoitteet, menetelmät, ohjaustahot ja -resurssit, toteuttaminen opiskelijan polun eri vaiheissa sekä opintojen ohjauksen arviointi ja kehittäminen. Suunnitelmassa linjataan myös yhteiset ohjauspalvelut ja yleiset opintojen ohjauksen linjaukset. Suunnitelmasta on tehty rehtorin päätös 9.8.2012 § 194. Vuonna 2012 Oulun ammattikorkeakoulu oli vielä Oulun seudun koulutuskuntayhtymän (OSEKK) alaisena, joten tähän suunnitelmaan on vaikuttanut myös OSEKK:n strategia. Uutta ohjetta ei ollut vielä tehty tämän työn aikana. (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012.)

Ammattikorkeakoulun hallitus linjasi 15.2.2012, että Oamkissa kiinnitetään huomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen opetuksen ja ohjauksen

käytännön toteutuksessa. Opintojen ohjauksen periaatteiksi on linjattu, että ohjaus kuuluu kaikille, ohjaus on opiskelijalähtöistä ja perustuu opiskelijan yksilölliseen ohjaustarpeeseen sekä ohjaus on luottamuksellista. (Tasa-arvosuunnitelma – Opiskelijan näkökulma 2012.)

Holistisen mallin mukaisesti (kuva 5) ohjaus koostuu Oamkissa oppimisen ja opiskelun ohjauksesta, ammatillisen kasvun ja urasuunnittelun ohjauksesta sekä persoonallisen kasvun ja hyvinvoinnin tukemisesta. Parhaimpaan tulokseen tullaan, kun mukana on eritasoisia asiantuntijoita. Yksiköissä toimivat opinto-ohjaajat, koulutusohjelmavastaavat, suuntautumisvaihtoehtovastaavat, opettaja- ja opiskelijatuutorit, opettajat, opintoasiainpäälliköt, opintoasiain- tai toimistosihteerit ja suunnittelijat. Asiantuntijat tekevät myös yhteistyötä opiskelu-terveydenhuollon ja opintopsykologin kanssa.

KUVA 5. Oamkin opintojen ohjauskehä (Oamkin opintojen ohajussuunnitelma 2012.)

Jokaiselle opintojen ohjaukselle liittyvälle asialle tai ohjaustarpeelle on määritetty ensisijainen ohjaustaho sekä toissijainen ohjaustaho (liite 2). Ohjaukseen ja opettamiseen liittyvät linjaukset ja päätökset tekee pääsääntöisesti Oulun ammattikorkeakoulun vararehtori. Linjauksia ja päätöksiä valmistelee ja vie yksiköihin päin opintoasioiden johtaja, joka myös tukee opintotoimistojen toimintaa. (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012; Saarinen 2015.)

Opintotoimistoissa työskentelee opintoasiainpäälliköiden alaisuudessa opinto-sihteerejä sekä toimistosihteerejä. Heidän tehtäviinsä kuuluu opintoneuvonta ja opintoasioihin liittyvät tehtävät. Oamkin opinto-ohjauksen palveluista vastaa koordinoiva opinto-ohjaaja, joka vastaa myös opettaja-opiskelijatuutorinnista, sen tuloksellisuudesta ja laadukkaasta toiminnasta. Tutkintovastaava on koulutusohjelman pedagoginen vastuuhenkilö, joka vastaa opintosuunnitelman toteutuksesta ja opetusmenetelmien tarkoituksenmukaisuudesta ja tuloksekkuudesta. Hän käsittelee myös opiskelijoiden hyväksilukuanomukset, toimii esittelijänä tutkintokollegiossa ja osallistuu uusien opiskelijoiden vastaanottamiseen. (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012; Saarinen 2015.)

Päätoiminen opettaja vastaa oman opintojaksonsa sisällöllisestä ohjauksesta, opintojakson suorittamiseen ja erilaisten opiskelu- ja oppimismenetelmien käytöstä ja tukee opiskelijoiden ammatillista kasvua. Opinto-ohjaajat ohjaavat pääsääntöisesti kaikissa opintojen ohjauksen osa-alueissa. Erityisenä vastuualueena on ohjata opiskelijoita, jotka tarvitsevat erityisohjausta, ja opiskelijat, jotka ovat keskeytysuhan alaisia. Työ jakautuu monesti koulutusohjelmittain, jos yksikössä on usea opinto-ohjaaja. (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012; Saarinen 2015.)

Oulun ammattikorkeakoulussa toimii opintopsykologi, joka on koko ammattikorkeakoulun opiskelijoiden käytössä. Opintopsykologitoiminnassa käytetään myös opintopsykologiharjoittelijoita, jotka auttavat syntyneiden jonojen purussa. Opintopsykologia auttaa opiskelijoita opiskelukykyyn liittyvissä ongelmissa sekä opiskelukykyyn välillisesti vaikuttavissa ongelmissa. Mielenterveyteen liittyvissä vaikeuksissa mukaan tulee usein opiskeluterveysasema tai opiskelijan oma terveysasema.

Huippu-urheilijoiden ohjauksessa on opinto-ohjaajien lisäksi mukana Urheilukatemia, joka koordinoi huippu-urheilun ja opiskelun yhdistämistä. Muita ohjausta tarjoavia tahoja ovat Oamkista valmistuneet alumnit, opiskelijakunta OSAKO ja oppilaitospastorit. (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012.)

Yksiköissä toimii myös opiskelijatuutoreita ja kv-tuutoreita. Opiskelijatuutoreiden toimintaa ja koulutusta koordinoi opiskelijakunta OSAKO. Opiskelijatuutorit toimivat yhteistyössä muiden ohjaustahojen kanssa tuoden esille opiskelijan näkökulmaa ammattikorkeakouluopiskeluun. Opiskelijatuutorit toimivat pääsääntöisesti ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kanssa yhdessä ryhmän opettajatuutorin kanssa. Kv-tuutorit ohjaavat vaihto-opiskelijoita ja kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita. Kv-koordinaattorit toimivat yksiköissä ohjaten vaihtoon saapuvia ulkomaisia vaihto-opiskelijoita sekä vaihtoon lähteviä yksikön omia opiskelijoita. (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012.)

Yksiköissä kokoontuu myös opiskelijahyvinvointiryhmät, joihin osallistuu opintoasiainpäällikkö ja opinto-ohjaajat. Yksiköittäin ryhmien kokoonpanoissa on eroja. Ryhmän voi kuulua yksittäisiä henkilöstön jäseniä, jotka ovat mukana ohjaustoiminnassa, yksikönjohtaja, terveydenhoitaja, oppilaitospastori sekä opiskelijajäseniä. Ryhmän tarkoituksena on käsitellä yksikön ohjaukseen ja opiskelijoiden hyvinvointiin liittyviä asioita. Joissakin yksiköiden hyvinvointiryhmissä käsitellään myös yksittäisten opiskelijoiden tilanteita opiskelijan suostumuksella.

Oamkissa on tehty opintojen ohjauksen osaprosessin vuoden 2012 toimintasuunnitelma, jossa suositellaan resurssoinnista, että yksi opinto-ohjaaja vastaa 250 - 300 opiskelijaohjauksesta ja opettajatuutorointiin resursoidaan vähintään 2 tuntia/opiskelija/lukuvuosi. Resurssien jakokäytännössä on eroja yksiköiden välillä ja opinto-ohjauksen osalta suositeltu resurssi ei toteudu lähimainkaan. (Saarinen 2015)

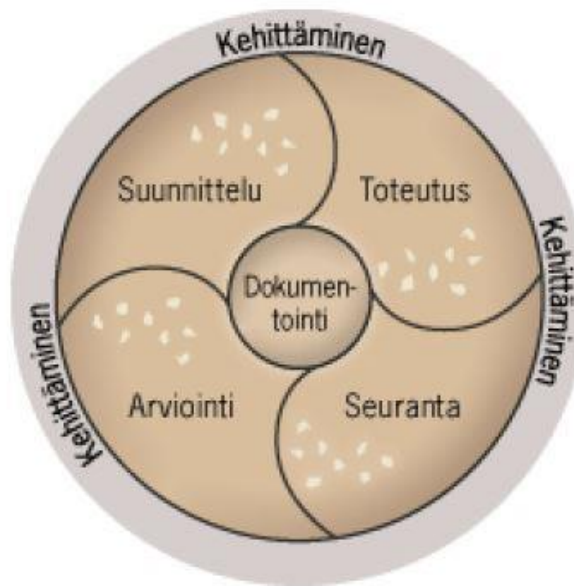
Oamkin ohjaussuunnitelmassa opiskelijan polku on jaettu eri vaiheisiin ja niihin liittyviin ohjauksiin. Ennen opintoja ohjauksella voidaan vaikuttaa siihen, että opiskelija löytää itsellensä sopivan opiskelupaikan. Ohjaus on markkinointia, rekrytointia, opiskelijavalinnan ohjausta ja urasuunnittelua. Opintojen aloitusvai-

heessa ohjauksen tavoitteena on sitouttaa uudet opiskelijat omaan koulutusalaan ja ryhmään. Ohjauksen avulla opiskelijat perehdytetään yksikön käytänteisiin, ohjauspalveluihin, oman tutkinnon rakenteeseen ja sisältöön. Ohjaukseen liittyy myös ryhmäyttäminen sekä henkilökohtaisen opintosuunnitelman tekoon liittyvät asiat. (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012.)

Henkilökohtaisten ohjauskeskustelujen avulla voidaan ohjauksessa löytää ne opiskelijat, jotka tarvitsevat lisätukea opintojen aloittamiseen. Opintojen etenemisvaiheessa ohjaus keskittyy ammatillisen kasvun ohjaamiseen sekä urasuunnitteluun. Samalla ohjaaja tarkkailee opiskelijoiden opintomenestystä ja ohjaa mahdollisuuksien mukaan opiskelijoita, joiden opinnot on vaarassa keskeytyä tai eteneminen hidastua. Opintojen loppuvaiheen ohjataan opinnäytetyön tekemistä sekä tutkinnon loppuun viemistä ja työelämään siirtymistä. Opintojen jälkeen ohjaus voi olla yhteydenpitoa esimerkiksi alumnitoiminnan muodossa. (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012.)

Eri yksiköissä käytetään erilaisia ohjausmenetelmiä ohjaajien roolien ja opiskelijan tarpeiden mukaan. Ohjausmenetelminä voidaan käyttää esimerkiksi yksilöohjausta, ryhmäohjausta ja verkko-ohjausta. Oamkissa on käytetty isoissa ryhmissä Study group-mallia, jolla on tarkoitus lisätä opiskelijoiden yhteenliittymisen tarvetta ja järkevöittää itsenäistä työskentelyä. Opinnoissaan viivästyneiden opiskelijoiden ohjaukseen kehitettiin Valtti-projektissa pienryhmäohjausta. Projektin aikana henkilökuntaa koulutettiin Valtti-tuutoreiksi pienryhmäohjaukseen sekä yksilöohjaukseen. Valtti-pienryhmäkäytäntö jäi Oamkin pysyväksi toiminnaksi projektin päättymisen jälkeen.

Opintojen ohjaussuunnitelma on osa Oamkin laadunvarmistusta, jota kautta siihen sitoutuu koko henkilöstö. Laadunvarmistusta toteutetaan Oamkissa laatuleivän muodossa, jossa toiminnan kehittämiseen liittyy suunnittelu, toteutus, seuranta, arviointi ja dokumentointi (kuva 6). (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012.)

KUVA 6. Oamkin laatuleipä (Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012)

Ohjaussuunnitelmassa on linjattu myös opintojen ohjauksen osaprosessien kehittämiskohteet vuonna 2012. Kehittämiskohteina ovat mm. opinto-ohjaajien virkojen perustaminen yksiköissä, ohjauksen resursointi yksiköissä yhdenmu-
kaiseksi, viivästyneiden opiskelijoiden ohjauksen tehostaminen, opintojen lä-
päisyn parantaminen ja tutkintojen lukumäärän kasvattaminen. (Saarinen 2015)

2.3 Opettajatuutorointi Oulun ammattikorkeakoulussa

Jokainen yksikkö vastaa itse omasta opettajatuutorinnista sekä muidenkin oh-
jausresurssien jaosta. Yleensä yksiköissä opettajatuutorinnin käytännön järjes-
telyistä ja ohjeistuksista vastaa yksiköiden omat opinto-ohjaajat. Koko Oamkin
laajuisia opettajatuutorinnin ohjeistuksia ei ole, mutta moni yksikkö on laatinut
omansa opettajatuutoreiden työtehtävistä ja aiheista. (Saarinen 2015) Ohjauk-
sen resursoinnista sovitaan vuosittain yksiköittäin työsuunnitelmissa. Työsuun-
nitelman hyväksyy työntekijä, osastonjohtaja sekä yksikönjohtaja. (Oamkin
opintojen ohjaussuunnitelma 2012.)

Jokaiselle aloittavalle opiskelijaryhmälle nimetään Oamkissa opettajatuutori.
Aloittavalle ryhmälle nimetään yleensä myös opiskelijatuutorit, joiden kanssa
opettajatuutori toimii yhteistyössä opintojen alussa ryhmäytymisen osalta. Myös
jatkaville opiskelijaryhmille nimetään omat opettajatuutorit. Yksiköiden ja jopa

koulutusohjelmienkin käytännöissä on eroja siinä, jatkavatko ensimmäisen vuoden opettajatuutorit saman ryhmän opettajatuutorina muinakin vuosina vai vaihtuuko opettajatuutorit vuosittain.

Opettajatuutori on ryhmänsä lähiohjaaja ja auttaa opiskelijoita ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja sitoutumaan koulutukseensa. Keskeiseksi tehtäväksi nousee ammatillisen kasvun tukeminen ja henkilökohtaisen opintosuunnitelman ohjaaminen. Opettajatuutorit käyvät mahdollisuuksien mukaan henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja jokaisen opiskelijan kanssa vuosittain.

(Jääskeläinen – Ahlholm 2005.)

Henkilökohtaisissa ohjauskeskusteluissa opettajatuutori kartoittaa opiskelijan tilanteen ja ohjaustarpeen. Tärkeää on ajan huomion ja kunnioituksen antaminen opiskelijalle. Apuvälineinä ohjauskeskustelussa suositellaan ammatillisen kasvun kehikkoa (liite 4), jonka avulla kartoitetaan opiskelijan opiskelumotivaatiota, urasuunnitelmia sekä opiskeluun ja ammatinvalintaan liittyviä vahvuuksia ja haasteita. (Oamkin opintojen ohjussuunnitelma 2012.)

Oamkin ammatillinen opettajakorkeakoulu on järjestänyt opettajatuutorikoulutusta nykyisessä muodossa vuodesta 2012. Koulutus on kolmen opintopisteen laajuinen, johon osallistuu noin 12 - 15 opettajaa vuosittain. Vastaavaa koulutusta on järjestetty vuodesta 2007 saakka eri nimellä muutamia kertoja. Ammatikorkeakoulun hallinnon linjaus on, että jokainen opettajatuutorin tehtäviä tekevä ammattikorkeakoulun henkilö kävisi koulutuksen. (Saarinen 2015.)

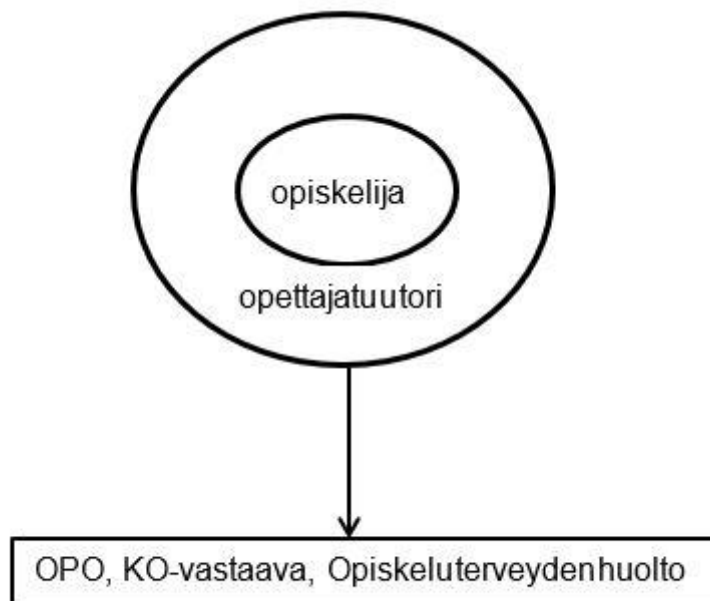
2.4 Opettajatuutorointi Oamkin Tekniikan yksikössä

Edellisessä luvussa mainittiin, että jokainen Oulun ammattikorkeakoulun yksikkö vastaa itse omasta opettajatuutoritoiminnastaan. Tekniikan yksikössä osastonjohtajat nimeävät osaston henkilöstöstä opettajatuutorit opiskelijaryhmille vuosittain. Valinnassa useat osastonjohtajat tekevät yhteistyötä opinto-ohjaajien kanssa. Tekniikan yksikössä on muodostunut käytäntö, missä opinto-ohjaajat koordinoivat yksikön opettajatuutoritoimintaa. Opinto-ohjaajat tekevät opettajatuutorin ohjeistuksen ensimmäiselle vuodelle (liite 5) sekä jatkavien luokkien opettajatuutoreille (liite 6) ja päivittävät sitä vuosittain. Ohjeessa on

kerrottu opettajatuutorin roolista ja tehtävistä, joita tulisi tehdä opettajatuutorin roolissa. (Markkanen 2015.)

Opinto-ohjaajat järjestävät myös infotilaisuuksia opettajatuutoreille sekä koulutustilaisuuksia esimerkiksi opiskelijoiden päihteiden käytöstä, oppimisvaikeuksista tai kriisitilanteista. Joillakin osastoilla opinto-ohjaajat osallistuvat osaston omiin palavereihin, jossa käydään läpi opiskelijoiden opintojen eteneminen ja keskustellaan opettajatuutoreiden sekä osastonjohtajien kanssa tarvittavista toimenpiteistä. Tekniikan yksikössä osastonjohtajat ohjaavat opettajatuutoreina toimivia opettajia Oamkin ammatillisen opettajakorkeakoulun järjestämään opettajatuutorikoulutukseen. (Markkanen 2015.)

Tekniikan yksikössä on otettu tavaksi tehdä ensimmäisen vuoden opiskelijoille heti opintojen alussa kysely (liite 3), jossa kartoitetaan opiskelijan ohjauksen tarve. Kyselyssä kysytään opiskelijan koulutustaustoja, opiskelumotivaatioon liittyviä asioita sekä opiskelijan omia vahvuuksia. Lisäksi kyselyssä selvitetään asioita, jotka opiskelijan omasta mielestä voi haitata opintoja. Opiskelija voi kyselyssä ilmoittaa, jos kokee tarvitsevansa heti aikaa henkilökohtaiseen keskusteluun joko opettajatuutorin tai opinto-ohjaajan kanssa. Kyselyn tulosten perusteella opettajatuutori ja opinto-ohjaaja kutsuvat ensisijaisesti ohjaustarpeessa olevat opiskelijat henkilökohtaisiin keskusteluihin, jolloin näiden opiskelijoiden mahdollisiin opintoihin haitallisesti vaikuttaviin asioihin voitaisiin puuttua mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tekniikan yksikössä opettajatuutori on mielletty opiskelijan lähimmäksi ohjaajaksi ja linkiksi muihin ohjaustahoihin (kuva 7).

KUVA 7. Opettajatuutori opiskelijan lähimpänä ohjaajana (liite 5)

Opettajatuutorointi on jaettu teemoiksi, joista ensimmäisen vuoden teemana on orientoituminen opiskeluun ja ammatillisen kasvun käynnistyminen. Toisen vuoden teemana on ammatillinen kasvu, kolmantena vuonna oman osaamisen kehittyminen ja neljäntenä vuonna opintojen loppuun saattaminen ja työelämään siirtyminen.

3 OPISKELIJAN OHJAUSTARPEET

Opiskelijoiden ohjaustarve on yksilöllistä ja vaihtelee opintopolun eri vaiheissa. Opintojen aloittaminen on monille opiskelijoille suuri elämänmuutos. Monille se merkitsee muuttoa oudolle paikkakunnalle, sosiaalisten suhteiden muuttumista, uusia ympäristöjä sekä uudenlaisia toimintatapoja. Itse opiskeluelämä on monille täysin uusi asia, eikä kaikilla ole tukiverkostoa lähellä.

Opiskeluaikaan mahtuu myös paljon opinnoista riippumattomia asioita. Ihmissuhteet, raha-asiat, sairastelu ja työt voivat vaikuttaa opintoihin hyvinkin vahvasti. ”Elämä heittää” on itseni useasti käyttämä sanonta, kun opiskelija tulee keskustelemaan asioista, jotka ovat hankaloittaneet opintoja. Kaikkiin asioihin ei vain voi vaikuttaa, ja opintojen eteenpäin viemiseen on silloin saatava tukea ja ohjausta.

3.1 Opintojen etenemiseen vaikuttavat taustatekijät

Kokonaisvaltainen hyvinvointi on suuressa merkityksessä opintojen etenemiseen. Kristina Kunttu ja Tommi Pesonen tekivät vuonna 2012 korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksen, jossa oli mukana 9 992 alle 35-vuotiaasta perustutkintoa suorittavaa suomalaista korkeakouluopiskelijaa. Kyselyyn vastanneista ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoita oli yhtä paljon ja sukupuolijakauma oli samanlainen. Vastanneista 47 % oli miehiä. Tutkimus toteutettiin siten, että sitä voitiin verrata vuosien 2000, 2004 ja 2008 tehtyjen valtakunnallisten korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimusten kanssa. (Kunttu – Pesonen 2013.)

Tutkimuksessa tuli ilmi, että mielenterveyshäiriöistä oli yleisimmin diagnosoitu masennusta ja ahdistuneisuushäiriötä. Masennusta oli diagnosoitu seitsemällä prosentilla vastanneista opiskelijoista ja ahdistuneisuushäiriötä viidellä prosentilla. Masentuneisuus oli lisääntynyt vuodesta 2000 ja yliopisto-opiskelijoilla jopa kaksinkertaistunut. Psykkisiä oireita, kuten uniongelmia, keskittymisvaikeuksia, jännittyneisyyttä, masentuneisuutta tai ahdistuneisuutta koki vastanneista 9 % miehistä ja 13 % naisista päivittäin ja 17 % miehistä ja 24 % naisista viikoittain. Pitkittyneitä opintojaan suorittavilla oli yleisempää huonoksi koettu terveydentila

ja runsas oireilu. Psykkiset ongelmat ovat yleistyneet vuodesta 2000 alkaen (taulukko 1). Viidellä prosentilla opiskelijoista oli diagnosoitu oppimisvaikeus tai oppimiseen vaikuttava sairaus tai vamma. Useimmiten kyse oli luki-vaikeudesta. (Kunttu – Pesonen 2013.)

TAULUKKO 1. Psykkisen ongelmien esiintyminen GHQ12- ja mielenterveysseulan perusteella yliopisto opiskelijoilla 2000 - 2012 ja ammattikorkeakoulu-opiskelijoilla v. 2008 ja 2012 (%) (Kunttu – Pesonen 2013, 45)

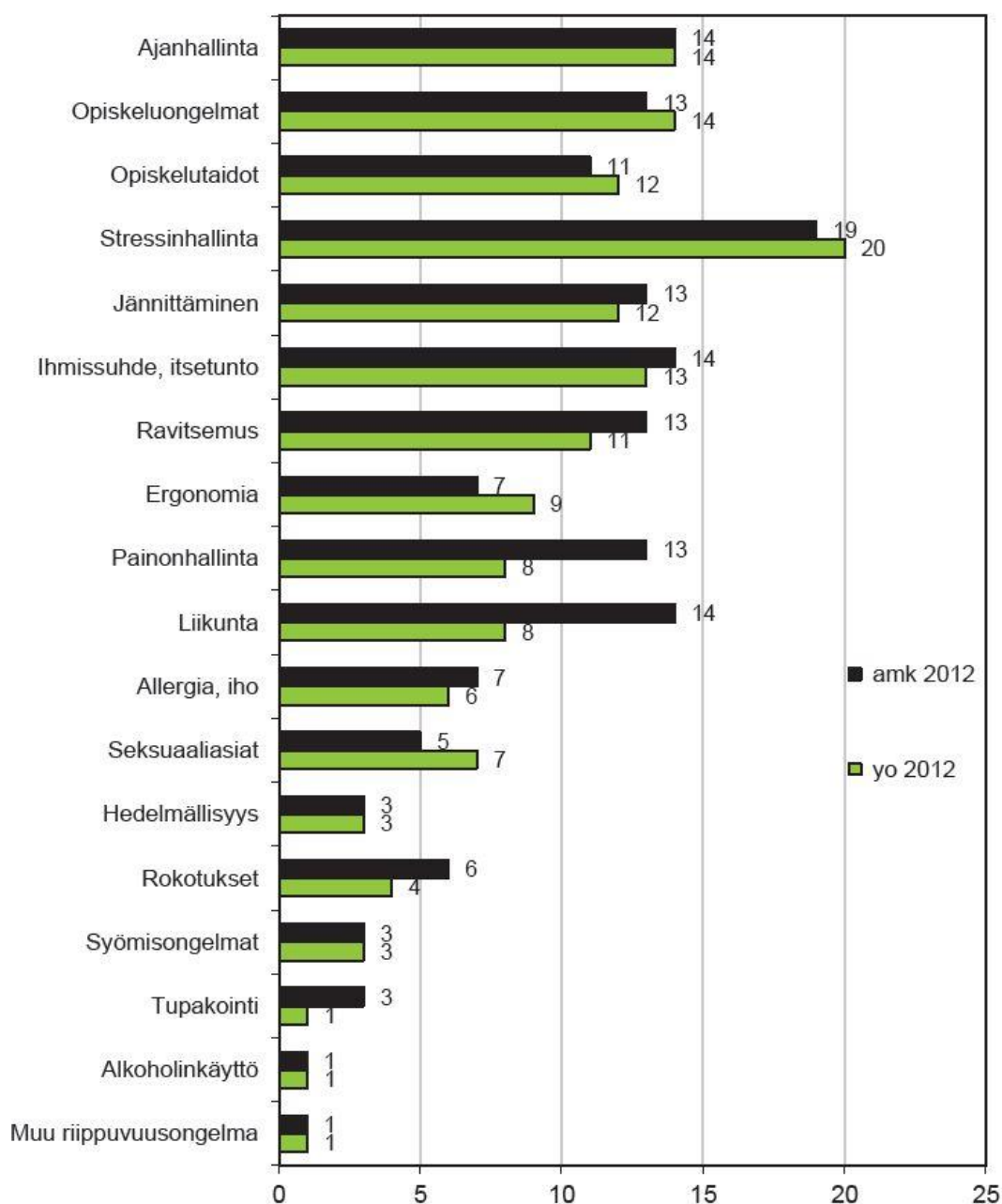
		Miehet				Naiset			
		2012	2008	2004	2000	2012	2008	2004	2000
GHQ 12 -seulaan kiinni jääneet	yo	21	20	19	15	32	31	30	28
	amk	19	19			33	34		
Mielenterveysseula									
- runsas stressi, pisteitä 3 tai enemmän	yo	29	26	25	22	33	29	34	28
	amk	25	22			28	28		
- erittäin runsas stressi, pisteitä 5 tai enemmän-	yo	14	12	13	10	16	14	16	13
	amk	12	9			13	11		

Terveyskyselyn tulokset kertovat samaa, mitä ohjaushenkilöstön haastatteluissa tuli ilmi. Opinto-ohjaajien, opintopsykologien sekä muiden ohjaukseen osallistuvista henkilöistä kertovat haastatteluissa, että opiskelijoiden mielenterveydelliset ongelmat ovat lisääntyneet ja pahentuneet. Ohjauksen tarve oppimisvaikeuksien sekä mielenterveysongelmien vuoksi on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana. (Saarinen 2015.)

Taulukossa 1 oleva GHQ12 (General Health Questionnaire) on laajasti käytössä oleva mittari, jonka osiot kartoittavat psyykkisen kuormittuneisuuden aiheuttamia ongelmia normaaleista toiminnoista suoriutumisessa. Osiot käsittelevät ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta, sosiaalista kanssakäymistä ja itsetuottamusta (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2015). Tämän tutkimuksen GHQ12-mittarin perusteella yleisimmiksi ongelmiksi osoittautuivat jatkuva ylirasituksen kokeminen 42,5 %, itsensä kokeminen onnettomaksi ja masentuneeksi 27 %, tehtäviin keskittyminen 29 % ja valvominen huolien takia 24,5 %. Mielen-

terveysseulan mukaan eniten muutoksia neljän vuoden aikana oli tapahtunut tulevaisuuden kokemisessa ongelmalliseksi sekä omien voimien riittämättömyys (Kunttu – Pesonen 2013, 46.)

Kuvasta 8 voi nähdä, että opiskelijat toivoivat saavansa apua eniten stressinhallinnassa, ammattikorkeakouluopiskelijoista 19 %. Muita asioita, joihin opiskelijat kaipaivat apua (>10 %), olivat ammattikorkeakouluopiskelijoilla ajanhallinta, opiskeluongelmat, opiskelutaidot, jännittäminen, ravitsemus, painonhallinta ja liikunta. (Kunttu – Pesonen 2013, 55.)

KUVA 8. Opiskelijoiden toiveet saada apua erilaisissa ongelmissa vuonna 2012 (%) (Kunttu – Pesonen 2013, 56)

Kyselyn perusteella viidennes miehistä ja joka kymmenes naisista kuului alkoholia runsaasti kuluttaviin. Suurkuluttajia oli miehistä 3,5 % ja naisista 1,3 %. Kaikista opiskelijoista 19 % oli kokeillut tai käyttänyt jotain huumetta, lääkkeitä tai alkoholia ja lääkkeitä yhdessä päihtymistarkoituksessa. Ongelmallista rahapelaamista oli 7 % miehistä ja 1,7 % naisista. Opiskelua haittaavaa liiallista in-

internetin käyttö koki 28 % miehistä ja 22 % naisista. Näistä alkoholin ja huumeiden käyttö oli noussut vuoteen 2008 asti, jonka jälkeen nämä tulokset olivat läheneet laskuun. Opiskelua haittaavan internetin käyttö oli kasvanut vuodesta 2008 runsaasti miehillä 19 prosentista 28 prosenttiin ja naisilla 14 prosentista 22 prosenttiin. Internetissä vietetty aika koettiin aiheuttavan ongelmia vuorokausirytmissä ja ihmissuhteissa. (Kunttu – Pesonen 2013, 68-75.)

Opiskelijoista 60 % kokivat kuuluvansa johonkin opiskeluun liittyvään ryhmään, mutta 31 % ei kokenut kuuluvansa mihinkään ryhmään. 5 - 7 % koki itsensä yksinäiseksi usein. 48 % oli kokenut kiusaamista kouluaikanaan. (Kunttu – Pesonen 2013, 68-75.)

Samassa terveystieteessä kysyttiin opintojen mielekkyyteen liittyviä asioita. 69 % opiskelijoista koki olevansa oikealla alalla. 23 % oli epävarmoja ja 8 % koki alansa vääräksi itsellensä. Opintojen saatavaan ohjaukseen on vuosien mittaan tullut kohennusta opiskelijoiden mielestä. Kuvassa 9 näkyy koettu ohjauksen riittävyys vuosina 2008 ja 2012 ammattikorkeakouluopiskelijoiden mielestä. (Kunttu – Pesonen 2013, 78.)

KUVA 9. Kokemus opintoihin saadun ohjauksen riittävydestä (Kunttu – Pesonen 2013, 78)

Ammattikorkeakouluopiskelijat käyttivät itsenäiseen opiskeluun 11 tuntia viikossa ja ohjattuun opiskeluun keskimäärin 20 tuntia viikossa. Ansiotyöhön ammattikorkeakouluopiskelijat käyttivät keskimäärin 11 tuntia viikossa. Joka kym-

menes opiskelija oli selvästi kohonneessa uupumisriskissä. Viidennes opiskelijoista murehti opiskeluasioita paljon vapaa-aikanaan, ja 14 % koki hukkuvansa opintoihin liittyvään työmäärään. (Kunttu – Pesonen 2013, 79 - 80.)

3.2 Opintojen viivästymiseen vaikuttavat asiat

Valmis tutkinto työelämävalttina Valttiprojektissa toteutettiin 2009 kyselytutkimus, johon vastasi 734 opinnoissaan viivästyneeksi määriteltyä opiskelijaa. Näistä 278 oli ammattikorkeakouluopiskelijaa ja 456 yliopisto-opiskelijaa. Kyselytutkimukseen osallistui seitsemän eri korkeakoulua: Oulun yliopisto, Diakonia-ammattikorkeakoulu Oulun yksikkö, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto, Rovaniemen ammattikorkeakoulu, Vaasan ammattikorkeakoulu ja Vaasan yliopisto (Liimatainen ym. 2011, 5). Kyselystä nousi esille viisi yleisintä syytä opintojen viivästymiseen: työssäkäynti, opiskelumotivaation puute, henkinen hyvinvointi ja perhe-elämään tai ihmissuhteisiin liittyvät asiat sekä laiskuus. (Liimatainen ym. 2011, 15.)

Ammattikorkeakouluopiskelijoista kolmannes ja yliopisto-opiskelijoistain puolet kyselyyn vastanneista kävi töissä. Tulokset osoittivat, että erityisesti työssä käynti laskee opiskelumotivaatiota ja sitoutumista opiskeluun. Muita syitä olivat opetusjärjestelyt, epämääräiset opintojen suorittamista koskevat tehtävänannot, huono ohjauksen saatavuus, opiskelijan heikot opiskelu- ja arjenhallintataidot sekä vaikeudet jossain tietyssä oppiaineessa. Kyselyyn vastanneet opiskelijat eivät kokeneet työssä käyntiä ongelmaksi, vaan ennemmin he kokivat haasteelliseksi ja opintoja viivästyviksi asioiksi ohjaukseen, opetusjärjestelyihin ja omiin opiskelu- ja arjenhallintataitoihin liittyvät asiat. (Liimatainen ym. 2011, 25, 30-31.)

Riitta Kaliman väitöskirjassa Opintojen pitkittyminen ja keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa tärkeimpiä opintojen keskeyttämisen harkintaan ja keskeyttämiseen vaikuttavia tekijöitä olivat ansiotyön tekeminen ja taloudelliset tekijät. Muita tekijöitä olivat elämäntilanteeseen ja heikkoon akateemiseen menestymiseen liittyvät tekijät, esimerkiksi perheenlisäys. (Kalima 2011.)

3.3 Hyvät käytänteet ja haasteet muissa korkeakouluissa

Oulun yliopiston Vesa-Matti Sarenius, Jukka Savilampi ja Tytti Tenhula ovat tehneet raportin ensimmäisen vuoden opintoprosessien sisäisestä auditoinnista 2011. Auditoinnin opiskelijoille tehdyn kyselyn vastauksissa korostui omaopettajatoiminnan olevan tärkeä opintojen käynnistymisen kannalta. Omaopettaja Oulun yliopistossa vastaa ammattikorkeakoulun opettajatuutoria. Myös saumatonta yhteistyötä omaopettajan, pienryhmäohjaajan ja opintoneuvojan välillä pidettiin tärkeänä. Omaopettajatoiminnassa Oulun yliopistolla on myös eroja eri koulutusohjelmien välillä. (Sarenius – Savilampi – Tenhula 2011, 29 - 30.)

Hyvinä käytänteinä vastaajat kokivat esimerkiksi ohjauskartan, jonka avulla eri ohjaajat ja ohjaustahot on selkeästi kuvattu tehtävien ja vastuiden mukaisesti. Myös erilliset opintojaksot, joissa keskityttiin henkilökohtaisen opintosuunnitelman tekoon sekä opiskelutaitojen valmennukseen, koettiin hyväksi käytänteeksi. Osassa koulutusohjelmista opiskelijoiden ohjaus alkoi jo uusille opiskelijoille lähetettävässä hyväksymiskirjeessä ja jatkui heti ensimmäisenä opiskelupäivänä. Ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen opiskelijoilta kerättiin ohjauspalautte, joka taas auttoi ohjauksen kehittämisessä. Omaopettajat kokivat auditoinnin mukaan hyvänä käytäntönä omaopettajien vertaisryhmää, jossa omaopettajat jakoivat tietoa ja kokemuksia säännöllisissä tapaamisissa. (Sarenius ym. 2011, 29 - 30.)

Oulun yliopistossa on paljon samoja käytänteitä kuin Oulun ammattikorkeakoulussa. Myös yliopistolla omaopettaja käy opiskelijoidensa kanssa HOPS-keskustelut ja pitää omaopettajatapaamisia. Auditoinnin raportin mukaan juuri näitä seikkoja pidettiin hyvänä käytänteenä seurata opiskelijoiden opintojen etenemistä. Omaopettaja myös tarkisti opiskelijoiden opintopistekertymät ja ohjasi opiskelijoita tämän tiedon perusteella. Erittäin ideaalisena asiana raportissa pidettiin tilannetta, jossa omaopettajuus toimi jatkumona opintojen alusta loppuun saakka. Joissakin koulutusohjelmissa omaopettajat saivat opintorekisterin ylläpitäjältä suoraan tietoa opintojen hidastumisesta, jolloin omaopettaja pystyi ottamaan asian puheeksi opiskelijan kanssa HOPS-keskusteluissa. (Sarenius ym. 2011, 37 - 38.)

Sisäisen auditoinnin raportista selvisi myös haasteita ja ongelmia. Opintojen ohjausta pidettiin tärkeänä, mutta resurssit koettiin rajallisiksi. Tämän vuoksi ohjausta ja tukitoimia ei pystytty hoitamaan niin hyvin kuin olisi haluttu. Omaopettajatoimintaan liittyvien joukossa oli myös opettajia, joiden asenteeseen ja sitoutumiseen raportin laatijat toivoivat parannusta. Omaopettajatoimintaan liittyvät rekrytoinnit, resursoinnit sekä tehtävän kuvaus oli ongelmallista joissain koulutusohjelmissa. Vastausten perusteella tehtävä koettiin hahmottumattomana ja ohjaajien välinen vastuunjako epäselvänä. Työaika, joka oli varattu omaopettajatehtäviin, koettiin osin riittämättömäksi. Opiskelijoita oli määrällisesti paljon verrattaessa tarvittavaan opetushenkilöstön määrään. Raportissa ehdotettiin parantamista ohjaustehtävien tasaiseen jakamiseen koko henkilökunnalle sekä ohjauspalautteen laajempaan keräämiseen. Myös omaopettajan ohjeistukseen toivottiin raportissa parannusta. (Sarenius ym. 2011, 32.)

Raportin mukaan haasteet opintojen sujuvuuden seuraamisessa liittyivät omaopettajatoiminnan ja HOPS-ohjauksen vakiintumattomuudesta, käytänteiden hajanaisuudesta tai puuttumisesta sekä tietoteknisten seurantamenetelmien puuttumisesta. Näistä viimeisin koettiin kyselyn avointen vastausten perusteella suurimmaksi ongelmakohdaksi. Vastauksista ilmeni useimmissa tapauksissa aika- ja henkilöresurssipula ja opiskelijoiden sekä opetushenkilöstön sitoutumattomuus. Omaopettajien koulutukseen raportissa toivottiin kehitystä ja varmistusta, että koulutus olisi kaikkien omaopettajien saatavilla. (Sarenius ym. 2011, 41 - 42, 58.)

Riitta Kalima teki tutkimuksen Helsingin ammattikorkeakoulun opintojen pitkittymisen ja keskeyttämisen syitä vuosina 2002 - 2007 ja niihin vaikuttamisen keinoista. Hän nosti väitöskirjassaan esille ratkaisukeskeisen holistisen opinto-ohjauksen, jota eritahojen opinto-ohjauksen asiantuntijat yhteistyössä antavat. Hänen mukaansa pelkkä akateemisiin ongelmiin keskittyvä ohjaus ei riitä silloin, kun opiskelijoiden ongelmat ovat monitahoisia. Hän myös esitti, että opetusta, opinto-ohjausta ja tutkintojärjestelmiä tulisi kehittää siten, että opiskelu ansiotyön ohessa olisi mahdollista käytännössä. Opiskelijoiden tekemä ansiotyö tulisi olla hyväksyttävissä opintosuorituksena tai sen osana, jos se tuo mukanaan opetussuunnitelmassa vaadittavaa osaamista. (Kalima 2011, 7.)

Tampereen ammattikorkeakoulussa (TAMK) on käytössä tietokoneohjelma, opimistaitokansia, jonka tavoitteena on antaa tietoa tehokkaasta opiskelusta ja auttaa opiskelijoita tarkastelemaan itseään oppijana. Ohjelman kautta opiskelija saa suosituksia ja linkkejä erilaisiin tukimateriaaleihin, joiden avulla opiskelija voi lisätä itsetuntemustaan oppijana ja tehostaa opiskeluaan. Ohjelman testien ja aineistojen kautta käsitellään oppimistaitoja ja opintoihin liittyviä asioita sekä ohjataan ohjaajille tarvittaessa. Myös opettajatuutori näkee ohjelman kautta opiskelijan tavoitteet, vahvuudet ja kehityskohteet. (Leskelä 2011.)

Metropolia ammattikorkeakoulussa toteutettiin lukuvuonna 2009 - 2010 opettajatuutoroinnin kehittämishanke, jonka aikana nousi useita toimivia käytänteitä. Yhtenä erittäin toimivana käytänteenä oli se, että opettajatuutoroinnin toteutustapana käytettiin säännöllisiä ryhmätapaamisia. Ryhmätapaamiset tukivat opiskelijoiden opiskelua ja oppimista, hyvinvointia, ryhmäytymistä, vuorovaikutus- ja palautteenantotaitojen kehittymistä sekä kokemusta välittämisestä ja turvallisuudesta. Toisena hyvänä käytänteenä tuli opinto-ohjaajan ja opettajatuutorin työparitoiminta ryhmätapaamisissa. Metropolia ammattikorkeakoulussa pidettiin myös tärkeänä sitä, että HOPS-prosessi oli integroitu opettajatuutorointiin ja opettajatuutorointi integroitu opetussuunnitelmaan. Muita hyviä käytänteitä olivat opiskelijaedustustoiminta, keskitetty koordinointi ja yhteistoiminnallinen ja osallistava kehittäminen. Organisaatiossa tulisi olla joku henkilö, esimerkiksi opinto-ohjaaja, joka koordinoi opettajatuutorointia ja kehittää toimintaa yhdessä opettajatuutoreiden ja opiskelijajäsenten kanssa. (Forsström 2011.)

4 TYÖSSÄ KÄYTETYT MENETELMÄT

Yksi tämän työn tavoitteista on löytää Oamkin Tekniikan yksikön opettajatuutorointiin liittyviä kehityskohteita. Sen takia tein keväällä 2012 kyselyn opettajatuutorointiin liittyvistä asioista. Useiden keskustelujen osalta nousi asioita, joita halusin tutkia tämän kyselyn avulla. Keskustelin opinto-ohjaajien, opintoasiainpäälliköiden sekä opiskelijapsykologien kanssa kysymyksistä. Otin kyselyyn mukaan myös asioita, joista he halusivat tietää lisää. Lisäksi otin huomioon niin omien kuin myös muiden opettajatuutoreiden kokemukset. Kysely koostui 25 kysymyksestä, joissa kysyttiin opettajatuutorointiin liittyviä asenteita, resursointia, työhön saatua tukea, opettajatuutorin tehtäviä ja koulutustarpeita.

Kyselyn toteutin Webropol-alustalla ja lähetin sen 147:lle Oamkin tekniikan yksikön opettajalle. Kyselyyn vastasi 62 opettajaa, joista 27 työskenteli myös opettajatuutorina. Olen jakanut kysymykset ja vastaukset seuraaviin aihealueisiin: opettajatuutorityön houkuttelevuus, opettajatuutorinnin resursointi, opettajatuutorin tehtävät, HOPS-keskustelut, opettajatuutorointiin saatu tuki ja palaute, koulutustarpeet sekä opettajatuutorinnin merkityksellisyys. Vastausvaihtoehdot ovat kysymysten mukaisesti joko monivalintakysymyksiä, numeerisia tai asteikolla 1 - 5. Osissa kysymyksissä on myös vapaa-kenttä avoimille vastauksille. Kyselylomake on liitteessä 1.

Samana vuonna 2012 marraskuussa Oulun ammattikorkeakoulu toteutti opiskelijakyselyn kaikille Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Vuoden 2015 alussa on myös toteutettu opiskelijakysely, josta olen ottanut mukaan ohjaukseen liittyvät sekä opintoihin vaikuttavat osiot. Käytän vuoden 2012 vuoden opiskelijakyselyn tuloksia pohjana. Vuoden 2015 opiskelijakysely oli hyvin suppea opintojen ohjauksen osalta, ja olen poiminut kyselystä vain muutamia kohtia mukaan.

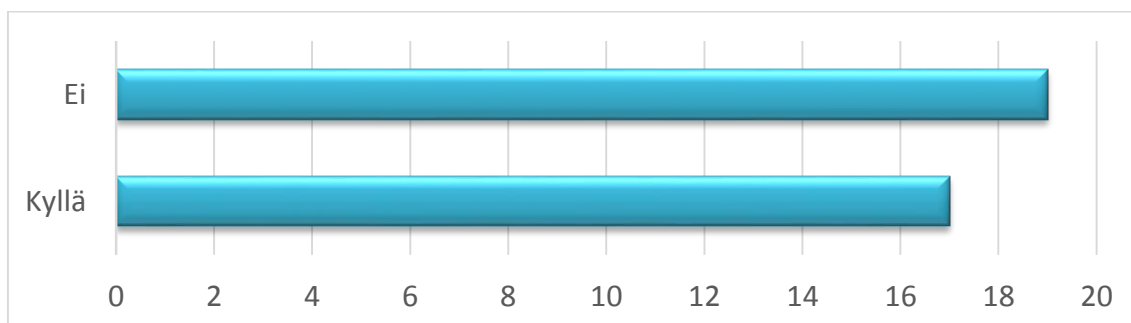
Itse tekemäni opettajatuutorikyselyn ja opiskelijakyselyn tulosten tarkastelun lisäksi keskustelin useamman ohjaukseen liittyvän henkilön kanssa. Haastattelin Susanna Saarista, joka toimii koordinoivana opinto-ohjaajana. Hänen työnkuvaansa kuuluu koordinoida opinto-ohjaajien ohjaustyötä sekä pääpiirteittäin

opettajatuutorointia. Tekniikan yksikön ohjaukseen liittyvistä asioista haastattelun opinto-ohjaajana toimivaa Leena Markkasta.

Tässä luvussa käyn ensin läpi opettajatuutorikyselystä ilmi tulleita asioita. Lisäksi tuon esille opiskelijakyselystä niitä kohtia, jotka koskevat ohjausta. Lopuksi kerron lyhyesti haastatteluissa esille tulleita asioita.

4.1 Opettajatuutorityön houkuttelevaisuus

Kyselyn vastanneista 36 opettajaa ei toiminut opettajatuutorina. Heistä yli puolet ei myöskään halunnut toimia opettajatuutorina (kuva 10).

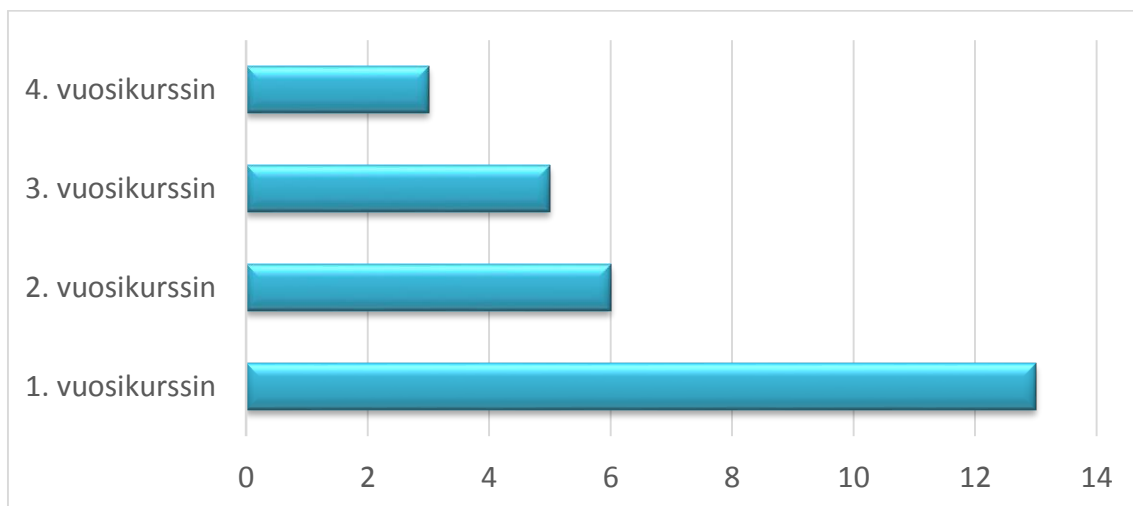

KUVA 10. Kysymys: Haluaisitko toimia opettajatuutorina, vastausten määrä 36

Perusteluissa tuli ilmi, että he jotka halusivat toimia opettajatuutoreina, halusivat tutustua opiskelijoihin hyvin sekä auttaa heitä opintojen etenemisessä. Tämä ryhmä kuitenkin koki epätietoisuutta työn resursoinnista sekä tehtävistä, jotka opettajatuutorointiin kuuluu. Ne 19 vastaajaa, jotka eivät halunneet toimia opettajatuutoreina, koki, ettei heillä ole aikaa tai taitoja työn tekemiseen. Heillä ei ollut selkeää kuvaa itse opettajatuutorin tehtävistä, ja he kokivat, etteivät he itse voi vaikuttaa käytettäviin työresursseihin.

4.2 Opettajatuutoroinnin resursointi

Opettajatuutoreina kyselyyn vastanneista toimi 27 opettajaa. Heistä 13 oli ensimmäisen vuosikurssin opettajatuutoreita, 6 toisen vuosikurssin, 5 kolmannen ja 3 neljännen vuosikurssin opettajatuutoreita (kuva 11).

KUVA 11. Opettajatuutorit tuutoroitavien vuosikurssien mukaisesti, n=27

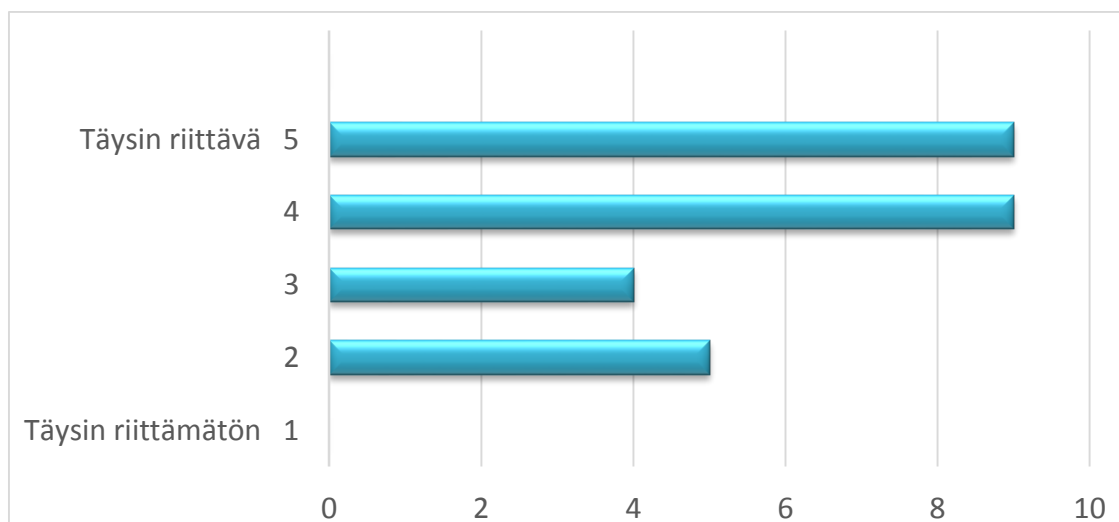
Oulun ammattikorkeakoulun Tekniikan yksikössä resursoidaan opettajatuutorointiin ensimmäisen vuosikurssin opettajatuutoreille 30 tuntia vuodessa. Toisen, kolmannen ja neljännen vuosikurssin opettajatuutoreille tuutorointiresurssia annetaan 15 tuntia. Yksiköt päättävät itse resursoinnista, ja osastonjohtajat voivat vielä resursointia muuttaa tarpeen tullen. Suurin osa noudattaa edellä mainittua määrää.

Vastaajilla oli hajanainen käsitys resursoitujen tuntien määrästä. Vastauksissa on mukana myös opettajatuutoreita, jotka tuutoroivat useampaa ryhmää, jolloin resusoinnit on tehty sen mukaisesti. Taulukossa 2 näkyy vastaajien arvioimat resurssit ja tunnit, jotka vastaajat arvioivat käyttäneensä opettajatuutorointiin. Tuloksia verrattaessa voi nähdä, että ensimmäisen vuoden opettajatuutorit arvioivat käyttäneensä paljon enemmän tunteja opettajatuutorointiin kuin siihen oli resursoitu. Toisen ja kolmannen vuosikurssin opettajatuutorit taas olivat käyttäneet vähemmän tunteja kuin heille oli resursoitu. Neljännen vuosikurssin opettajatuutoreilla arvioituja tunteja oli hieman enemmän kuin resusoituja.

TAULUKKO 2. Kysymys: Kuinka monta tuntia sinulle on resursoitu opettajatuutorin tehtäviin lukukaudella s2011 - k2012 (kokonaisresurssi sisältäen sidotut ja sitomattomat tunnit) sekä Kuinka monta tuntia arvioit käyttäneesi opettajatuutorointiin samalla lukukaudella, vastaukset vuosikursseittain, n = 27

	Min.		Max.		Ka	
	Resursoidut	Käytetyt	Resursoidut	Käytetyt	Resursoidut	Käytetyt
1. vuosikurssi	15	15	51	70	38,15	43,54
2. vuosikurssi	0	3	30	30	17,67	15,83
3. vuosikurssi	13	1	24	30	16,4	12,8
4. vuosikurssi	32	40	96	90	58,67	59,33

Seuraava kysymys koski opettajatuutoreiden omaa kokemusta resurssien riittävydestä. Vastausvaihtoehdot olivat 1 - 5, josta 1 tarkoitti täysin riittämättömiä resursseja ja 5 täysin riittäviä resursseja. Vastaajista suurin osa piti annettua resurssia täysin riittävänä tai riittävänä (kuva 12, asteikolla 4 tai 5). Viisi vastaajaa piti resursseja riittämättömänä ja neljä vastaajaa ei osannut sanoa.

KUVA 12. Kysymys: Asteikolla 1 - 5 miten koet resurssien riittävyyden opettajatuutorina toimimiseen, n = 27

Kokonaiskeskiarvo resursoitujen tuntien riittävyyteen oli 3,81. Jokaisen vuosikurssin opettajatuutoreista löytyi opettajatuutori tai kaksi, jotka pitivät resurssia

riittämättömänä. Ensimmäisen vuosikurssin opettajatuutoreiden vastausten keskiarvo oli 3,77, toisen ja kolmannen vuoden 4 ja neljännen vuoden 3,33. Tämä sopii hyvin yhteen myös aiempien taulukoiden tuloksiin.

4.3 Opettajatuutorin tehtävät

Opettajatuutorin tehtävät on hyvin kerrottu opettajatuutoreille heille jaetussa ohjeistuksessa. Kuvassa 13 näkyy, mitä opettajatuutorit itse ajattelivat tehtävien olevan.

KUVA 13. Kysymys: Mitä mielestäsi kuuluu opettajatuutorin tehtäviin, $n = 62$

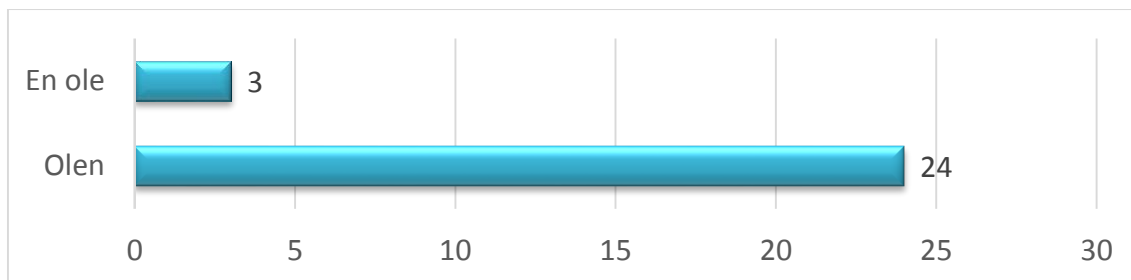
Kysymykseen vastasivat kaikki, eli myös ne, jotka eivät tehneet opettajatuutorin töitä. Vastaajat saivat valita listalta useamman tehtävän. Lisäksi he voivat lisätä tehtäviä vapaaseen kenttään. Tärkeimmiksi tehtäviksi vastaajat olivat valinneet yleisten opiskeluun liittyvien asioiden tiedottamisen luokalle, opiskelijan tukemisen henkilökohtaisesti hänen opintojensa etenemisessä sekä tiedon viemisen luokasta ko-tiimille. Ainoastaan viisi vastaajaa oli sitä mieltä, että ammattiliittojen esitteleminen kuuluu opettajatuutorin tehtäviin. Vapaakentän vastauksissa tulivat lisäyksinä seuraavat asiat:

- opiskelijapalautteen välittäminen eteenpäin osastolle/opettajille/harjoittelutoimistoon yms.
- HOPS-keskustelut
- harjoitteluasiat
- kv-toiminta
- opiskelijaterveydenhuollon esittely
- yhteistyö Oamkin opinto-ohjaajien kanssa
- yhteydenpito muiden koulutusohjelman opettajien kanssa
- tukiopetuksen antaminen
- ammatillisen kasvun tukeminen
- työelämäyhteyksien rakentaminen
- opintojen edistymisen seuranta
- kannustaminen.

Eri vuosikurssien opettajatuutoreiden vastauksissa ei isoa eroa ollut. Ensimmäisen vuoden opettajatuutoreilla nousi kolmen tärkeimmän tehtävän joukkoon eri tukitahojen esitteleminen ja ryhmäytyminen yleisten opiskeluun liittyvien asioiden tiedottamisen lisäksi. Toisen ja kolmannen vuosikurssin opettajatuutorit jättivät eri tukitahojen esittelemisen vähälle huomiolle, ja he pitivät ammatillisen kasvun tukemista, opiskelijapalautteen viemistä eteenpäin sekä opiskelijan tukemista opintojen etenemisessä ja muissa asioissa yleisten tiedotusten ohella hyvin tärkeänä tehtävänä.

4.4 HOPS-keskustelut

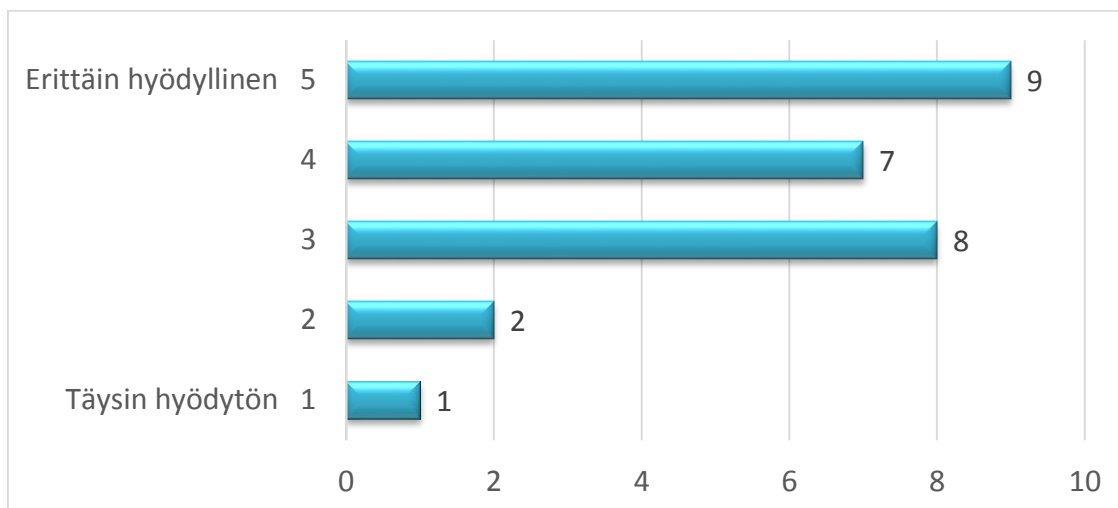
Yksi opettajatuutorin tehtävistä on käydä vuosittain tuutoroitavan ryhmänsä kaikkien opiskelijoiden kanssa henkilökohtaiset opintosuunnitelmaan liittyvät keskustelut, HOPS-keskustelut. Suurin osa kyselyyn vastanneista opettajatuutoreista olivat käyneet ryhmänsä opiskelijoiden kanssa HOPS-keskustelut. Ainoastaan kolme opettajatuutoria oli jättänyt keskustelut väliin. (Kuva 14.)

KUVA 14. Kysymys: Oletko käynyt tuutoroitavan luokan opiskelijoiden kanssa henkilökohtaisesti HOPS-keskustelua, n = 27

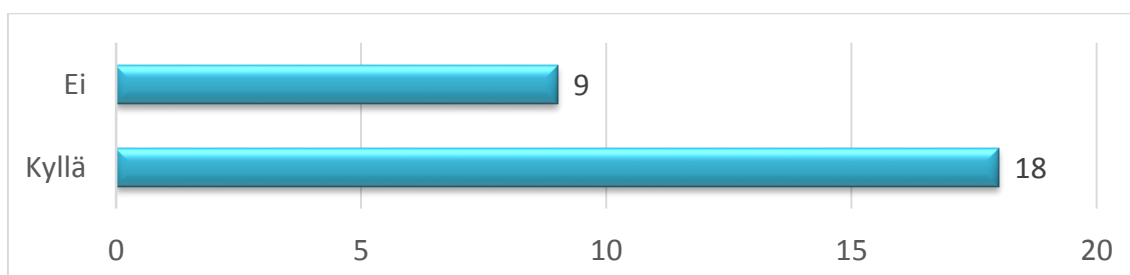
Neljännän vuosikurssin kaikki kolme opettajatuutoria oli käynyt HOPS-keskustelut. Ensimmäisen, toisen ja kolmannen vuosikurssien opettajatuutorien joukossa oli jokaisessa yksi opettajatuutori, joka ei ollut käynyt HOPS-keskustelua.

Kuvassa 15 näkyy opettajatuutorien asenne HOPS-keskusteluja kohtaan. 27 opettajatuutorista kolme pitää HOPS-keskustelua joko täysin hyödyttömänä tai hyödyttömänä (kuva 15, asteikolla 1 tai 2). Ne 3 opettajatuutoria, jotka eivät olleet käyneet HOPS-keskustelua, eivät pitäneet HOPS-keskustelua hyödyllisenä tai hyödyttömänä, eli vastasivat kysymykseen arvolla 3. HOPS-keskustelujen koetun hyödyllisyyden keskiarvo niiden opettajatuutoreiden kesken, jotka olivat käyneet keskustelut, oli 3,88.

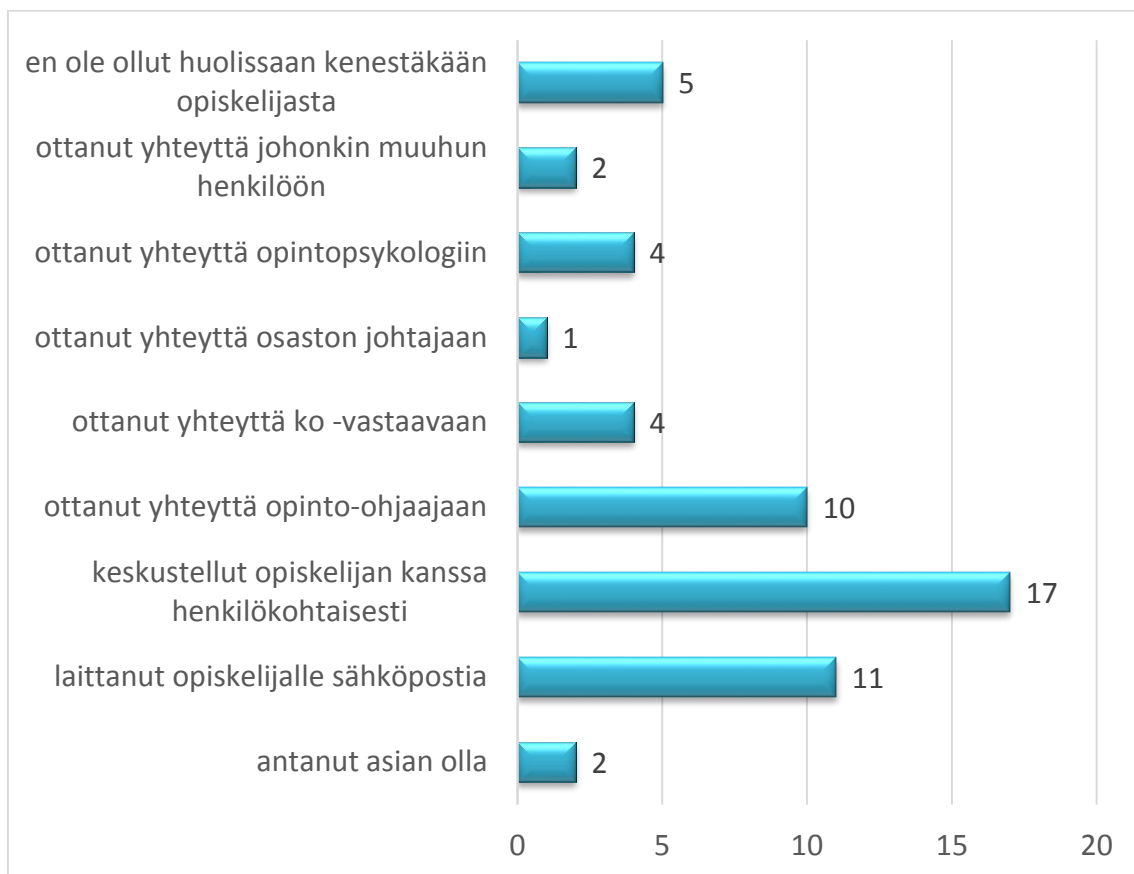
KUVA 15. Kysymys: Asteikolla 1 - 5 kuinka hyödyllisenä koet HOPS-keskustelut. $n = 27$

Opettajatuutorit olivat vastausten perusteella osanneet tarttua ongelmiin niiden ilmetessä. Kuvassa 16 näkyy, että 18 opettajatuutoria 27:stä oli erityisen huolissaan yhdestä tai useammasta opiskelijastaan.

KUVA 16. Kysymys: Kuuluuko tuutoroitavaan luokkaasi opiskelijoita, joista olet erityisen huolissaan, $n = 27$

Kuva 17 kertoo, miten opettajatuutorit ovat toimineet huolen herätessä. He ovat voineet valita useamman vastausvaihtoehdon.

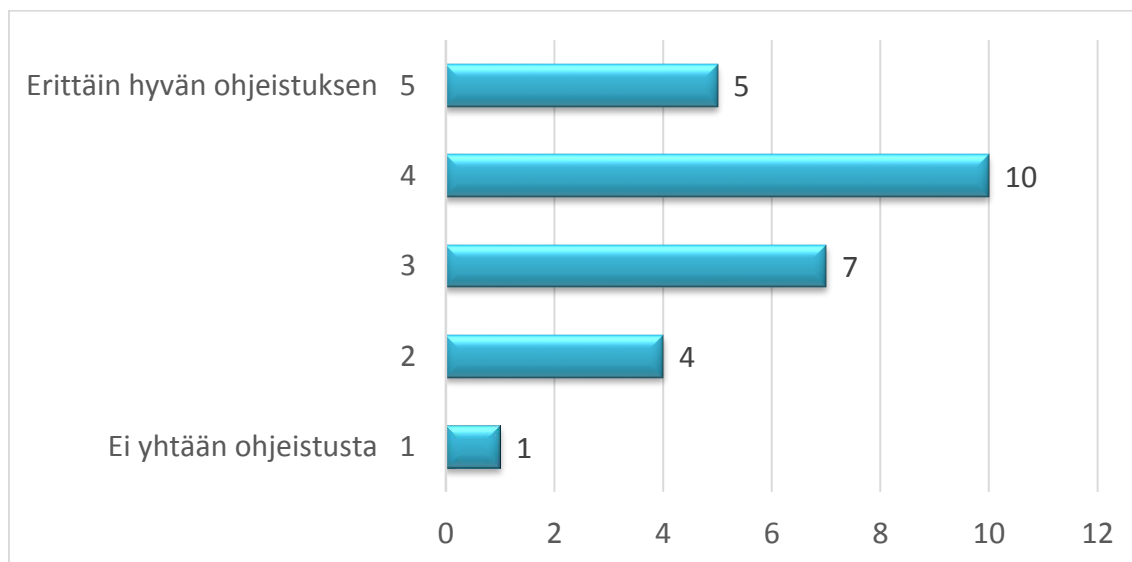
KUVA 17. Kysymys: Miten olet toiminut heidän suhteen, n = 27

Suurin osa opettajatuutoreista on keskustellut opiskelijan kanssa henkilökohtaisesti ongelman ilmettyä. 11 opettajatuutoria oli laittanut opiskelijalle sähköpostia ja 10 oli ottanut opinto-ohjaajaan yhteyttä. Neljä on ottanut yhteyttä opintopsykologiin. Vain yksi on ottanut yhteyttä esimieheensä eli osastonjohtajaan, ja kaksi on antanut asian olla. Viisi vastaajista ilmoittaa, ettei ole ollut kenestäkään opiskelijasta huolissaan, vaikka edellisessä kysymyksessä samaan kysymyseen vastasi kieltävästä yhdeksän vastaajaa. Jokaisella vuosikurssilla oli opiskelijoita, joista opettajatuutorit olivat erityisen huolissaan, ja keinotkin ovat hyvin samanlaisia eri vuosikurssien opettajatuutoreilla.

4.5 Opettajatuutorointiin saatu tuki ja palaute

Kuten luvussa 4.1 tuli ilmi, osa vastaajista, jotka eivät toimineet opettajatuutoreina, pitivät opettajatuutorin tehtävää epämääräisenä, eikä heillä ollut työstä selkeää kuvaa. Opettajatuutoreina toimivat vastasivat kysymyksiin, joiden tarkoitus oli kartoittaa, millaista tukea opettajatuutorit saavat työhönsä. Kuvassa

18 näkyy, että 15 opettajatuutoria 27:stä kokee saaneensa hyvää tai erittäin hyvän ohjeistuksen opettajatuutorin tehtävään. Kumminkin viisi kokee saaneensa huonon tai ei ollenkaan ohjeistusta. Näistä viidestä kolme oli toisen vuosikurssin opettajatuutoreita, yksi ensimmäisen vuosikurssin ja yksi kolmannen vuosikurssin.

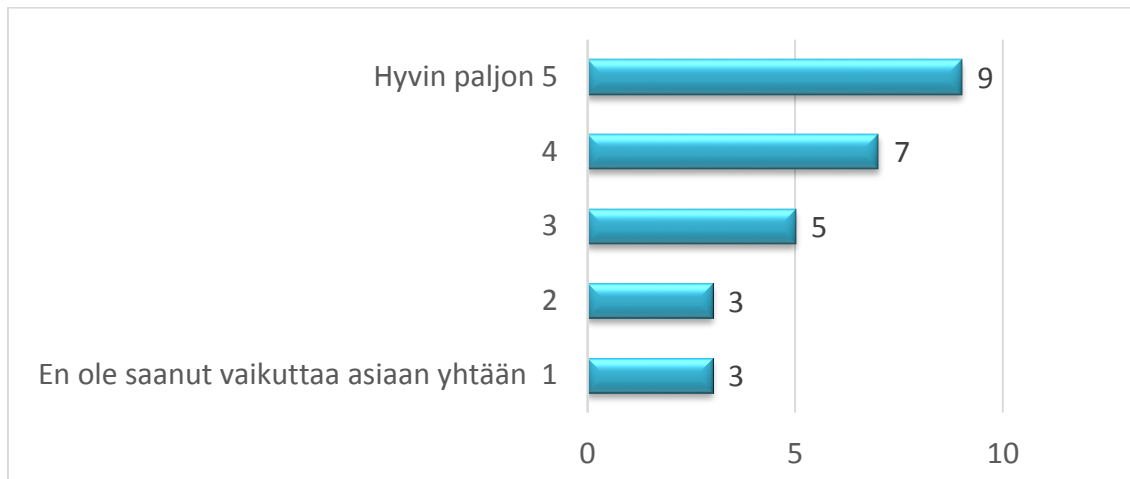

KUVA 18. Kysymys: Asteikolla 1 - 5, kuinka hyvin koet saaneesi ohjeistusta opettajatuutorin tehtävään, $n = 27$

Kokonaiskeskiarvo ohjeistukselle on 3,52. Parhaiten ohjeistusta koki saaneensa neljännen vuosikurssin opettajatuutorit keskiarvolla 4,33. Toiseksi parhaiten ohjeistuksen koki kolmannen vuosikurssin opettajatuutorit keskiarvolla 4,00. Huonoiten ohjeistusta koki saaneensa toisen vuosikurssin opettajatuutorit. Heidän vastaustensa keskiarvo oli 2,5 eikä heistä kukaan kokenut saaneensa erittäin hyvää ohjeistusta. Ensimmäisen vuosikurssin opettajatuutoreista 7 koki saaneensa hyvän tai erittäin hyvän ohjeistuksen työhönsä. Heidän vastaustensa keskiarvo oli 3,62.

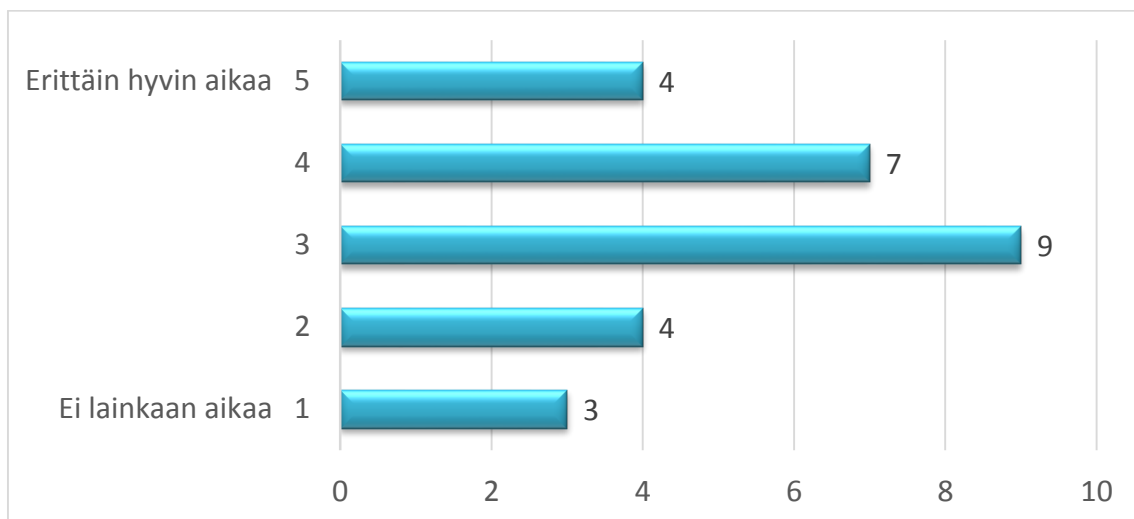
Opettajatuutorin töitä saa tehdä hyvin moni opettajakunnasta. Esimies eli osastonjohtaja nimeää opettajat kullekin opiskelijaryhmälle. Osa opettajatuutoreista kuitenkin kokee, ettei heillä ole ollut mahdollista vaikuttaa siihen, toimivatko he opettajatuutorina vai eivät. Kuvasta 19 (asteikolla 1 tai 2) voi nähdä, että kuusi opettajatuutoria 27:stä kokee, ettei heillä ole ollut lainkaan mahdollisuutta tai on

ollut vain vähän mahdollista vaikuttaa siihen, toimivatko he opettajatuutoreina. Eniten näin kokivat ensimmäisen ja toisen vuosikurssin opettajatuutorit. 16 opettajatuutoria koki, että heillä on ollut hyvät mahdollisuudet vaikuttaa heidän valintaansa opettajatuutorin tehtäviin.

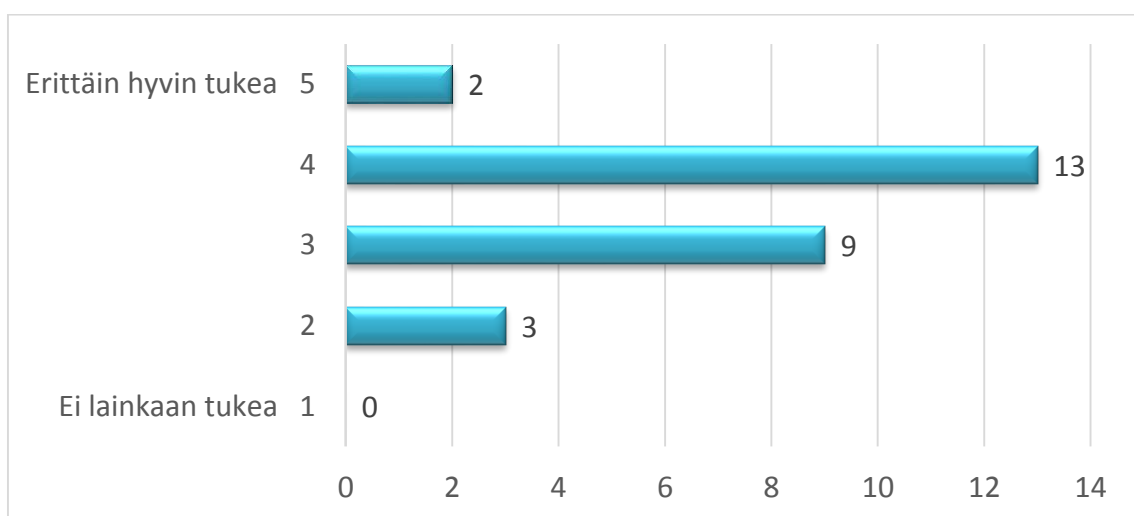
KUVA 19. Kysymys: Asteikolla 1 - 5 kuinka paljon koet saaneesi itse vaikuttaa siihen, toimitko opettajatuutorina, n = 27

Osa opettajatuutoreista koki, ettei he ollut saanut aikaa valmistautua opettajatuutorin tehtävään ennen lukuvuoden alkamista. Jopa seitsemän 27:stä opettajatuutoreista vastasi 1 - 5 asteikolla arvolla 1 tai 2 eli ei lainkaan aikaa tai hyvin vähän aikaa (kuva 20). Ensimmäisen ja toisen vuosikurssin opettajatuutorit kokivat eniten, ettei heille ollut annettu aikaa valmistautua opettajatuutorin tehtäviin ennen lukuvuoden alkua joko lainkaan tai hyvin vähän.

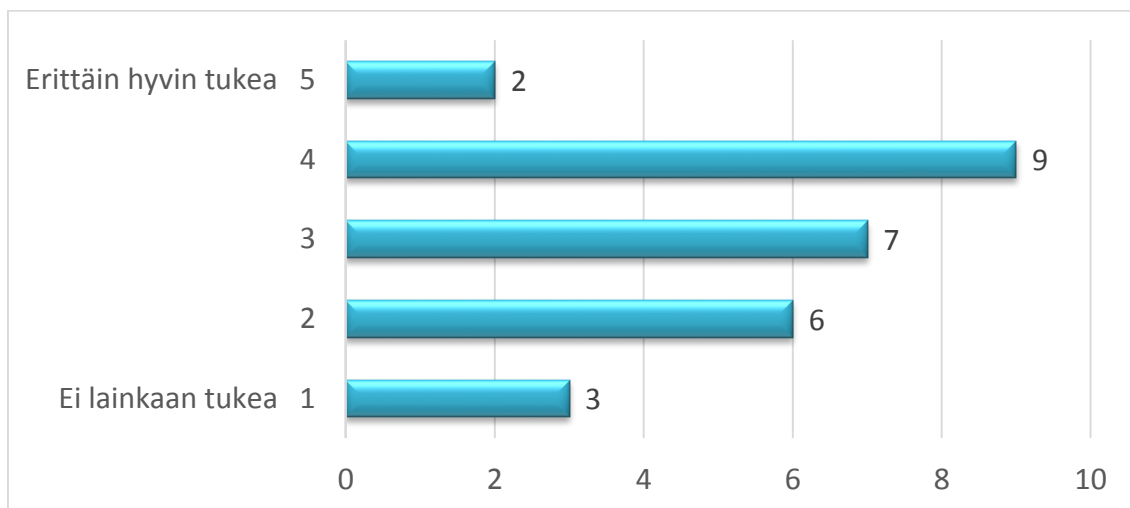
KUVA 20. Kysymys: Asteikolla 1 - 5 kuinka paljon koit saavasi aikaa valmistautua opettajatuutorin tehtävään ennen lukuvuoden alkamista, n = 27

Opettajatuutorit vaihtavat usein tietoa ja käytänteitä opettajatuutoroinnista ja saavat opinto-ohjaajilta virallisen ohjeistuksen lisäksi myös neuvoja. Kuvasta 21 voi nähdä, miten opettajatuutorit kokivat saaneensa tukea kollegoiltaan ja kuvasta 22 esimiehiltään opettajatuutorointiin. Kaikki opettajatuutorit kokivat saaneensa jossain vaiheessa tukea kollegoiltaan. 15 opettajatuutoria 27:stä koki saaneensa tukea kollegoiltaan erittäin hyvin tai hyvin. Kolme opettajatuutoria koki, ettei ollut saanut esimieheltään lainkaan tukea opettajatuutorointiinsa ja kuusi koki saaneensa hyvin vähän tukea

KUVA 21. Kysymys: Asteikolla 1 - 5 kuinka paljon koit saaneesi tukea kollegoilta opettajatuutorin tehtävään, n = 27

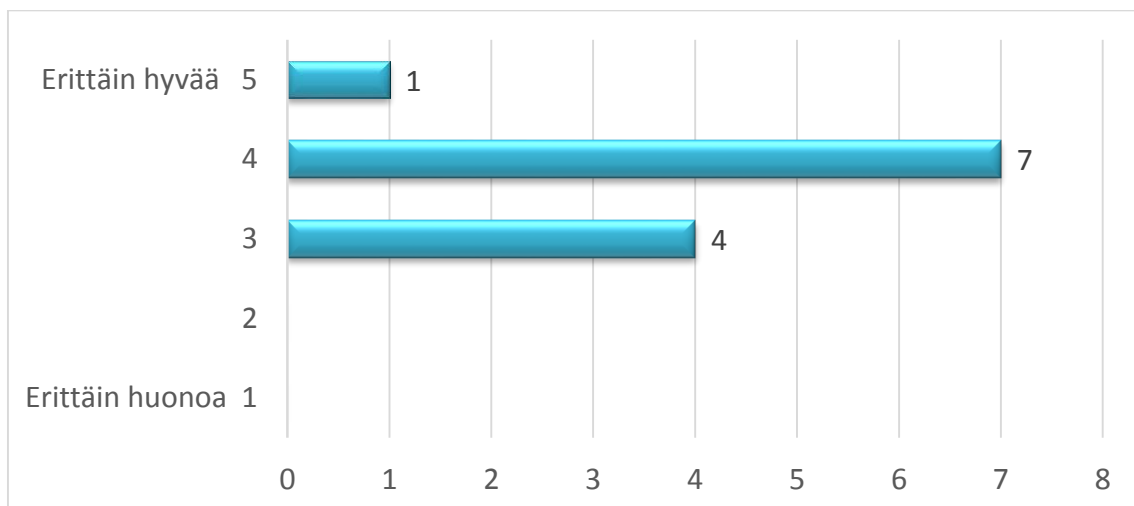

KUVA 22. Kysymys: Asteikolla 1 - 5 kuinka paljon koit saaneesi tukea esimieheltäsi opettajatuutorin tehtävään, $n = 27$

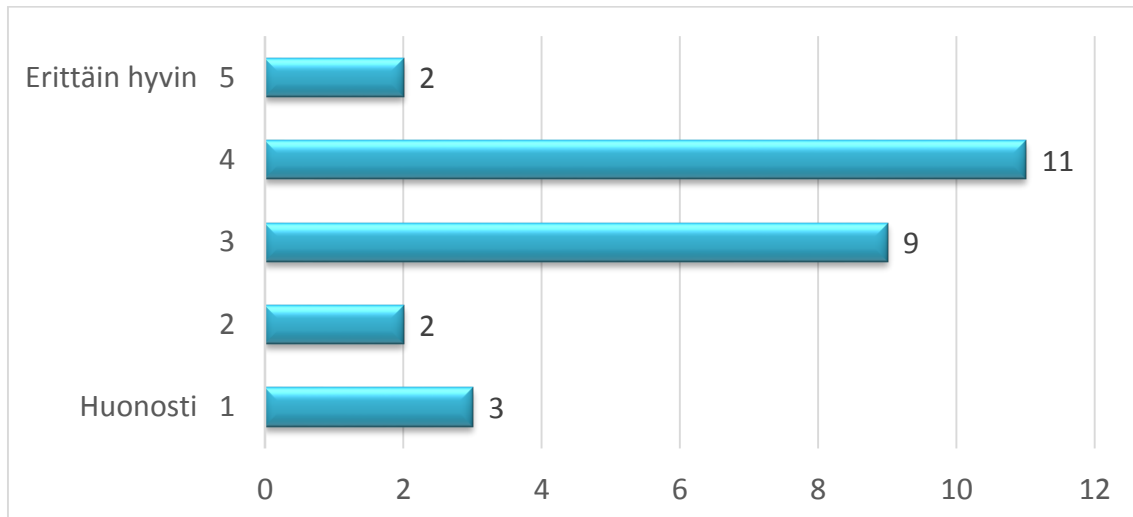
Eniten kollegoilta koki saaneensa apua kolmannen vuosikurssin opettajatuutorit, keskiarvo 3,8, ja vähiten neljännen vuosikurssin opettajatuutorit, keskiarvo 2,67. Keskiarvo kollegoilta saatuun tukeen oli 3,52 ja esimiehiltä saatuun tukeen 3,04.

Opettajatuutoreista 12 oli saanut palautetta opettajatuutorinnistaan joko opiskelijoilta tai toisilta opettajilta, mutta 15 oli jäänyt ilman palautetta. Saatu palaute oli hyvin positiivista, keskiarvolla 3,75. Kukaan ei ollut saanut erittäin huonoa tai huonoa palautetta (kuva 23).

KUVA 23. Kysymys: Asteikolla 1 - 5 minkälaista palautetta olet saanut opettajatuutorinnistasi, $n = 12$

Hyvästä palautteesta huolimatta muutama opettajatuutori koki, ettei ollut suoriutunut tehtävästä hyvin (kuva 24). Kolme vastasi suoriutuneensa opettajatuutorin työstä huonosti ja kaksi vastasi suoriutuneensa välttävästi. Kuvassa 24 (asteikolla 4 tai 5) näkyy, että 13 opettajatuutoria koki suoriutuneensa tehtävästään hyvin tai erittäin hyvin.

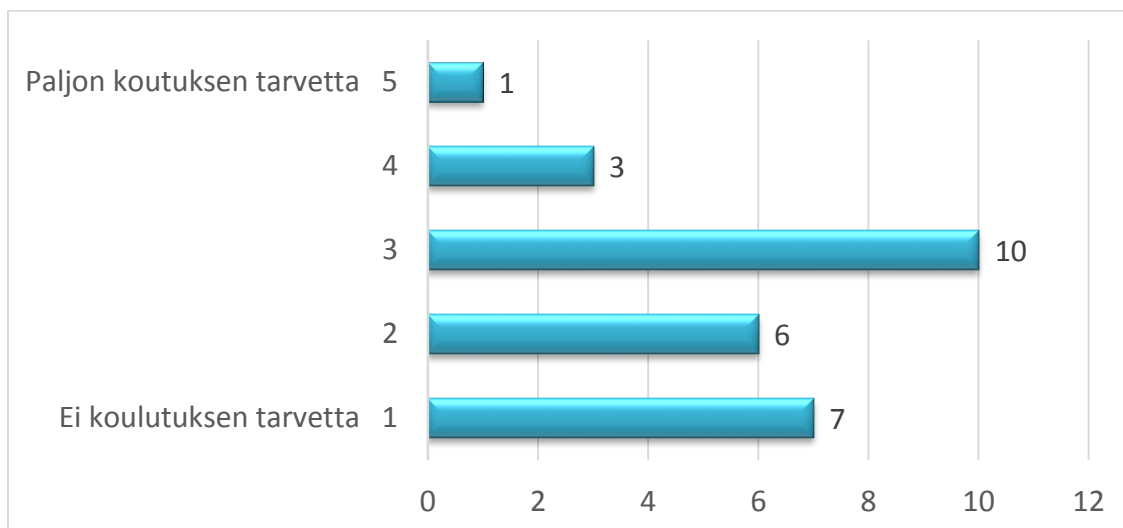

KUVA 24. Kysymys: Kuinka hyvin koet itse tehneesi opettajatuutorin tehtävät, n = 27

Opettajatuutorit, jotka kokivat tehneensä opettajatuutorin työt huonosti tai heikosti, eivät olleet saaneet ollenkaan palautetta opettajatuutorinnistaan. Kolmesta opettajatuutoria, jotka kokivat tehneensä työnsä huonosti, kaksi koki, etteivät ollut saanut lainkaan aikaa valmistautua opettajatuutorin tehtävään. He myös kokivat, etteivät olleet saaneet vaikuttaa lainkaan tai vain vähän siihen, toimivatko opettajatuutorina vai eivät.

4.6 Koulutustarpeet

Luvussa 4.3 ilmeni, että opettajatuutorit saavat ohjeistusta tehtäviinsä opinto-ohjaajilta ja suurin osa kokee saaneensa erittäin hyvin tai hyvin ohjeistusta. Opettajatuutorikoulutusta on järjestetty Oulun ammattikorkeakoulussa nyt jo useampina vuosina ja haastattelujeni perusteella niillä on ollut suuri merkitys opettajatuutoreiden toimintaan. Kuvassa 25 näkyy, että 13 opettajatuutorilla on hyvin vähäinen koulutuksen tarve tai ei koulutuksen tarvetta lainkaan.

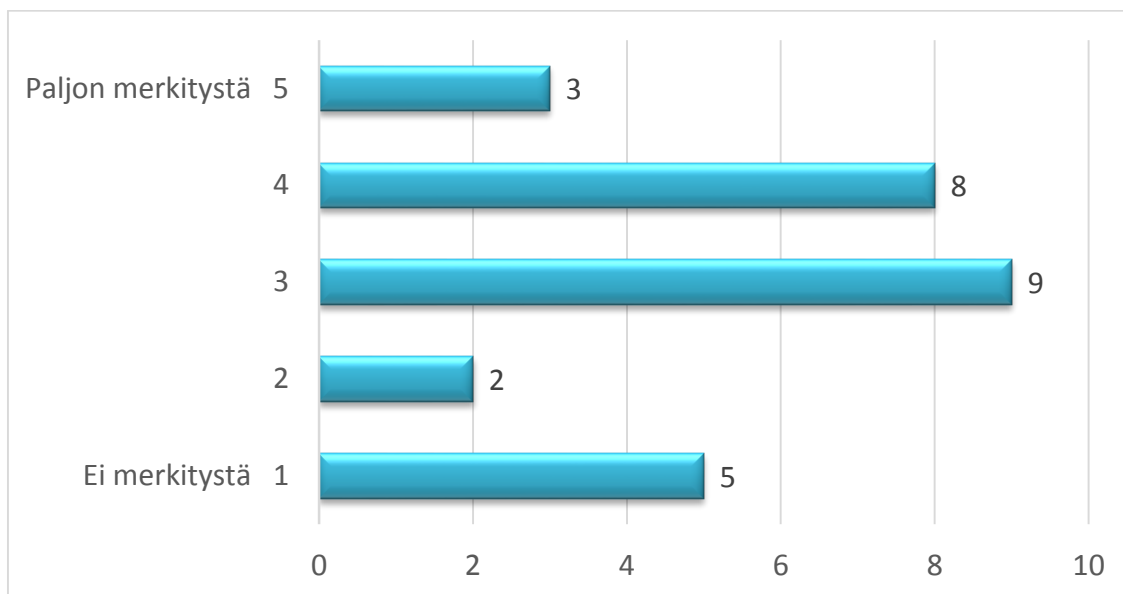

KUVA 25. Kysymys: Asteikolla 1 - 5, kuinka paljon koet tarvitsevasi koulutusta opettajatuutorin tehtävään, $n = 27$

Osa vastaajista kaipasi koulutusta ja lisätietoa liittyen opiskelijoiden erilaisiin mielenterveydellisiin ongelmiin sekä erilaisiin oppimiseen liittyviin vaikeuksiin. Ne jotka olivat käyneet opettajatuutorikoulutuksen, olivat siihen tyytyväisiä. Osa toivoi lisäksi vuosittain pieniä koulutushetkiä tai päiviä, jotka sidottaisiin johonkin teemaan.

4.7 Opettajatuutoroinnin merkityksellisyys

Usko omaan työhön ja sen vaikuttavuuteen motivoi tekemään työtä. Opettaja-tuutoreilta kysyttäessä heidän tuutoroinnin merkityksestä opiskelijoiden opintomenestykseen viisi vastaajaa oli sitä mieltä, ettei heidän työllään ollut lainkaan merkitystä tähän asiaan. Kuitenkin kolme vastaajaa oli sitä mieltä, että heidän työllään oli paljon merkitystä opiskelijoiden opintomenestykseen (kuva 26). Vastaukset eivät kerro sitä, luottivatko asteikolla arvon 1 tai 2 antaneet omien opiskelijoidensa lahjoihin vai pitivätkö omaa työtä merkityksettömänä.

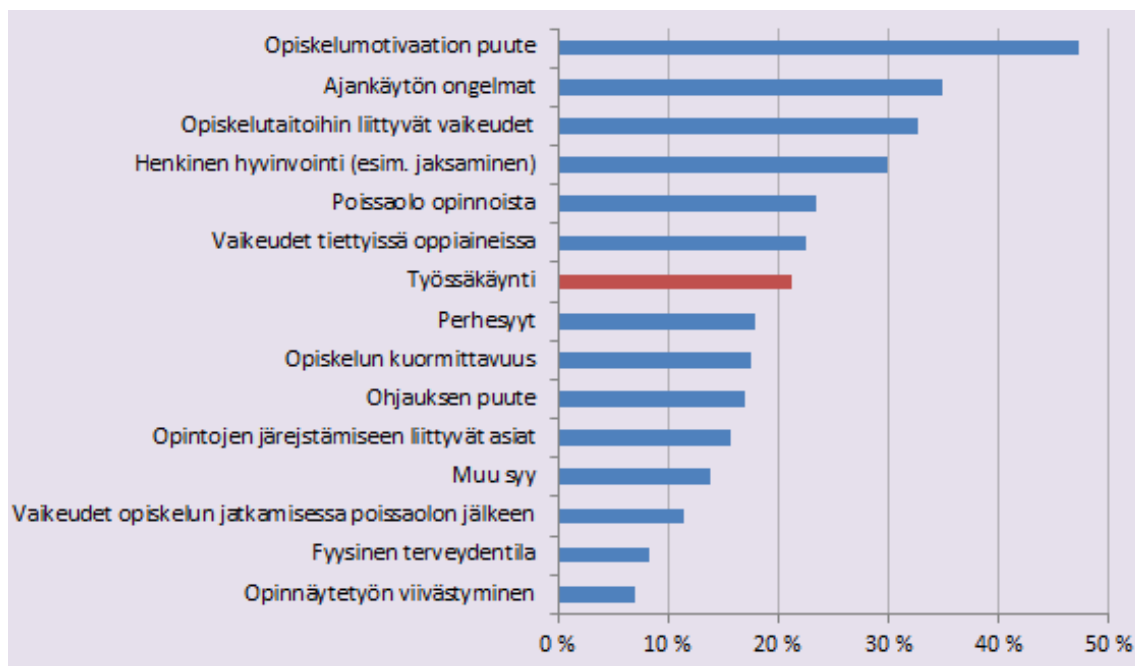

KUVA 26. Kysymys: Asteikolla 1 - 5, kuinka merkittävänä pidät opettajatuutorinnin rooli opiskelijoiden opintomenestykseen, n = 27

4.8 Opiskelijakysely

Opiskelijakyselyn toteutti Oulun ammattikorkeakoulun rehtorin toimisto koko Oulun ammattikorkeakouluopiskelijoille marraskuussa 2012. Tulokset käsiteltiin yhdessä sekä yksiköittäin ja koulutusohjelmittain.

Kyselyyn vastanneista tekniikan yksikön opiskelijoista 6 % eteni opinnoissaan aikataulua nopeammin, 73 % oli aikataulussa, 17 % eteni hieman hitaammin ja 4 % huomattavasti hitaammin. Suurimmaksi syyksi vastaajat ilmoittivat opiskelumotivaation puutteen. Seuraavaksi suurimmat syyt olivat ajankäytön ongelmat, opiskelutaitoihin liittyvät ongelmat sekä henkinen hyvinvointi esimerkiksi jaksaminen. Kuvasta 27 voi nähdä tekijät, mitkä vaikuttivat opintojen hitaaseen etenemiseen. Kuvassa Työssäkäynti-palkki on merkitty punaisella, koska sen tulos on tilastollisesti poikkeavin koulutusohjelmien välillä.

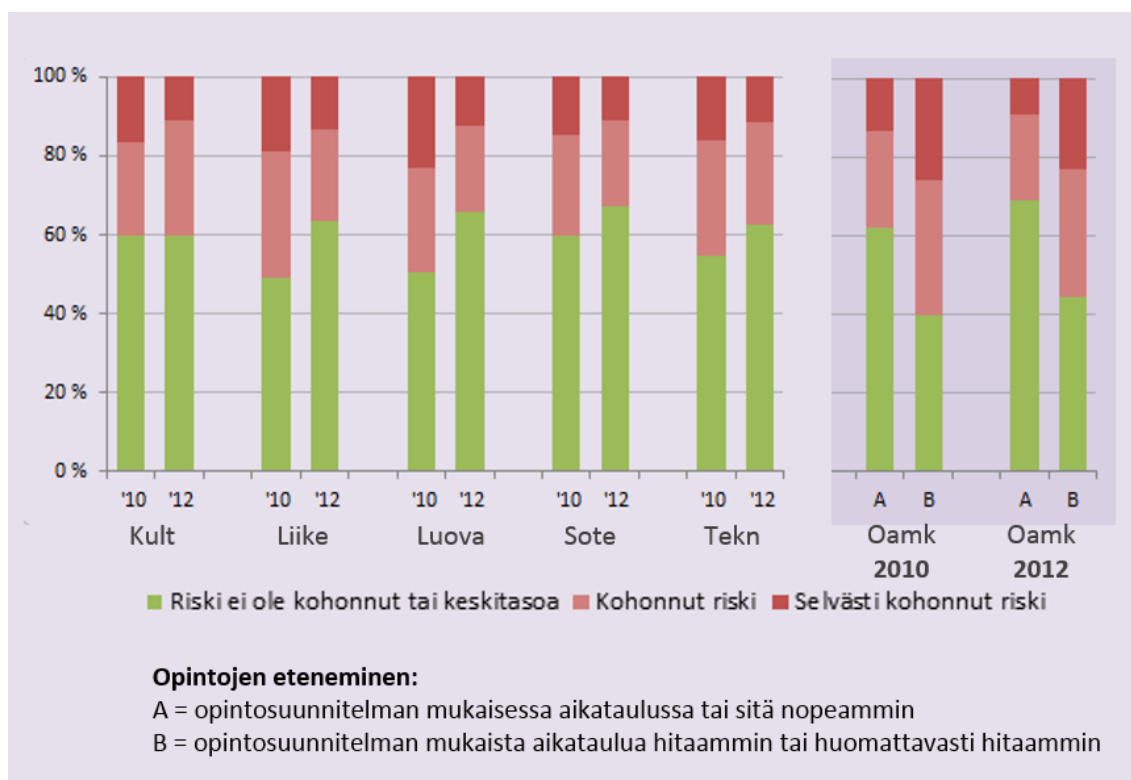

KUVA 27. Tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet opintojen hitaaseen etenemiseen Tekniikan yksikössä (Opiskelijakysely 2012 - Tekniikan yksikkö 2012)

Koko Oulun ammattikorkeakoulun kyselyyn vastanneiden osalta opintojen hitaaseen etenemiseen vaikuttivat samalla tavalla opiskelumotivaation puute, henkinen hyvinvointi esimerkiksi jaksaminen sekä ajankäytön ongelmat (Opiskelijakysely 2012). Tekniikan yksikössä näyttää vastausten perusteella olevan opiskelumotivaation puute paljon isompi ongelma kuin muissa yksiköissä. Henkinen hyvinvointi on tekniikan yksikön opiskelijoilla pienempi ongelma kuin koko ammattikorkeakoulun opiskelijoilla, vaikka se yltääkin vastauksissa neljän suurimman joukkoon. Ohjauksen puute on syynä hieman pienempi kuin koko ammattikorkeakoulussa, missä ohjauksen puute vaikuttaa opintojen hitaaseen etenemiseen 19 % vastanneista. (Opiskelijakysely 2012 – Tekniikan yksikkö 2012.)

Kyselyssä käytettiin Katariina Salmela-Aron kehittämää SBI-9 (Study Burnout Inventory) opiskelu-uupumusmittaria, jota on yleisesti käytetty yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille. Kysely koostuu yhdeksästä väitteestä, joihin opiskelija vastaa asteikolla 1 - 6. Vastausten pistemäärät lasketan yhteen ja määritellään, onko uupumusriski selvästi kohonnut, kohonnut, keskitasoa tai ei ollen-

kaan kohonnut (Salmela – Aro 2009). Kuvassa 28 näkyy koko Oulun ammatti-
korkeakoulun opiskelijakyselyyn vastanneiden tilanne. Mukana on myös vuonna
2010 tehdyn opiskelijakyselyn tulokset. (Opiskelijakysely 2012.)

KUVA 28. Kokonaisopiskelu-uupumus yksiköittäin vuosina 2010 ja 2012 (Opiskelijakysely 2012)

Opiskelijakyselyn perusteella uupumus viivästyttää opintoja merkittävästä, mutta tilanne on mennyt parempaan suuntaan vuodesta 2010 vuoteen 2012. Tekniikan yksikön opiskelijoiden vastaukset ovat samansuuntaisia koko aineistoon verrattaessa. (Opiskelijakysely 2012.)

Tekniikan yksikön kyselyyn vastanneet opiskelijat kokivat, että saivat vähiten ohjausta urasuunnitteluun, vaihtoehtoisen opintosuunnitelman laadintaan ja päivitykseen sekä työelämään siirtymiseen. Samaan aikaan urasuunnitteluun ja työelämään siirtymiseen lähes puolet eivät kokeneet tarvitsevansa ohjausta. Eniten tekniikan yksikön opiskelijat kokivat saaneensa ohjausta harjoitteluun, opiskelutaitoihin ja hyväksilukemisen hakemiseen. Riittämättömäksi ohjauksen kokeneista opiskelijoista 69 % koki, että järjestettyä ohjausta ei ollut tarpeeksi.

49 % ei tiennyt keneen ottaa yhteyttä, ja 10 % koki, ettei ohjaus ollut asiantuntevaa. (Opiskelijakysely 2012 – Tekniikan yksikkö 2012.)

Tekniikan yksikön kyselyyn vastanneista opiskelijoista 37 % oli opettajatuutori kutsunut ohjauskeskusteluun. Opinto-ohjaajan kanssa oli 23 % vastanneista käynyt ohjauskeskustelun. Koulutusohjelmien välillä oli suuria eroja. Opettajatuutorin kanssa käytyjen keskustelujen osalta erot olivat koulutusohjelmien välillä muutamista prosenteista yli 90 prosenttiin. Opettajatuutorin antama ohjaus koettiin kyselyn mukaan hyväksi ja hyödylliseksi kuin myös opinto-ohjaajien antama ohjaus. (Opiskelijakysely 2012 – Tekniikan yksikkö 2012.)

Vuoden 2015 opiskelijakyselyssä kartoitettiin tekijöitä, jotka hidastavat opinnoista suoriutumista. Koko Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opintojen suurimmiksi hidastaviksi tekijöiksi nimettiin ajankäytön ongelmat, itsenäisten tehtävien suuri määrä, ryhmätöiden suuri määrä ja opetuksen huono laatu. Henkinen hyvinvointi ja jaksaminen sekä oma asenne tai motivaation puute sijoittui listalla seitsemänneksi sekä kahdeksanneksi. 39,2 % vastanneista koki henkisen hyvinvoinnin/jaksamisen vaikuttavan opintoihin hidastavasti vähän ja 14,2 % paljon. 29,5 % vastaajista koki työssäkäynnin hidastavan opintoja. Vastaajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä opintojen ohjaukseen. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat olivat selvästi tyytyväisempiä kuin jatkavien vuosikurssien opiskelijat. Tekniikan yksikön opiskelijat kokivat saaneensa asiantuntevaa ohjausta opintoihin liittyvissä ongelmatilanteissa, mutta kaipasivat ohjausta ja tukea enemmän opintojen suunnittelemiseen sekä urasuunnitteluun. (Opiskelijakysely 2015.)

Vuoden 2012 sekä 2015 opiskelijakyselyiden tulokset on vaikea verrata keskenään, mutta sieltä on poimittavissa joitakin asioita. Aikaisemmassa kyselyssä ei eroteltu, vaikuttaako nimetyt asiat vähän tai paljon, mutta se on eroteltu myöhemmässä kyselyssä. Jos tarkastellaan hidastavien tekijöiden järjestystä, ajankäytön ongelmat ovat pysyneet opintoja hidastavina tekijöinä, mutta motivaation puutteen vaikutus on vähentynyt. Tilalle ovat tulleet opintojen järjestämiseen liittyvät asiat sekä opetuksen laatu.

4.9 Haastattelut

Susanna Saarisen ja Leena Markkasen haastatteluissa käytiin läpi Oulun ammattikorkeakoulun ohjausrakennetta. Susanna Saarinen toimii koko Oulun ammattikorkeakoulun koordinoivana opinto-ohjaajana ja Leena Markkanen tekniikan ja luonnonvara-alan yksikön yhtenä opinto-ohjaajana. Keskusteluissa kävimme läpi ohjaukseen liittyviä onnistumisia sekä asioita, johon kumpikin haastateltava kaipaasi parannusta. Saarisen kanssa keskityttiin koko ammattikorkeakoulun ohjaukseen liittyviin asioihin, ja Markkasen kanssa keskusteltiin tekniikan yksikön ohjauksesta ja opettajatuutoroinnista.

Kummassakin haastattelussa tuli esille kokemus siitä, että ohjausta tarvitsevien opiskelijoiden ongelmat ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana pahentuneet. Opiskelijoiden mielenterveydellisten ongelmien määrä on lisääntynyt ja erityistukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä on lisääntynyt.

Kummankin haastateltavan mielestä opettajatuutorikoulutus on parantanut opettajatuutorien ammattitaitoa. Tekniikan yksikössä tämä näkyy varsinkin ensimmäisen vuosikurssin opettajatuutorien toiminnassa. Tämä on parantanut viime vuosien aikana ohjausta ja opettajatuutoritoimintaa. Kumminkin opettajatuutorointiin kumpikin haastateltava toivoi enemmän resurssia. Resurssit olisi hyvä jakaa opiskelijamäärän mukaisesti, jolloin ohjaus olisi tasapuolista. Opintopsykologeja tarvittaisiin kaksi yhden sijaan, ja kumpikin haastateltava toivoi ammattikorkeakoululle erityisopettajaa.

5 TYÖN TULOKSET

Tämän työn tuloksena oli tarkoitus kuvata opettajatuutoroinnin tilanne Oulun ammattikorkeakoulun tekniikan yksikössä, löytää opettajatuutorointiin liittyvät kehitystarpeet sekä tehdä siihen parannusehdotuksia. Menetelmissä kävin läpi opettajatuutoroinnin tilanteen. Tässä luvussa käyn läpi kyselyiden, haastatteluiden ja oman kokemuksen perusteella asiat, jotka mielestäni ilmenivät kehitystarpeina. Sen jälkeen esitän parannusehdotuksia ilmenneisiin kehitystarpeisiin.

5.1 Kehitystarpeet

Tekniikan yksikön opiskelijakyselyyn vastanneista opiskelijoista 60 % koki, ettei ollut saanut riittävästi ohjausta yhteen tai useampaan asiaan. Heistä 49 % ei tiennyt, keneen olisi ottanut yhteyttä ohjaustarpeissaan. Oulun ammattikorkeakoulun ohjaussuunnitelma on monikerroksinen ja opiskelijoille näkyvä opintojen ohjauksen palvelujärjestelmä (liite 2) on monimutkainen. Ohjauksen palvelujärjestelmä on vaikeasti löydettävissä opiskelijoiden intrasta Oivasta neljän linkin takaa.

Haastatteluissa tuli esille resurssien riittämättömyys. Kyselyn mukaan opettajatuutorit kokivat, että resurssia on yleensä riittävästi. Kuitenkin ensimmäisen vuosikurssin opettajat olivat käyttäneet 14 % enemmän tunteja opettajatuutorointiin, mitä he arvioivat heidän resurssinsa olleen. Haastattelujen ja omien kokemusten perusteella tiedän, että suurimmaksi osaksi resurssit ovat vakioita. Ensimmäisen vuosikurssin opettajatuutoreille resursoidaan 30 tuntia ja muiden vuosikurssien opettajatuutoreille 15 tuntia vuodessa. Jos ohjattavan ryhmän koko vaihtelee suuresti, on opettajatuutorilla paljon pienempi mahdollisuus käydä läpi jokaisen opiskelijan kanssa HOPS-keskustelut muiden tehtävien lisäksi. Ryhmässä voi myös olla opiskelijoita, jotka tarvitsevat enemmän ohjausta ja tukea opintojensa eteenpäin viemiseen. Kuvasta 16 voi nähdä, että 67 % opettajatuutoreista oli huolissaan yhdestä tai useammasta tuutoroitavasta opiskelijasta. Resursoinnin tulisi vastata jollain tapaa ohjauksen tarvetta, joka muodostuu ryhmän koosta sekä ryhmän ominaisuuksista.

Suurin osa opettajatuutoreista koki saaneensa hyvän ohjeistuksen opettajatuutorointiinsa (kuva 18). Kuitenkin viisi opettajatuutoria koki saaneensa heikosti tai ei lainkaan ohjeistusta työhönsä. Yleiskuva on hyvä, mutta viisi opettajatuutoria ohjaa viittä opiskelijaryhmää. Yksi ohjaamaton opettajatuutori ohjaa vajaiksi koetuilla taidoilla 15 - 30:a opiskelijaa. Kolme näistä viidestä opettajatuutorista toimivat toisen vuosikurssin (n = 6) opettajatuutorina. Ensimmäisen vuosikurssin opettajatuutoroinnin ohjeistukseen panostetaan paljon, mutta jatkavien vuosikurssien ohjeistus jää vajaaksi.

Opettajatuutorit kokivat saaneensa kollegoiltaan paremmin tukea opettajatuutorointiinsa kuin esimiehiltään. 15 opettajatuutoria 27:stä koki, etteivät olleet saaneet palautetta työstään. Työhön saatu tuki ja palaute on tärkeää, jotta työntekijä voisi arvioida omaa työtään ja kehittää toimintaansa. Tämä vaikuttaa myös työmotivaatioon. Opettajatuutoreista viisi koki tehneensä työn heikosti tai huonosti. Heistä kukaan ei ollut saanut palautetta työstään, ja kaksi heistä koki, etteivät olleet saaneet lainkaan tukea esimiehiltään. Opettajatuutorit eivät saa tuutoroinnistaan samalla tavalla palautetta kuin opetettavista kursseista. Palautteen antoa ja tukea tulisi kehittää.

Luvussa 4.1 tulee esille, että yli puolet niistä opettajista, jotka eivät toimineet opettajatuutoreina, eivät myöskään halunneet toimia opettajatuutoreina. Moni piti opettajatuutorin työnkuva epäselvänä. Epäselvää oli myös se, mitä tehtävä vaatii taidollisesti sekä ajallisesti. Ongelmana on, ettei opettajatuutorin työ ole tarpeeksi näkyvää ja selkeää niille, jotka eivät toimi opettajatuutorina.

Niistä vastaajista, jotka eivät toimineet opettajatuutoreina, 17 olisi halunnut toimia opettajatuutorina. Toisaalta taas kuusi opettajatuutoria koki, että ovat saaneet vaikuttaa vain vähän tai ei ollenkaan siihen, toimivatko opettajatuutorina. Kysely ei paljasta sitä, miten nämä kuusi opettajatuutoria suhtautuvat tehtäväänsä. Esimiehillä tulisi olla keino, millä seuloa henkilöstöstä ne henkilöt, jotka soveltuvat parhaiten opettajatuutoreiksi. Lisäksi tulevaa opettajatuutoria tulisi kuulla valinnassa jollain tapaa.

Opiskelijoiden puolelta opintoja viivästytti motivaation puute, ajankäytön ongelmat, mielenterveyteen liittyvät ongelmat sekä uupumus. Haastattelujen perusteella ja YTHS:n tutkimusten mukaan diagnosoitujen mielenterveysongelmien määrä on kasvanut. Myös opettajatuutorit kaipaivat koulutusta ja lisätietoa liittyen opiskelijoiden erilaisiin mielenterveydellisiin sekä oppimisvaikeuksiin liittyvissä asioissa. Opettajatuutoreilla tulisi olla taitoa vastata kaikkien opiskelijoiden ohjaustarpeeseen jollain tavalla. Haastattelujen perusteella ammattikorkeakouluun tarvittaisiin myös erityisopettajaa tukemaan erityisoppijoita ja neuvomaan opettajia. Kehittämistarpeiksi nousi asioita opiskelijoille näkyvästä ohjausjärjestelmästä, opettajatuutoroinnin resursseista sekä työnkuvasta, työhön saadusta tuesta sekä koulutustarpeista.

5.2 Parannusehdotuksia

Opiskelijalle näkyvä opintojen ohjauksen palvelujärjestelmä (liite 2) on liian monimutkainen opiskelijalle, joka etsii vastausta mieltä painavaan kysymykseen. Oulun ammattikorkeakoulun Tekniikan ja luonnonvara-alan yksikön opettajatuutorin ohje (liite 5 ja 6) kertoo, että opiskelijan lähin tuki on opettajatuutori. Hän ohjaa opiskelijan muille ohjausosapuolille kuten opinto-ohjaajalle tarpeen tullen. Sama ohjausjärjestely ei näy opiskelijoille. Olisi hyvä, että opiskelijalle painotettaisiin opettajatuutorin roolia lähimpänä tukena, johon on helppo ottaa yhteyttä. Opiskelijan omassa intran profiilissa tulisi näkyä selvästi oman opettajatuutorin yhteystiedot. Ohjausjärjestelmän näkyvyyttä opiskelijalle tulisi muutenkin miettiä enemmän. Tampereella oli käytössä erillinen tietokoneohjelma, jonka avulla opiskelijat kävivät läpi ohjausjärjestelmän sekä käsittelivät ammatillista kasvuaan. Vastaavasta ohjelmasta tai sivustosta voisi olla hyötyä myös Oulun ammattikorkeakoulussa, mutta tärkeämpänä pitäisin opettajatuutorin roolin korostamista ja yhteystietojen esille tuomista selvästi opiskelijalle.

Olisi hyvä, jos opettajatuutori ei vaihtuisi vuosittain opiskelijalla. Opettajatuutorin vaihtuminen monesti hämmentää opiskelijaa. Tästä johtuneen opiskelijakyselyssäkin esille tullut ilmiö, jossa opiskelijat eivät tieneet, keneen ottaa yhteyttä ohjaustarpeen ilmentyessä. Jos opettajatuutori on saanut luotua luotettavan ilmapiiirin itsensä ja opiskelijoiden välille, ei sitä pitäisi katkaista.

Resursointiin tulisi tehdä muutoksia. Sen tulisi perustua opiskelijamäärään sekä tarpeen tullen erityistarpeiden mukaisesti. Ohjauksen toimintasuunnitelmassa oli kaavailtu opettajatuutoreille resurssiksi 2 tuntia opiskelijaa kohden lukuvuoden aikana. Tämä tietäisi 30 opiskelijan ryhmän opettajatuutorille 60 tuntia resursseja opettajatuutorin työhön. Yksiköt päättävät itse opettajatuutoreiden resursseista. Isojen ryhmien tuutorointi vie aikaa, ja jos vastaan tulee opiskelijoita, jotka tarvitsevat normaalia enemmän ohjausta, muu ohjaustyö kärsii. Erityistarpeita on hankala huomioida etukäteen resursseista. Lukuvuoden aikana opettajatuutorilla tulisi olla mahdollisuus keskustella lisäresurssien saamisesta opettajatuutorointiin tarpeen tullen.

Opettajatuutorin rooli ja tehtävät olisi hyvä selkeyttää myös itse opettajatuutoreille kuin myös niille opettajille, jotka eivät toimi opettajatuutoreina. Kyselyn perusteella tehtävät olivat epäselviä, minkä takia myös motivaatio toimia opettajatuutorina oli heikko. Opettajatuutoreista jatkavien ryhmien opettajatuutoreiden ohjeistukseen tulisi panostaa. Tehtävät olisi hyvä olla selvästi näkyvillä kaikille. Esimiehillä tulisi olla tehtävistä hyvin selvä käsitys, jolloin he voisivat tukea opettajatuutoreita heidän työssään.

Opettajatuutorin työ tulisi olla tavoitteellisempaa. Tavoitteiden mukaan voidaan paremmin suunnitella työn tekeminen sekä myöhemmin arvioida työn onnistuminen. Tämä toisi myös arvoa opettajatuutorin tekemälle työlle ja motivoisi opettajatuutoreita kehittämään toimintaansa.

Työnsä kehittämiseen opettajatuutori tarvitsee palautetta työstään. Opettajatuutoritoiminnasta tulisi saada samanlainen palaute kuin opetuksestakin. Tämä on yksinkertaisesti toteutettavissa siten, että opettajatuutorointi lisätään opetussuunnitelmaan. Tulevana syksynä 2015 tullaan jokaisessa Oulun ammattikorkeakoulun koulutusohjelman ensimmäisen vuosikurssin opetuksessa toteuttamaan opintojakso, johon on sisällytetty opettajatuutorointi. Tästä opintojaksosta voidaan pyytää palaute. Mielestäni opettajatuutorointi tulee jatkumaan opintojakson jälkeenkin ja jatkavien vuosikurssien opettajatuutoroinnista tulisi kerätä myös palaute.

Yksi ratkaisu voisi olla Oulun yliopistossakin käytössä olevat vertaisryhmät, joissa opettajatuutorit voisivat saada työnohjausta ja vertaistukea. Työnohjaus on ollut mahdollista Oulun ammattikorkeakoulussa opinto-ohjaajille. Vertaisryhmissä opettajatuutorit voisivat käsitellä opiskelijoiden kanssa esille tulevia ongelmallisia asioita ja pohtia ratkaisuja yhdessä. Näihin ryhmiin voisi osallistua myös opettajatuutoreiden esimiehet ja opinto-ohjaajat. Esimiehet saisivat arvokasta tietoa oman osastonsa tilanteesta ja voisivat samalla antaa myös palautetta opettajatuutoreiden työstä. Vertaisryhmät voisivat kokoontua säännöllisesti ja lukuvuoden loppupuolella vertaisryhmissä käsiteltäisiin ohjauksesta saatu palaute. Palautteen perusteella koko ryhmä olisi mukana opettajatuutorin työn kehittämisessä, eikä työn kehittäminen jäisi pelkästään opinto-ohjaajien vaaraan.

Muutamia tapaamisia on järjestetty Tekniikan ja luonnonvara-alan yksikössä, mutta ne ovat pääsääntöisesti koskeneet ensimmäisen vuoden opettajatuutoreita. Vertaisryhmät koskisivat kaikkia opettajatuutoreita. Samoihin tapaamisiin voisi yhdistää tietoiskuja opiskelijoiden mielenterveysongelmien, päihdeongelmien tai muiden ongelmien kohtaamisesta.

Ammattikorkeakoulujen rahoitukseen vaikuttaa suuresti opiskelijoiden opintojen eteneminen ja ajallaan valmistuminen. Ohjauksella voidaan auttaa opiskelijaa omien opintojen eteenpäin viemisessä. Esimiesten on tärkeä tunnistaa henkilökunnasta ne työntekijät, jotka soveltuvat parhaiten ohjaustyöhön. Olisi hyvin tärkeää, että valinnasta käydään keskustelua myös itse valitun henkilön kanssa. Tulevien opettajatuutoreiden kanssa tulisi käydä keskustelu valinnasta sekä antaa selvä kuva opettajatuutorin työstä. Tämä keskustelu voisi olla yksi osa kehityskeskustelua. Jos opettajatuutori on toiminut tuutorina aiemmin, olisi hyvin tärkeää, että siitä työstä hän saisi myös palautteen. Opettajatuutorikoulutus tulisi tehdä pakolliseksi opettajatuutoreina toimiville.

Erityisopettajan tarve on noussut esille monella tapaa. Oppimisvaikeudet ovat enemmän läsnä nykypäivän opiskelijoiden joukossa. Opinto-ohjaajilla ei ole koulutusta vastata kaikkiin erityistarpeisiin. Myös opettajat kaipaavat työvälineitä

omaan työhönsä. Erityisopettaja korkeakoulussa on uusi asia, mutta tarpeellinen. Hän voisi ohjata niin henkilökuntaa kuin myös opiskelijoitakin. Esimerkiksi luki-vaikeuksien kartoittaminen ja siihen liittyvät testit työllistävät opinto-ohjaajia ja opintopsykologeja. Opintopsykologit ovat kuormittuneita Oulun ammattikorkeakoulussa. Erityisopettaja keventäisi opintopsykologin kuormaa ja antaisi opintopsykologeille aikaa keskittyä opiskelijoihin, jotka tarvitsevat juuri psykologin apua. Lisäksi erityisopettajan osaaminen toisi lisäarvoa ohjausjärjestelmään.

6 YHTEENVETO

Työssä esiteltiin Oulun ammattikorkeakoulun tekniikan yksikön opettajatuutorinnin tilanne, esitettiin kehityskohteita ja mietittiin niille parannusehdotuksia. Kehityskohteiden löytämiseksi käytettiin Tekniikan yksikön opettajille suunnattua kyselyä, haastatteluita ja tietoa opiskelijakyselyistä. Kyselyiden tuloksissa tuli esille, että kehitystarpeita on opettajatuutorin työn kuvaamisessa, resursoinnissa, työhön saatavassa tuessa sekä opiskelijoille näkyvässä ohjausjärjestelmässä.

Parannusehdotuksiksi ehdotin opettajatuutorin roolin selkeyttämistä. Roolia tulisi selkeyttää niin opettajatuutoreille itselleen, muille opettajille ja esimiehille kuin myös opiskelijoillekin. Opettajatuutorit voisivat kokoontua säännöllisesti vertaisryhminä käsittelemään työtehtävään liittyviä asioita ja saamaan samalla tukea työhönsä muilta opettajatuutoreilta, esimiehiltä ja opinto-ohjaajilta. Samoissa tilaisuuksissa voisi opettajatuutoreille järjestää koulutuksia ja tietoisuuksia. Opettajatuutorikoulutus tulisi olla pakollinen kaikille opettajatuutorin työtä tekeville.

Esimiesten tulisi kiinnittää aiempaa enemmän huomiota opettajatuutoreiden valintaan ja yksiköissä tulisi miettiä opettajatuutoreiden resursointia opiskelijamäärän ja tarpeen mukaisiksi. Opettajatuutoreiden työ tulisi olla vastuullisempaa, jolloin heidän motivaationsa työn kehittämiseen kasvaisi. Esimiesten tulisi antaa myös palaute opettajatuutorin työstä. Koko ammattikorkeakoulussa tulisi miettiä erityisopettajan mukaan ottamista ohjauksen tukemiseen.

Olisi hyvä, että ohjaukseen ennen opintoja keskityttäisiin enemmän. Opiskelija, joka on hakenut ja päässyt opiskelupaikkaan, josta hänellä on realistinen ja selvä kuva, motivoituu opintoihinsa. Markkinoinnilla on iso merkitys siihen, millainen käsitys opiskelijalla on tulevista opinnoista. Opiskelija saattaa päätyä opintoihin, joista ei ole kiinnostunut. Pääsykokeella voidaan hakijoista seuloa sopivimmat hakijat. Oulun ammattikorkeakoulun Tekniikan ja luonnonvara-alan yksikössä käytetään valtakunnallista valintakoetta. Yleinen mielipide on, että

tekniikan alalle päästään liian heikoilla matemaattisilla taidoilla. Tämä johtaa siihen, että monella opiskelijalla on suuria ongelmia matemaattisten aineiden kanssa. Pahimmassa tapauksessa opettajatuutorilla on edessään huonosti motivoitunut opiskelija, jolla ei ole taitoja senhetkisiin opintoihin. Myös opetuksen laadun vaikutuksia ohjauksen tarpeisiin tulisi tutkia. Ohjauksella pystytään paljon vaikuttamaan asioihin, mutta ei ihan kaikkeen.

Oulun ammattikorkeakoulu on muutoksen keskellä ja opintojen ohjaus myös. Suunnitteilla on järjestää opetus kolmen kampuksen sijaan kahdelle kampukselle ja sijoittaa kampuksille kampus-opot. Nykyiset opinto-ohjaajat toimivat koulutusaloittain osastoilla ja tekevät lisäksi myös opetustyötä. Tulevat kampusopetajat olisivat täysipäiväisiä opinto-ohjaajia. Opintojen ohjauksen toimintasuunnitelmassa oli kaavailtu yhtä täysipäiväistä opinto-ohjaajaa 280 opiskelijaa kohden. Tämä tarkoittaisi tekniikan ja luonnonvara-alan yksikössä yli kymmentä täysipäiväistä opinto-ohjaajaa. Tämän hetken tilanne on kolme osa-aikaista. Mielestäni on tärkeää panostaa opettajatuutorointiin ja siihen, että opettajatuutorit ovat lähellä opiskelijoita.

Lisäksi tulossa on organisaatiomuutos, joka käytännössä hävittää Oulun ammattikorkeakoulusta yksiköt. Ohjaukseen liittyvät toiminnot tullaan yhtenäistämään. Mielestäni kaikkea ei tulisi sanella ylhäältä päin. Opettajatuutoreille tulisi antaa vapaat kädet tuutoroinnin toteuttamisessa mutta samalla antaa enemmän vastuuta. Alojen omat kulttuurit ja tavat olisi hyvä säilyttää ja ottaa huomioon. Ohjausmenetelmät, jotka toimivat esimerkiksi tekniikan alalla, eivät välttämättä toimi vuorostaan sosiaali- ja terveysalalla. Hyviä käytänteitä tulisi jakaa. Liian monesti samoja asioita pohditaan joka osastolla erikseen. Hyvistä käytänteistä jokainen opettajatuutori voisi poimia itselleen ja ryhmälleen sopivimmat. Esimerkiksi talotekniikan koulutusohjelmassa käytössä ollut käytäntö, jossa opettajatuutori pysyy opiskelijoille samana koko opintojen ajan, on koettu erittäin toimivaksi. Samaa käytäntöä voisivat muutkin koulutusohjelmat käyttää.

Työssä päästiin tavoitteeseen löytämällä kehitystarpeita ja niihin parannusehdotuksia. Opettajille suunnattu kysely olisi voinut olla laajempi, mutta tarkoituksena oli keskittyä silloisen Tekniikan yksikön opettajatuutorointiin. Jokaisessa Oulun

ammattikorkeakoulun yksikössä on ollut omat käytänteet opettajatuutoroinnin osalta. Uskon, että uusien organisaatiomuutosten myötä käytänteet tullaan yhdenmukaistamaan. Näin saadaan yhtenäiset ohjeet kaikille opettajatuutoreille ja toiminnan kehittämiseen lisää voimia.

Tämän työn pohjana olleet kyselyt opettajille ja opiskelijoille tehtiin keväällä 2012. Haastattelut tein kuluvaan kevään aikana 2015. Haastatteluissa tuli ilmi, että opettajatuutorointi on muuttunut entistä parempaan suuntaan muutaman vuoden aikana opettajatuutorkoulutuksen ansiosta. Edelleen kuitenkin jatkavien vuosikurssien opettajatuutoroinnissa on kehittämistä. Vuoden 2012 opiskelijakysely on tehty aikana, jolloin Oulun ammattikorkeakoulu oli Oulun koulutuskuntayhtymän alaisena. Sen jälkeen on tapahtunut paljon muutoksia yhtiöittämisen ja rahoitusmallin muuttumisen myötä. Toinen opiskelijakysely toteutettiin keväällä 2015, jolloin takana olivat vasta käydyt yt-neuvottelut ja edessä isot muutokset opetussuunnitelmiin. Muutaman vuoden ajan Oulun ammattikorkeakoulu on ollut jatkuvan muutoksen alaisena, ja tämä on vaikuttanut monella tavalla. Opiskelijat ovat palautteessaan kiinnittäneet huomiota opetuksen laatuun ja uusiin opetusjärjestelyihin. Muutoksen tahdissakin pitäisi pitää kaikilla mielessä ammattikorkeakoulun päätavoite eli kouluttaa osaavia ammattilaisia työelämän tarpeisiin ja tukea nuoria heidän ammatillisessa kasvussaan.

LÄHTEET

Forsström, Ulla 2011. Uutta voimaa opettajatuutorointiin! Opettajatuutoroinnin toimivia käytänteitä. Teoksessa Myller, Eeva (toim.) Oppaiden opas - vinkkejä opetukseen opintopolun eri vaiheissa. Aalto-yliopiston julkaisusarja Tiede + Teknologia 14/2011 Helsinki. S. 45 - 49.

Jääskeläinen, Tuula – Tain Ahlholm. 2005. Oulun seudun ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveystieteiden yksikön opettajatuutorin käsikirja. Oulu: OAMK Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö.

Kaisto, Jenni 2011. Ryhmäohjaus korkeakouluopiskelijoiden valmistuminen ja työelämään siirtymisen tukena. Oulu: Oulun yliopisto.

Kalima, Riitta 2011. Opintojen pitkittyminen ja keskittäminen ammattikorkeakoulussa. Saarijärvi: SOJ Oy.

Kotimaisten kielten keskus. 2010. Saatavissa: <http://www.kotus.fi/index.phtml>. Hakupäivä 8.2.2015.

Kunttu, Kristina – Tommi Pesonen 2013. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2012. Helsinki: Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö.

Kurikkala, Heli 2006. Opettajatuutorin käsikirja. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Lehtinen, Esko – Jokinen, Tuija 1996. Tutor - Itsenäistyvän oppijan ohjaaja. Juva: Atena Kustannus.

Leinonen, Rauni 2012. Ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittäminen. Opiskeluorientaatiot ja opinnäytetyön vestaistilanteet opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittämisen tukena. Tampere: Juvenes Print.

Leskelä, Jori 2011. Oppimistaitokansio opiskelutaitoja ja esteetöntä opiskelua edistämässä. Teoksessa Myller, Eeva (toim.) Oppaiden opas - vinkkejä opetukseen opintopolun eri vaiheissa. Aalto-yliopiston julkaisusarja Tiede + Teknologia 14/2011 Helsinki S. 30 - 34.

Liimatainen, Jaana O – Kanstrén, Kaisa – Kaisto, Jenni – Karhu, Kaisa – Martikkala, Susanna – Andersen, Maria – Aikkola, Riitta – Anttila, Krista – Keskinarkaus, Pauliina – Saari, Päivi 2011. Opintopolulle yksilöllisyyttä, opiskelijälähtöisyyttä ja empatiaa. Korkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä opiskelusta, opintojen viivästymisestä, työelämästä ja ohjauksesta. Oulu: Oulun yliopisto Ohjaus- ja työelämäpalvelut.

Maikkola, Merja – Olkkonen, Tarja 2004. Tuella ja Taidolla - ohjauksella energiaa opintopolulle. Oulu: Oulun yliopiston opetuksen kehittämissyksikkö.

Markkanen, Leena 2015. Opinto-ohjaaja, Oamk Tekniikan yksikkö. Haastattelu 24.2.2015.

Myller, Eeva 2011. Oppaiden opas - Vinkkejä opetuksen opintopolun eri vaiheissa. Helsinki: Multiprint Oy.

Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma 2012. Rehtorin päätös §194, liite. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <https://heimo.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xMDAwMTc1Mzg=> (vaatii sisäänkirjautumisen). Hakupäivä 15.5.2015.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä 2014. 1457/2014. Helsinki: Oikeusministeriö.

Opiskelijakysely 2012. Raportti. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <https://heimo.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xND-MwNzQ3MjU0> (vaatii sisäänkirjautumisen). Hakupäivä 15.5.2015.

Opiskelijakysely 2015. Raportti. Oulun ammattikorkeakoulu. Valmisteilla.

Opiskelijakysely 2012 - Tekniikan yksikkö 2012. Raportti. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <https://heimo.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xNDMwNzQxNzg3> (vaatii sisäänkirjautumisen). Hakupäivä 15.5.2015.

Saarinen, Susanna 2015. Koordinoiva opinto-ohjaaja, OAMK. Haastattelu 20.2.2015.

Salmela-Aro, Katariina 2009. Opiskelu-uupumusmittari SBI-9 yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille. Helsinki: Jyväskylän yliopisto.

Sarenius, Vesa-Matti – Savilampi, Jukka – Tenhula, Tytti 2011. Ensimmäisen vuoden opintoprosessien sisäisen auditoinnin 2011 Raportti. Oulu: Oulun yliopisto.

Tasa-arvosuunnitelma - opiskelijan näkökulma. 2012. Ammattikorkeakoulun hallitus 15.2.2012 §11. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <https://heimo.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xMDAwMTEzMzc=> (vaatii sisäänkirjautumista). Hakupäivä 15.5.2015.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2015. Toimia - toimintakyvyn mittaamisen ja arvioinnin kansallinen asiantuntijaverkosto. Saatavissa: <http://www.thl.fi/toimia/tietokanta/mittariversio/102/>. Hakupäivä 25.2.2015.

LIITTEET

Liite 1 Opettajatuutor-kysely

Liite 2 Opintojen ohjauksen palvelujärjestelmä

Liite 3 Tekniikan yksikön 1. vuosikurssin aloituskysely

Liite 4 Ammatillisen kasvun kehikko

Liite 5 1. Vuosikurssin opettajatuutorin ohje

Liite 6 Jatkavien vuosikurssin opettajatuutorin ohje

Opettajatuutor -kysely

1. Millä Tekniikan yksikön osastolla toimit? *

- ☐ Tietotekniikka (sis. TTE, AUT, HYV, DPI sekä MIT)
- ☐ Konetekniikka
- ☐ Rakennustekniikka
- ☐ Energia (sis. TLA ja LVI)

2. Toimitko opettajatuutorina? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

3. Haluaisitko toimia opettajatuutorina? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

4. Perustelut

---

5. Minkä vuosikurssin opettajatuutorina toimit? *

- ☐ 1. vuosikurssin
- ☐ 2. vuosikurssin
- ☐ 3. vuosikurssin
- ☐ 4. vuosikurssin

6. Kuinka monta tuntia sinulle on resursoitu opettajatuutorin tehtäviin lukukaudella s2011-k2012 (kokonaisresurssi sisältäen sidotut ja sitomattomat tunnit)? *

_____ tuntia

7. Kuinka monta tuntia arvioit sinulta kuluneen opettajatuutorin tehtäviin? *

_____ tuntia

8. Asteikolla 1-5 miten koet resurssien riittävyyden opettajatuutorina toimimiseen? *

1 2 3 4 5

täysin riittämätön ○ ○ ○ ○ ○ täysin riittävä

9. Oletko käynyt tuutoroitavan luokan opiskelijoiden kanssa henkilökohtaisesti HOPS-keskustelua? *

☐ Olen

☐ En ole

10. Asteikolla 1-5, kuinka hyödylliseksi koet HOPS -keskustelut? *

1 2 3 4 5

täysin hyödytön ○ ○ ○ ○ ○ erittäin hyödyllinen

11. Kuuluuko tuutoroivaasi luokkaasi opiskelijoita, joista olet erityisen huolissaan? *

☐ Kyllä

☐ Ei

12. Miten olet toiminut heidän suhteen? Voit valita useamman vaihtoehdon. *

- ☐ antanut asian olla
- ☐ laittanut opiskelijalle sähköpostia
- ☐ keskustellut opiskelijan kanssa henkilökohtaisesti
- ☐ ottanut yhteyttä opinto-ohjaajaan
- ☐ ottanut yhteyttä ko -vastaavaan
- ☒ ottanut yhteyttä osaston johtajaan
- ☐ ottanut yhteyttä opintopsykologiin
- ☐ ottanut yhteyttä johonkin muuhun henkilöön
- ☐ en ole ollut huolissaan kenestäkään opiskelijasta

13. Asteikolla 1-5, kuinka hyvin koet saaneesi ohjeistusta opettajatuutorin tehtävään? *

1 2 3 4 5

ei yhtään ohjeistusta ○ ○ ○ ○ ○ erittäin hyvän ohjeistuksen

14. Asteikolla 1-5, kuinka paljon koet saaneesi itse vaikuttaa siihen, toimitko opettajatuutorina? *

1 2 3 4 5

en ole saanut vaikuttaa asiaan yhtään ○ ○ ○ ○ ○ koen saaneeni vaikuttaa asiaan hyvin paljon

15. Asteikolla 1-5, kuinka merkittävänä pidät opettajatuutorin roolia opiskelijoiden opintomenestykseen? *

1 2 3 4 5

ei merkitystä ○ ○ ○ ○ ○ paljon merkitystä

16. Asteikolla 1-5, kuinka paljon koet tarvitsevasi koulutusta opettajatuutorin tehtävään? *

1 2 3 4 5

en koe tarvitsevani koulutusta ○ ○ ○ ○ ○ koen tarvitsevani paljon koulutusta

17. Minkälaista opettajatuutor -koulutusta kaipaisit?

---

18. Asteikolla 1-5, kuinka paljon koit saavasi aikaa valmistautua opettajatuutorin tehtävään ennen lukuvuoden alkamista. *

1 2 3 4 5

ei lainkaan aikaa ○ ○ ○ ○ ○ erittäin hyvin aikaa

19. Asteikolla 1-5 kuinka paljon koit saavasi tukea kollegoiltasi opettajatuutorin tehtävään? *

1 2 3 4 5

ei lainkaan tukea ○ ○ ○ ○ ○ erittäin hyvin tukea

20. Asteikolla 1-5, kuinka paljon koit saavasi tukea esimieheltäsi opettajatuutorin tehtäviin? *

1 2 3 4 5

ei lainkaan tukea ○ ○ ○ ○ ○ erittäin hyvin tukea

21. Asteikolla 1-5, kuinka hyvin koet itse tehneesi opettajatuutorin tehtävät? *

1 2 3 4 5

huonosti ○ ○ ○ ○ ○ erittäin hyvin

22. Oletko saanut palautetta opiskelijoilta tai toisilta opettajilta opettajatuutorionnostasi? *

☐ Kyllä

☐ Ei

23. Asteikolla 1-5, minkälaista palautetta olet saanut opettajatuutoroinnistasi? Jos et ole saanut palautetta lainkaan, jätä vastaamatta tähän kysymykseen.

1 2 3 4 5

erittäin huonoa ○ ○ ○ ○ ○ erittäin hyvää

24. Mitä mielestäsi kuuluu opettajatuutorin tehtäviin? Voit valita useamman vaihtoehdon *

☐ Opiskelijan tukeminen henkilökohtaisesti hänen opintojen etenemisessä

☐ Luokkahengen rakentaminen/ryhmytyminen

☐ Opiskelijan ohjaaminen hänen henk. koht. ongelmissa

☐ Eri tukitahojen esittelemine opiskelijoille

☐ Ammattiliittojen esittelemine opiskelijoille

☐ Tiedon vieminen luokasta ko-tiimille tai osaston johdolle

☐ Yleisten opiskeluun liittyvien asioiden tiedottaminen luokalle

☐ Ammatillisen kasvun tukeminen

☐ Yhteistyön tekeminen opiskelijatuutoreiden kanssa

25. Lisää tähän opettajatuutorointiin liittyvä tehtävä, jota ei mainittu edellisessä kysymyksessä ja minkä koet tärkeäksi.

Opintojen ohjaukseen liittyvä asia / ohjaustarve	Ensisijainen ohjaustaho	Toissijainen ohjaustaho
Oppimisen ja opiskelun ohjaus		
uusien opiskelijoiden ohjaus opiskeluympäristöön ja opintoihin sekä ryhmäyttäminen	opettajatuutori, opinto-ohjaaja, opiskelijatuutorit	koulutusohjelmavastavaa
vertaisohjaus	Opiskelijakunta OSAKO	opiskelijaedustajat
alkuopastus opiskelijayhteisöön	opiskelijatuutorit	
käytännön asiat, arki ja vapaa-aika		
HOPS	opettajatuutori, opinto-ohjaaja	
osaamisperustainen opintojakson sisältö	opettaja	koulutusohjelmavastavaa
opintojakson suorittaminen vaihtoehtoisilla suoritusmenetelmillä		
erilaiset opiskelu-/oppimismenetelmät		
osaamisen arviointi opintojakson arviointikehikon mukaisesti		
yksittäisen opintojakson tai sen osan hyväksilukeminen	koulutusohjelmavastavaa, opettajatuutori, opettaja	
opintokokonaisuuksien, yksittäisten opintojaksojen tai niiden osien hyväksilukeminen		
opintojen etenemisen seuranta	opettajatuutori	opintoasiainpäällikkö
opiskelu/harjoitteluvaihtojakso HOPS:issa	opettajatuutori, opinto-ohjaaja	
vaihtoon hakeminen ja lähtöorientaatiot	kv-koordinaattori, kv-suunnittelija, kv-harjoitteluvastavaa	

Learning Agreementin hyväksyminen (LA) / Training Agreementin hyväksyminen	koulutusohjelmavastaava ja kv. partnerikorkeakoulu/yritys/organisaatio ulkomailla	
vaihdon/kv. harjoittelun aikainen ohjaus	kv. partnerikorkeakoulu/yritys/organisaatio ulkomailla	
ulkomaan opintojen / kv.harjoittelun hyväksilukeminen	koulutusohjelmavastaava	
paluorientaatiot ja raportointi	kv-koordinaattori, kv-suunnittelija, kv-harjoitteluvastaava	
erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden opiskelun tukitoimet	opinto-ohjaaja	koulutusohjelmavastaava
opiskelukyky	Opintopsykologi	
opiskeluprosessi	-	
oppimisvaikeudet	-	
pienryhmäohjaus opinnoissaan viivästyneille opiskelijoille	Valtti	
yksilöohjaus opinnoissaan viivästyneille opiskelijoille	opettajatuutori, opinto-ohjaaja	
siirto-opiskeluhakemukset	opintoasiainpäällikkö	opinto-ohjaaja
harkinnanvaraisen opiskeluajan hakemukset		
keskeyttämisen alaiset opiskelijat	opinto-ohjaaja, opettajatuutori	koulutusohjelmavastaava
erillisellä opiskeluoikeudella opiskelevat opiskelijat	opettajatuutori, opinto-ohjaaja	koulutusohjelmavastaava
Urasuunnittelun ja ammatillisen kasvun ohjaus		
henkilökohtainen ohjauskeskustelu	opettajatuutori	
informointi koulutusalan erityisistä työtehtävistä	opettaja	alumnit

Persoonallisen kasvun ja hyvinvoinnin tukeminen

<p>psykososiaalista tukea vaativat elämäntilanteet kuten esimerkiksi terveysongelmat, taloudelliset vaikeudet, perhetilanne, päihdeongelmat, kriisitilanteet</p> <p>kasvun ja kehityksen tukeminen</p> <p>identiteetin kehittyminen kohti asiantuntijuutta</p> <p>opiskelu- ja työkyvyn ylläpitäminen liikuntapalveluiden avulla</p>	<p>opinto-ohjaaja, Opintopsykologi</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>Oulun korkeakoululiikunta</p>	<p>opettajatuutori, opiskeluterveydenhuolto, Oppilaitospastori</p>
--	---	--

Opintoneuvonta

<p>läsnä- ja poissaoloilmoitukset</p> <p>opintotukihakemukset</p> <p>opiskelijoiden tapaturmavakuutusasiat</p> <p>avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden asiat</p> <p>opintotietojärjestelmien ja opintorekisterin ylläpito</p> <p>valmistumiseen liittyvät asiat</p> <p>valmistuvien opiskelijoiden työllistymiseen liittyvä seuranta</p>	<p>yksikön opintotoimiston henkilöstö</p>	<p>opinto – ohjaaja, koulutusohjelmavastaava, opettajatuutori, Alumnit</p>
--	---	--

1. vuosikurssin aloituskysely (Kyselyn vastaukset jäävät vain opettajatutorin ja opon tietoon)

_____	_____
Nimi	Tutkinto-ohjelma

1. Aikaisempi koulutukseni:

☐

Lukio / YO

☐

Ammatillinen perustutkinto

Koulutusohjelma _____

☐

Muu

Koulutusohjelma _____

2. (a) Harrastukseni?

(b) Työkokemukseni?

3. Miksi hain valitsemaani tutkinto-ohjelmaan?

4. Omat vahvuudet?

(a) Mistä ominaisuuksistani uskon olevan hyötyä tällä alalla?

(b) Missä aikataulussa ajattelin valmistua (normiaika 4 vuotta)?

(c) Voisinko ajatella lähteväni kansainväliseen vaihtoon tai harjoitteluun jossain vaiheessa opintoja?

5. Millä mielellä aloitan opinnot? Pelottaako / jännittääkö joku asia – mikä, laita rasti taulukkoon?

Opiskelua vaikeuttava asia	
Keskittymisongelma	
Heikko motivaatio	
Iso esiintymispelko	
Masennus, ahdistuneisuus	
Sosiaalisten tilanteiden pelko	
Nukkumisvaikeudet	
Liiallinen netin käyttö / pelaaminen	
Vaikeudet ajan hallinnassa	
Päihteiden käyttö	
Työ opiskelun ohella	
Taloudellinen tilanne	
Fyysinen terveys	
Perhetilanne	
Kilpaurheilu	
Pitkä aika edellisestä opiskelusta	

Muu opiskelua vaikeuttava asia

(Diagnosoitu oppimisvaikeus kuten LUKI, asperger, ADHD, paniikkihäiriö ym.)

6. Haluatko, että OPO lähettää Sinulle aikaehdotuksen henkilökohtaista keskustelua varten?

☐

Kyllä

☐

Ei

Haluatko, että tuutoropettajasi lähettää Sinulle aikaehdotuksen henkilökohtaista keskustelua varten?

☐

Kyllä

☐

Ei

MINUN AMMATILLINEN KASVU

Mikä on kehikon tarkoitus?

Kehikko on opiskelijan ammatillisen kasvun tukemisen työväline.

Ketkä käyttävät kehikkoa työvälineenä?

Opiskelija ja opettajatuutori käyttävät kehikkoa työvälineenä ohjauskeskusteluissa.

- Opiskelija tarkastelee kehikon avulla omaa ammatillista kasvuaan.
- Opettaja ohjaa ja aktivoi opiskelijan vaiheittain etenevää yksilöllistä kasvuprosessia. Opettaja arvioi vastausten perusteella opiskelijan motivaatiota, itsearviointitaitoja ja vastuun ottamista omasta oppimisesta. Tarvittaessa opettaja ohjaa opiskelijaa hakemaan muita ohjaus- ja tukipalveluita.

Miten kehikkoa käytetään amk-opiskelijoiden ohjauksessa?

Ohjauskeskusteluissa opettaja pyytää opiskelijaa kertomaan omia kokemuksia, ajatuksia ja esimerkkejä tarkasteltavista teemoista.

- Alkuvaiheen teemoja hyödynnetään ensisijaisesti ensimmäisen vuoden ohjauskeskusteluissa, mutta niihin voidaan palata myös myöhemmin opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Pääosin alkuvaiheen keskustelua käydään ensimmäisen vuoden lopulla, jolloin opiskelija tarkentaa seuraavan lukuvuoden opiskelusuunnitelmaansa.
- Alkuvaiheessa opiskelija tekee aktiivisesti havaintoja ja tulkintoja itsestään, opiskelustaan ja tulevasta ammatistaan.
- Keskivaiheen teemoja hyödynnetään pääosin toisen / kolmannen lukuvuoden ohjauskeskusteluissa. Oman alan työelämäyhteydet (harjoittelu, projektit, hankkeet yms.) mahdollistavat keskivaiheen teemojen laaja-alaisen tarkastelun.
- Keskivaiheessa opiskelija analysoi omaa työskentelyään opiskelijana ja erilaisten ryhmien jäsenenä. Opiskelija tarkastelee opintojensa etenemistä ja opintojensa alussa tekemiään suunnitelmiaan ja valintojaan. Opiskelija reflektoi ammatillisia tavoitteitaan ja käsitystään tulevasta ammatista.
- Syventävän vaiheen teemoja hyödynnetään viimeistään opintojen loppuvaiheessa.
- Syventävässä vaiheessa opiskelija reflektoi omaa kehittymistään opiskelun aikana. Opiskelija tarkastelee ammatillisia vahvuuksiaan ja kehittymishaasteitaan suhteessa ammattikunnan vaatimuksiin ja yhteiskunnallisiin muutoksiin. Opiskelija pohtii urasuunnitelmaansa ja mahdollisia lisäkoulutustarpeitaan.

Miten linkittyy eHopsiin?

Opiskelija käyttää eHopsia valmistautuessaan ohjauskeskusteluun (opintojen eteneminen, tehdyt valinnat, urasuunnitelma). Ohjauskeskustelun pohjalta opiskelija päivittää henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa ja urasuunnitelma.

SYVENTÄVÄ VAIHE

KASVU JA KEHITTYMINEN	AMMATILLISUUS
<p>MINÄ AMMATILAISENA</p> <p>Minkälainen ammattilainen minä olen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miten tyytyväinen olet koulutusalan valintaan ja ammatilliseen osaamiseesi? - Miten tulevaan ammattiin liittyvät vahvuutesi ovat kehittyneet opiskelun aikana? - Millaisia kehittymishaasteita asetat itsellesi nyt?	<p>AMMATIN YHTEISKUNNALLINEN MERKITYS</p> <p>Mikä on minun ammattini yhteiskunnallinen merkitys?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Millainen yhteiskunnallinen merkitys tulevalla ammatillasi ja sinulla sen edustajana on? - Millaisia haasteita yhteiskunnalliset muutokset asettavat tulevalle ammatillesi? - Miten voit osallistua ammattikunnan kehittämiseen? - Millaisia haasteita yhteiskunnallinen tilanne asettaa urasuunnitelmallesi?

KESKIVAIHE

MINÄ OPIKELIJANA	AMMATILLISET TAVOITTEET
<p>Miten työskentelen oppiakseni?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miten osallistut yhteiseen työskentelyyn tai keskusteluun? - Miten oma-aloitteinen olet opiskelijana? - Millaista palautetta olet saanut työskentelystäsi? Millaista on mielestäsi rakentava palaute? - Miten hyödynnät saamaasi palautetta? - Miten vastuusi opiskelijana on kehittynyt? 	<p>Miten saavutan ammatilliset tavoitteeni?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Millaisia ammatillisia tavoitteita sinulla on? - Millaista on työskennellä moniammatillisissa ja –alaisissa työyhteisöissä? - Millaista ammatillista tai muuta osaamista sinulla on? Millaista osaamista vielä tarvitset? - Miten ammatilliset tavoitteesi näkyvät henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassasi? - Miten koet kuuluvasi tulevaan ammattikuntaasi?

ALKUVAIHE

MINÄ	TULEVAISUUS, TULEVAISUUDEN AMMATTI
<p>Millainen olen? Mitä kohti olen menossa?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Millaisia vahvuuksia sinulla on (tulevaan ammattiin ja opiskeluun liittyen)? - Millaisia kehittämishaasteita sinulla on (tulevaan ammattiin ja opiskeluun liittyen)? - Miten opit parhaiten? - Millainen olet ryhmäsi/opiskeluyhteisön jäsenenä? - Mihin muuhun käytät aikaa opiskelun lisäksi? Miten sovitat ne yhteen? Miltä tekemäsi valinnat ja ratkaisut vaikuttavat tällä hetkellä? - Mikä on vastuusi opiskelijana siitä, että opintosi etenevät? Miten tyytyväinen olet saavuttamiisi tuloksiin? Millä tavalla opinnot ovat vastanneet odotuksiasi? 	<p>Mitä minusta tulee, mikä on tulevaisuuteni, ammattini?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitä osaamisvaatimuksia koulutusohjelmassani / suuntautumisvaihtoehdossani on? - Mitä tietoa alallasi tarvitaan? Millaisia arvoja ja eettisiä periaatteita alallasi tarvitaan? - Millaisia uraodotuksia sinulla on? Miten tämä näkyy henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassasi? - Miten opintosuunnitelmasi opintojaksot tukevat työskentelyäsi tulevassa ammatissasi/alallasi?

OPETTAJATUUTORIOINTI LUKUVUONNA 2013-2014

OPETTAJATUUTORIN MUISTILISTA (1. vuosikurssi, resurssi 30 h)

Teema: Orientoituminen opiskeluun ja ammatillisen kasvun käynnistyminen

Keskiviikon 28.8. ja torstain 29.8. opettajatuutorin tunnit (viikko 35):

- viikon 35 keskiviikon, torstain ja perjantain ohjelmien esittely
- läsnä olevien toteaminen
- ateriatukikortit (saa opintotoimistosta) nimilistan mukaan
- käyttäjätunnusten jakaminen
- 'Uuden opiskelijan oppaan' esittely OIVasta
- pysäköinnistä tiedottaminen
- tupakointipaikasta tiedottaminen
- säilytyslokerot (avaimet saa vahtimestareilta)
- reppujen säilytys (ei saa jättää käytävien lattioille) – turvallisuusriski
- opettajatuutorin ja opiskelijatuutorin yhteystietojen tallentaminen omaan puhelimeen
- Opiskelijaterveydenhuollon ajanvaraus p. (08) 558 46310 ma-pe klo 8-13 (tallennetaan puhelimeen)
- opinto-ohjaajista tiedottaminen: Markkanen Leena F-siipi 3488 (RAT, RAM, ENE, LVI), Winter Riitta C-siipi 2414 (TTE, AUT), Esa Kontio C-siipi 2416 (KOT), SAH??
- ryhmäytyminen (esim. lyhyt esittelykierros)
- 1.periodin lukujärjestyksen läpikäynti
- painota oppitunneilla läsnäolon tärkeyttä (esim. opintojakson 1.tunnilla kerrotaan opintojakson vaatimukset ja arviointiperusteet)
- painota tiedotuskanavien (INFO-TV, koulun sähköposti ja OIVA, ala-aulan sähköinen ilmoitustaulu) seuraamisen tärkeyttä

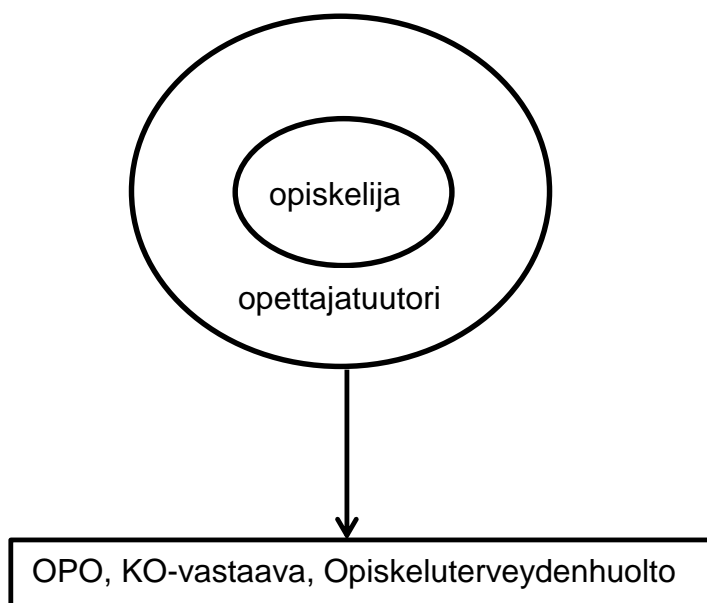
-Kerran kuussa opettajatuutorit kokoontuvat tuutorkahveille (1.10., 29.10., 26.11. ja 10.12 klo 13.45-14.30 ravintola Kotkanpoika) keskustelemaan opiskelijatuutoreiden kanssa.

-Opiskelija- ja opettajatuutoreiden yhteispalaveri ke 28.8. klo 17 paikka Arkkitehtikiltatalo, Pikisaari.

-’Pulinaralli’-koulutus opettajatuutoreille to 12.9. klo 14-16 ja to 3.10. klo 14-16. Kouluttajana psykiatrinen sairaanhoitaja Marjo Kortesalmi

Tunnit viikosta 36 alkaen: Syksy 2013

- Opintosuunnitelman toteutuminen. Opettajatuutori varmistaa, että osastojohdajan laatiman toimintasuunnitelman mukaiset tunnit ovat kaikki sijoitettuina lukujärjestyksiin.
- **Opettajatuutorit tiedottavat opiskelijatuutoria ja luokkaa tuutorituntien sisällöstä etukäteen. Opiskelijatuutorin osallistuttua tunnille laita merkintä opiskelijan tuutoripassiin.**
- **Opettajatuutoritunneilla kierrätetään läsnäololistaa.**
- Painota luokalle tuutorituntien tärkeyttä.
- Tunteja on pääsääntöisesti 1/ viikko.
- Pohjana tuutoritunneille on 'Opintojen ABC' (OIVA).
- "Miten teillä menee?" kysy luokan kuulumisia säännöllisesti
- Opintojen ohjaus: Opettajatuutori on lähin opiskelijan tuki, joka voi ohjata opolle, KO-vastaavalle tai opiskeluterveydenhuoltoon. Korosta, että opiskelija voi kuitenkin kysyä ohjausta keneltä tahansa henkilökuntaan kuuluvalta, joka ohjaa eteenpäin.

1. Omaan opiskeluryhmään tutustuminen

- ryhmän pelisäännöistä sopiminen
- 'Tekniikan yksikön eettiset pelisäännöt'. Katso 'Opintojen ABC' (OIVA) https://oiva.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/ohjeet_ja_oppaat/eettiset_ohjeet/
- jalkapalloturnaus to 26.9.klo 13.00 (opetus loppuu klo 12.00). Innostaminen osallistumaan.
- Tour de Oulu ke 4.9. iltapäivällä
- valokuvaaminen (esim. kameran voi laittaa kiertämään, opiskelijat ottavat toisistaan kuvan ja laittavat nimen listaan.)

2. Opiskelijan polku – tie ammattiin

- vuosikalenteri 2013-2014. Katso 'Opintojen ABC' (OIVA)
- opintosuunnitelma, koulutusohjelman osaamisalueet, suuntautumisvaihtoehdot
- kehityskeskustelun (eli e-HOPS) käynnistäminen
- opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet: Tutkinto- ja arviointisääntö, läsnäolovelvollisuus, sairauspoissaolot (yli viikon poissaolosta ilmoitus opettajatuutorille). Katso 'Opintojen ABC' (OIVA)
- koulutusohjelmatiimin toiminta (KO-vastaava ja OSAKO)
- opintojen suorittaminen. Katso 'Opintojen ABC' (OIVA). Korosta 55 opintopisteen suorittamisen tärkeyttä, jotta opinnot edistyisivät lähes normiajassa
- opiskeluaika (4+1 vuosi). Katso 'Opintojen ABC' (OIVA)
- kieliopinnot. Katso 'Opintojen ABC' (OIVA)
- opintojaksopalaute OIVAssa jokaisen opintojakson jälkeen
- stipendistä tiedottaminen. Säätiö lahjoittaa seuraavana syksynä 150 € stipendin hyvin opintonsa suorittaneelle 1.vuoden opiskelijalle.
- Opintojaksousuunnittelu: http://intraweb.students.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/opintojen_suunnittelu/aikataulut/opintojaksousuunnittelu/

3. Oppimaan oppimisen taidot ja tiedonhankinta

- kirjasto ja tiedonhankinta (Pirkko Kuisma-Kursula)
- opiskelutekniikka ja ajankäyttö (Sara Miihkisen moniste: https://oiva.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/ohjeet_ja_oppaat/uudelle_opiskelijalle/ ja OSAKON opas)
- ergonomia Työterveyslaitoksen ohjeistus: http://www.ttl.fi/fi/ergonomia/menetelmat/tyotuolin_saadot_kayttoon/Sivut/default.aspx

4. Opiskelijapalvelut

- hyvinvointipalvelut: korkeakoululiikunta, opintopsykologitoiminta, seurakuntien oppilaitospalvelut. Parhaiten tiedon löytää: 'Opintojen ABC' (OIVA)
- opiskeluterveydenhuollon palvelut: https://oiva.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/opiskelijapalvelut/terveydenhuolto/
- opiskelijoiden päihteiden väärinkäyttöön puuttuminen ja hoitoonohjaus: https://oiva.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/opiskelijapalvelut/terveydenhuolto/paihdettyo/ Dokumentti sivun lopussa.
- opintotuki (Kela vaatii, että opiskelija suorittaa vähintään 45 op / vuosi, jotta tukea jatketaan). Katso 'Opintojen ABC' (OIVA)
- opiskelijoiden vakuutukset. Katso 'Opintojen ABC' (OIVA)

Kohtauspaikka, tila 2.kerros syvennyksessä ennen Kulttuurin puolelle menevää siltaa. Kohtauspaikassa opiskelija voi tavata opiskelua tukevia henkilöitä ja keskustella mieltä painavista asioista. Kohtauspaikan vierailijat ja aikataulut on nähtävissä OIVAssa, INFO-TVssa ja Kohtauspaikan oven vieressä. Vierailijoina voi olla opot, terveydenhoitaja, opintopsykologi, oppilaitospastori tai vaikka yksikön johtoa. Kohtauspaikassa järjestetään myös tukiopetusta ja erilaisia keskustelutilaisuuksia, joissa aiheina ovat opiskelijoita askarruttavat asiat.

- Jari-Pekka Kanniaista OSAKO:sta (jari-pekka.kanniainen@osakoweb.fi) voi pyytää kertomaan korkeakoululiikunnan ja sporttipassin palveluista sekä yleisesti opiskelijatoiminnasta ja OSAKOn lakisääteisistä tehtävistä

5. Kohti ammattia ja työelämää

- harjoittelu ja harjoittelupaikan hakeminen: hakemus, CV ja työpaikkahaastattelu (Harjoittelutoimisto)
- vanhempien opiskelijoiden harjoitteluseminaareihin osallistuminen (harjoitteluvastaava)
- yritysvierailu (osastonjohtaja/ koulutusohjelmavastaava)
- alumnivierailu (yhteyshenkilönä Kaisa Orajärvi)
- työelämäpäivä (Harjoittelutoimisto / opiskelijajärjestöt / yliopiston Pestipäivä)
-

6. Opintojen seuraaminen

Opettajatuutori seuraa opintojen edistymistä ja läsnäoloa ja tekee yhteenvedon syksyn opinnoista tammikuun loppuun mennessä. ”Tippumisvaarassa” olevaan opiskelijaan otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä ja ohjataan tarvittaessa opinto-ohjaajalle.

Kevät 2013:

7. Uusien opiskelijatuutoreiden hankinta

- pyydä luokan omia opiskelijatuutoreita kertomaan tuutoritoiminnasta (perustuutoroinnista, kv-tuutoroinnista liikuntatuutoroinnista)
- lisätietoa saa Jari-Pekka Kanniaiselta OSAKO:sta (jari-pekka.kanniainen@osakoweb.fi) ja OTEry:n tuutorivastaavalta

8. Salibandyturnaus 6.2. klo 13.00 Nallisportissa (klo 12.00 loppuu opetus)

9. Hyvinvointipäivä tammi-helmikuussa

10. Kansainvälisen opiskelijavaihdon mahdollisuudet (Bastian Fähnrich ja Katja Kurasto)

11. Info suuntautumisvaihtoehdoista KONE- RAT -koulutusohjelmissa (koulutusohjelmavastaavat)

12. Kaikki opiskelijat kutsutaan kehityskeskusteluun (eHOPS) vähintään kerran lukuvuodessa. Kannustetaan opiskelijoita valmistumaan normiajassa (Korosta väh.55 op) Keskusteluaiheita:

- rästäopinnot ja suunnitelma niiden suorittamiseksi
- kesätyötilanne ja harjoittelu
- Kela vaatii, että opiskelija suorittaa vähintään 45 op / vuosi, jotta opintotukea jatketaan
- opiskeluaika (4+1 vuosi)

13.”Yksi vuosi takana, kolme edessä”

- kevään viimeisillä tunneilla käydään palautekeskustelua ensimmäisen vuoden opiskelusta
- kevään ja kesän uusintatenttien ajankohdat
- harjoittelupaikkojen tilanne
- ilmoittautuminen seuraavalle lukuvuodelle ja opintojaksoille yhdessä luokan kanssa
- info kesäopintotuen hakemisesta (tietoa saa opintotoimistosta)
- ”saattaen vaihto” eli 1.vuoden opettajatuutori informoi opiskelijatilanteesta 2. vuoden opettajatuutoria viimeistään syyskuussa
- 1. vuoden opettajatuutor miettii **stipendin saajan luokalta** (Säätiö lahjoittaa seuraavana syksynä 150 € stipendin hyvin opintonsa suorittaneelle 1.vuoden opiskelijalle, tiedustele asiaa säätiön jäseniltä)
- 1. vuoden tuutoropettajien palautepalaveri huhti-toukokuussa

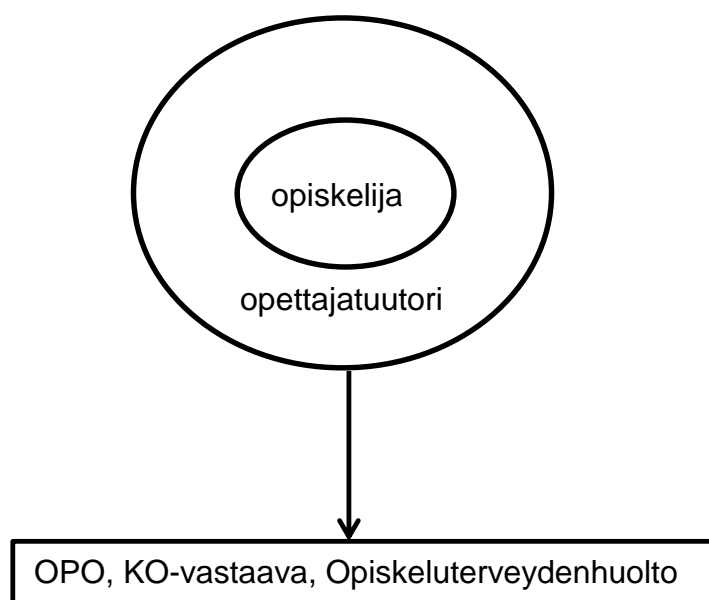

OPETTAJATUUTOROINTI LUKUVUONNA 2013-2014

"Miten teillä menee?" kysy luokan kuulumisia säännöllisesti

"Mitä opintojen ohjaus on?"

Opettajatuutori on lähin opiskelijan tuki, joka voi ohjata opolle, KO-vastaavalle tai opiskeluterveydenhuoltoon. Korosta, että opiskelija voi kuitenkin kysyä ohjausta keneltä tahansa henkilökuntaan kuulavalta, joka ohjaa eteenpäin.

OPETTAJATUUTORIN MUISTILISTA (2-4. vuosikurssit)

Kaikkien jatkavien ryhmien kanssa hoidetaan ja käydään heti lukuvuoden alussa läpi seuraavat ajankohtaiset asiat:

- Läsnäolevien toteaminen
- Tarkistetaan edelliseltä vuodelta jääneet mahdolliset rästit ja keskeyttäneiden toteaminen. Tarvittaessa opiskelijan ohjaaminen opon luokse.
- Kelan ateriatukikorttien jakaminen: Jatkatut opiskelijat saavat kortin, mikäli niitä tarvitsevat (eivät ole hankkineet OSAKO:n korttia). Korteissa ei

- ole valmiiksi nimiä, vaan opiskelijat tekstaavat korttiin itse nimensä. Kortit saa hakea opintotoimistosta.
- Opintosuunnitelman toteutuminen. Opettajatuutori varmistaa, että osastojohtajan laatiman toimintasuunnitelman mukaiset tunnit ovat kaikki sijoitettuina lukujärjestyksiin.
  - Opintosuunnitelman ja lukujärjestyksen läpikäyminen opiskelijoiden kanssa
  - Vuosikalenteri 2013-2014 (OIVA)
  - Opintojaksousintojen käytännöistä muistuttaminen http://intraweb.students.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/opintojen_suunnittelu/aikataulut/opintojaksousinta/
  - Kerrataan yhteystiedot ja vastaanotto- ja aukioloajat: opettajatuutorin omat tiedot tallennetaan puhelimeen, opo, opinto-, harjoitte- ja KV-toimisto, opintopsykologi, ko-vastaava
  - Hyvinvointipalveluista tiedottaminen (korkeakoululiikunta, terveydenhuolto, opintopsykologitoiminta, seurakuntien oppilaitospalvelut). Oivasta tieto löytyy linkistä Tietoa opiskelijalle, opiskelijapalvelut
  - Opiskelijaterveydenhuollon ajanvaraus p. (08) 558 46310 ma-pe klo 8-13 (tallennetaan puhelimeen) https://oiva.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/opiskelijapalvelut/terveydenhuolto/
  - opiskelijoiden päihteiden väärinkäyttöön puuttuminen ja hoitoonohjaus https://oiva.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/opiskelijapalvelut/terveydenhuolto/paihdeyto/ Dokumentti sivun lopussa.
  - **Kohtauspaikka, tila 2.kerros syvennys ennen Kulttuurin puolelle menevää siltaa.** Kohtauspaikassa opiskelija voi tavata opiskelua tukevia henkilöitä ja keskustella mieltä painavista asioista. Kohtauspaikan vierailijat ja aikataulut on nähtävissä INFO-TVssä ja Kohtauspaikan oven vieressä. Vierailijoina voi olla opot, terveydenhoitaja, opintopsykologi, oppilaitospastori tai vaikka yksikön johto. Kohtauspaikassa järjestetään myös erilaisia keskustelutilaisuuksia, joissa aiheina ovat opiskelijoita askarruttavat asiat.
  - Tupakointipaikoista tiedottaminen
  - Reppujen mukana kuljettaminen: ei saa jättää aulan lattialle
  - Painota tiedotuskanavien (INFO-TV, koulun sähköposti ja OIVA) seuraamisen tärkeyttä

2. vuosi: lukuvuoden aikana läpikäytävät asiat (Resurssi 15 h)

Teema: Ammatillinen kasvU

- Ryhmäyttäminen sv-ryhmään
- Siirto-opiskelijoiden ohjaus ko-vastaavalle (hyväksiluvut)
- **Kannustetaan opiskelijoita valmistumaan normiajassa (Korosta väh. 55 op.** Normiajassa valmistuva, vähintään 3,8 keskiarvolla saa säätiön stipendin)
- **Opettajatuutori seuraa opintojen edistymistä ja läsnäoloa ja tekee yhteenvedon syksyn opinnoista tammikuun loppuun mennessä. ”Tippumisvaarassa” olevaan opiskelijaan otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä ja ohjataan tarvittaessa opinto-ohjaajalle. Kaikki opiskelijat kutsutaan kehityskeskusteluun (eHOPS) vähintään kerran lukuvuodessa.**

Keskusteluaiheita:

- rästiopinnot ja suunnitelma niiden suorittamiseksi
- kesätyötilanne ja harjoittelu
- opintotuki (Kela vaatii, että opiskelija suorittaa vähintään 45 op / vuosi, jotta tukea jatketaan)
- opiskeluaika (4+1 vuosi)
- urasuunnitelman ja KV-suunnitelman täsmennystä.
- Opintosuunnitelmaan perehdyttäminen ja vapaasti valittavien opintojen valinnan ohjaus
- Alakohtaiseen harjoitteluun ohjaaminen yhteistyössä harjoitteluvastaavan ja -toimiston kanssa
- Kevään viimeisillä tuutortunneilla käydään läpi:
  - palautekeskustelua toisen vuoden opiskelusta
  - kevään ja kesän uusintatenttien ajankohdat
  - harjoittelupaikkojen tilanne
  - info kesäopintotuen hakemisesta (tietoa saa opintotoimistosta)
  - Ilmoittautuminen seuraavan vuoden opintojaksoille huhtikuussa sekä läsnäoloilmoittautuminen toukokuun loppuun mennessä
  - moduulivalinnat ja vapaasti valittavat opinnot (15 op)
- ”Saattaen vaihdettava”: opettajatuutorin vaihtuessa koostetaan ryhmän tilanne ja edellisen lukuvuoden aikana tehdyt toimenpiteet uudelle opettajatuutorille.

3. vuosi: lukuvuoden aikana läpikäytävät asiat (Resurssi 15 h)

Teema: Oman osaamisen kehittyminen

- **Kannustetaan opiskelijoita valmistumaan normiajassa (Korosta väh. 55 op.** Normiajassa valmistuva, vähintään 3,8 keskiarvolla saa säätiön stipendin)
- **Opettajatuutori seuraa opintojen edistymistä ja läsnäoloa ja tekee yhteenvedon syksyn opinnoista tammikuun loppuun mennessä. ”Tippumisvaarassa” olevaan opiskelijaan otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä ja ohjataan tarvittaessa opinto-ohjaajalle. Kaikki opiskelijat kutsutaan kehityskeskusteluun (eHOPS) vähintään kerran lukuvuodessa.**

Keskusteluaiheita:

- rästiopinnot ja suunnitelma niiden suorittamiseksi
- kesätyötilanne ja harjoittelu
- opintotuki (Kela vaatii, että opiskelija suorittaa vähintään 45 op / vuosi, jotta tukea jatketaan)
- opiskeluaika (4+1 vuosi)
- urasuunnitelman täsmennystä
- vapaasti valittavat opinnot (15 op)
- Opinnäytetyön aiheen hankinnan ohjaus (ko-vastaava ja osastonjohtaja)
- Alakohtaiseen harjoitteluun ohjaaminen yhteistyössä harjoitteluvastaavan ja
-toimiston kanssa
- Kevään viimeisillä tuutortunneilla käydään läpi:
  - palautekeskustelua kolmannen vuoden opiskelusta
  - kevään ja kesän uusintatenttien ajankohdat
  - harjoittelupaikkojen tilanne
  - info kesäopintotuen hakemisesta (tietoa saa opintotoimistosta)
  - Ilmoittautuminen seuraavan vuoden opintojaksoille huhtikuussa sekä läsnäoloilmoittautuminen toukokuun loppuun mennessä
- ”Saattaen vaihdettava”: opettajatuutorin vaihtuessa koostetaan ryhmän tilanne ja edellisen lukuvuoden aikana tehdyt toimenpiteet uudelle opettajatuutorille

4. vuosi: lukuvuoden aikana läpikäytävät asiat (Resurssi 30 h)

Teema: opintojen loppuun saattaminen ja työelämään siirtyminen

- **Kaikki opiskelijat kutsutaan kehityskeskusteluun (eHOPS) syksyn aikana**
  - Opiskelija
    - tarkistaa ennen kehityskeskustelua opintorekisteristään, että siinä on merkittynä kaikki suoritettavat opintojaksot OPS:in mukaan
    - asettaa itselleen valmistumistavoitteen ja laatii HOPS:in suorittamattomista opintojaksoista
  - Harjoittelun tilanne
  - Opinnäytetyön tilanteen kartoitus
  - Muistuta opintotuesta (Kela vaatii, että opiskelija suorittaa vähintään 45 op / vuosi, jotta tukea jatketaan)
- Valmistuminen ja tutkinnon hakeminen: https://oiva.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/valmistuminen/tutkinnon_hakeminen/
- Tarkistetaan valmistujien työtilanne